

Statistics Sweden

Statistiska centralbyrån

Nordisk Pendlingskarta Delrapport 1–4 Delrapporterna är finansierade av Nordiska Ministerrådet

2005:3

I serien Bakgrundsfakta presenteras bakgrundsmaterial till den statistik och de prognoser som avdelningen för arbetsmarknads- och utbildningsstatistik vid SCB producerar. Det kan röra sig om produktbeskrivningar, metodredovisningar samt olika sammanställningar som kan ge en överblick och underlätta användandet av statistiken.

Utgivna publikationer från 2000 i serien Bakgrundsfakta till arbetsmarknads- och utbildningsstatistiken

2000:1	Övergång till yrkeskodning på fyrsiffernivå (SSYK) och införande av jobbstatuskod i SCB:s lönestatistik
2000:2	The Information System for Occupational Injuries and the Work-related Health Problems Survey – A comparative study
2000:3	Konferens om utbildningsstatistik den 23 mars 2000
2001:1	Avvikelser i lönesummestatistiken – en jämförelse mellan LAPS och LSUM
2001:2	En longitudinell databas kring utbildning, inkomst och sysselsättning 1990–1998
2001:3	Staff training costs 1994–1999
2001:4	Studieresultat i högskolan i form av avklarade poäng
2001:5	Urvals- och estimationsförfarandet i de svenska arbetskraftsundersökningarna (AKU)
2001:6	Svar, bortfall och representativitet i Arbetsmiljöundersökningen 1999
2001:7	Individ- och företagsbaserad sysselsättningsstatistik – en jämförelse mellan AKU och KS
2002:1	Tidsseriebrott i utbildningsregistret 2001-01-01
2002:2	En longitudinell databas kring utbildning, inkomst och sysselsättning (LOUISE) 1990–1999
2003:1	Exempel på hur EU:s "Quality Reports" kan skrivas – avser Labour Cost Survey (LSC) 2000
2003:2	Förändrad redovisning av högskolans personal
2003:3	Individ- och företagsbaserad sysselsättningsstatistik – en fortsatt jämförelse mellan AKU och KS
2003:4	Sjukfrånvarande enligt SCB och sjukskrivna enligt RFV
2003:5	Informationssystemet om arbetsskador och undersökningen om arbetsorsakade besvär. En jämförande studie
2004:1	Samlad statistik från SCB avseende ohälsa
2004:2	Översyn av forskarutbildningsstatistiken. Bedömning av kvaliteten
2004:3	Sjukfrånvaro och ohälsa i Sverige – en belysning utifrån SCB:s statistik
2005:1	En longitudinell databas kring utbildning, inkomst och sysselsättning (LOUISE) 1990–2002
2005:2	Nordisk pendlingskarta. Huvudrapport

Ovannämnda rapporter, liksom övriga SCB-publikationer, kan beställas från:
Statistiska centralbyrån, SCB, Publikationstjänsten, 701 89 ÖREBRO,
telefon 019-17 68 00 eller fax 019-17 64 44.

Du kan också köpa SCB:s publikationer i **Statistikbutiken**:
Karlavägen 100, Stockholm

Nordisk Pendlingskarta

Delrapport 1–4

**Delrapporterna är finansierade av
Nordiska Ministerrådet**

2005:3

**Statistiska centralbyrån
2005**

Labour and Education Statistics

The Nordic Map of Trans-Frontier Commuting Subreport 1–4

The Reports are Financed by Nordic Council of
Ministers

Statistics Sweden
2005

Producent
Producer

SCB, Avdelningen för Arbetsmarknads- och utbildningsstatistik
701 89 ÖREBRO

Förfrågningar
Inquiries

Carl-Gunnar Hanaeus, tfn: +46 19 17 66 44
carlgunnar.hanaeus@scb.se
Maria Håkansson, tfn: +46 19 17 63 61
maria.hakansson@scb.se

Omslag: Ateljén, SCB

Om du citerar ur denna publikation, var god uppge källan:
Källa: SCB, Bakgrundsfakta

© 2005 Statistiska centralbyrån

Enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är det förbjudet att helt eller delvis mångfaldiga innehållet i denna publikation utan medgivande från Statistiska centralbyrån

ISSN 1103-7458

Printed in Sweden
SCB-tryck, Örebro 2005:02

Förord

En nordisk pendlingskarta

Sedan mer än femtio år har det funnits ambitioner inom det nordiska samarbetet att utveckla förutsättningar för en väl fungerande och integrerad nordisk arbetsmarknad. De statistiska redovisningar med nordiskt perspektiv som hittills presenterats har i huvudsak byggts på sammanställningar av befintliga nationella data. Med projektet "Nordisk pendlingskarta" har fyra nordiska statistikmyndigheter fått möjlighet att sambearbeta registerdata. Projektet har finansierats av Nordiska Ministerrådet. Syftet med projektet har varit att beskriva den gränsöverskridande arbetsmarknaden under 2001. Utbyte av data mellan myndigheterna har föregåtts av en särskild prövning i varje land.

Genom att bearbetningarna gjorts på totalräknade register är det möjligt att redovisa statistik på nationell, regional och kommunal nivå och därmed beskrivs även rörligheten inom de nordiska gränsregionerna. Tidigare har gränsöverskridande statistik om arbetspendling redovisats för Öresundsregionen. Den första samlade redovisningen för de nordiska länderna publiceras i fyra delrapporter och en huvudrapport på Nordiska Ministerrådets webbplats. Delrapporterna redovisas nu efter överenskommelse med Nordiska Ministerrådet i detta Bakgrundsfakta. I huvudrapporten, som även presenterats i Bakgrundsfakta till Arbetsmarknads- och utbildningsstatistik 2005:02, redovisas en sammanfattande översikt om den nordiska pendlingskartan.

Arbetet med metoder, beräkningar och redovisningar har utförts av Pernille Stender vid Danmarks Statistik, Bjørn Mathisen Statistisk Sentralbyrå i Norge, Kaija Routsalainen Statistikcentralen i Finland samt Maria Håkansson, Carl-Gunnar Hanæus och Gunnar Hedin vid Statistiska Centralbyrån i Sverige. Berndt Hermansson vid Statistiska centralbyrån har varit koordinator för projektet.

Statistiska centralbyrån i mars 2005.

Anna Wilén

Ulf Durnell

Innehåll

Förord	3
En nordisk pendlingskarta.....	3
Delrapport 1 – Sverige och Norge.....	7
Sammanfattning.....	9
1 Arbetskraftsrörlighet mellan Sverige och Norge	11
1.1 Inledning.....	11
1.2 Populationsavgränsning	11
1.3 Befolkningsfördelning i gränsområdet mellan Sverige och Norge ..	11
2 Statistikbyråernas förutsättningar	13
3 Rörlighet från Norge till Sverige.....	14
3.1 Ålder.....	14
3.2 Utbildning	15
3.3 Näringsgren.....	16
3.4 Sektor.....	18
3.5 Födelseregion	19
3.6 Regional fördelning	20
3.7 Lönesummor	22
4 Rörlighet från Sverige till Norge.....	27
4.1 Alder.....	27
4.2 Utdanning.....	28
4.3 Næring	29
4.4 Sektor.....	31
4.5 Fødereion.....	32
4.6 Regionale fordelinger	33
4.7 Lønnssummer	35
Delrapport 2 – Sverige och Danmark.....	39
Sammanfattning.....	41
1 Arbetskraftsrörlighet mellan Sverige och Danmark.....	43
1.1 Inledning.....	43
1.2 Populationsavgränsning	43
1.3 Befolkningsfördelning i gränsområdet mellan Sverige och Danmark.....	44
2 Statistikbyråernas förutsättningar	45
3 Arbetskraftens rörlighet från Danmark till Sverige 2001	46
3.1 Kön och ålder	47
3.2 Utbildning	48
3.3 Näringsgren.....	49
3.4 Sektor.....	51
3.5 Födelseregion	52
3.6 Regional fördelning	53
3.7 Lönesummor	54
4 Rörlighet från Sverige till Danmark.....	58
4.1 Køn og alder.....	58
4.2 Uddannelse	59
4.3 Erhverv.....	60
4.4 Sektor.....	61

4.5	Föderegion	62
4.6	Regionale fordelinger.....	63
4.7	Lønssummer.....	64
Delrapport 3 – Danmark och Norge		67
Sammanfattning.....		69
1	Arbejdskraftmobilitet mellem Danmark og Norge	71
1.2	Populationsafgrænsning	71
2	Statistikbyråernas förutsättningar	72
3	Mobilitet fra Danmark til Norge.....	73
3.1	Alder.....	73
3.2	Utdanning	74
3.3	Næring.....	75
3.4	Sektor.....	77
3.5	Föderegion	77
3.6	Regionale fordelinger.....	78
3.7	Lønssummer	79
3.8	Næring.....	80
4	Mobilitet fra Norge til Danmark.....	83
Delrapport 4 – Sverige och Finland		91
Sammanfattning.....		93
1	Arbetskraftsrörlighet mellan Sverige och Finland	95
1.1	Inledning.....	95
1.2	Populationsavgränsning	95
1.3	Befolkningsfördelning i gränsområdet mellan Sverige och Finland.....	95
2	Statistikbyråernas förutsättningar	97
2.1	Situationen i Finland	97
3	Rörlighet från Finland till Sverige.....	99
3.1	Jämn fördelningen mellan könen	99
3.2	Utbildning	101
3.3	Näringsgren.....	102
3.4	Sektor.....	103
3.5	Födelseregion.....	104
3.6	Regional fördelning.....	105
3.7	Lönesummor.....	106
4	Rörlighet från Sverige till Finland.....	110
4.1	Ålder.....	110
4.2	Utbildning	112
4.3	Næring.....	114
4.4	Sektor.....	115
4.5	Födelseregion.....	116
4.6	Regionala indelningar	116
4.7	Lönesummor.....	117
5	Att studera ytterligare	121
Bilaga 1	Metodbeskrivning	122

Delrapport 1 – Sverige och Norge

Sammanfattning

Att beskriva nationella arbetsmarknaders samverkan över en riksgräns kan göras utifrån olika utgångspunkter till exempel genom:

- antalet arbetspendlare över riksgräns
- antalet löntagare
- lönesumma för löntagare eller arbetspendlare över riksgräns
- studerande över riksgräns
- flyttare

I denna rapport redovisas rörligheten mellan norsk och svensk arbetsmarknad i form av pendling över riksgräns mellan de båda länderna. Pendlingen redovisas här dels som antalet personer som har huvudsaklig inkomst i det land de pendlar till - arbetspendlare över riksgräns - vilket är det vedertagna pendlingsbegreppet, dels som antalet personer som över huvud taget haft någon form av löneutbetalning i det andra landet. Vi har även beräknat lönesummor för de olika grupperna

Lönesumman som begrepp står för det summerade beloppet av flera "bruttolöner" eller utbetalda löner enligt arbetsgivarnas kontrolluppgifter exempelvis för grupper av människor som bor i en kommun eller efter annan geografisk indelning. Lönesummerredovisningen är till för att ge en bild av den ekonomiska betydelsen av den gränsöverskridande verksamheten i stort. I samlade tabeller har vi räknat om norska kronor till svenska. I avsnitten 3 och 4 är det respektive lands valutavärd som gäller.

Svenska och norska skatte- och lönesystem inte är lika. Prisnivåerna ligger högre i Norge. Därför går det inte att dra några slutsatser av skillnader i lönesummor mellan Sverige och Norge för den enskilde personens konsumtionsmöjligheter eller levnadsstandard, vilket inte heller är meningen med vår redovisning.

32 500 svenskar och norrmän hade ett arbete med löneinkomst i grannlandet under 2001. 87 procent av dessa var svenskar som hade löneinkomster i Norge och 13 procent var norrmän som hade löneinkomster i Sverige.

Den totala lönesumman 2001 för boende i Sverige som hade löneutbetalningar i Norge var nästan 3,5 miljarder SEK medan boende i Norge tjänade 0,34 miljarder SEK i Sverige. Lönesumman för boende i Sverige var således 10 gånger större än den var för boende i Norge med löneinkomst i Sverige.

Tabell 1

Personer folkbokförda i Sverige med inkomster i Norge, respektive folkbokförda i Norge med inkomster i Sverige, år 2001. Inkomsterna är omräknade till svensk valuta

Folkbokföringsland	Totalt antal med inkomst i det andra landet	deras				därav antal arbetspendlare ¹⁾ över riksgräns	deras			
		löne-summa i Sverige, mkr	genom-snittliga löneinkomst i Sverige	löne-summa i Norge, mkr	genom-snittliga löneinkomst i Norge		löne-summa i Sverige, mkr	genom-snittliga löneinkomst i Sverige	löne-summa i Norge, mkr	genom-snittliga löneinkomst i Norge
Norge	4 291	341	79 500	916	213 500	1 300	197	151 500	38	29 200
Sverige	28 285	3 402	120 275	3 976	140 558	13 343	322	24 167	2 944	220 694

1) Definition av arbetspendling över riksgräns:

Jobbet skall ha utförts under mät månaden för sysselsättning. Den totala inkomsten av det aktuella jobbet skall vara högre än inkomsten från ett eventuellt jobb under aktuell mät månad i landet där man är folkbokförd. Inkomsten skall överskrida ett visst minimibelopp

Källor:

Sambearbetade register över befolkning och kontrolluppgifter från Sverige och Norge

Personer som arbetar i ett grannland har ofta även inkomster i hemlandet. Man kan ha flyttat under året mellan länderna eller ha kombinerat sin anställning i det ena landet med ett extra jobb i det andra landet. Även bland personer som hade löneinkomst i båda länderna råder en viss obalans mellan svenskar och norrmän, då svenskar som arbetade i Norge hade högre genomsnittlig inkomst i Norge än vad de hade i hemlandet. För norrmännen var det tvärtom d.v.s. de hade högre genomsnittlig inkomst i hemlandet jämfört med vad de hade i Sverige. Svenskar som arbetade i Norge verkar ha en mer stadigvarande arbetsrelation med sin norska arbetsgivare än vad norrmännen i Sverige har.

Att det är den norska arbetsmarknaden som är mer intressant för svenskar än tvärtom blir ännu tydligare när vi ser antalet som klassificerats som arbetspendlare över riksgräns i respektive land. I detta fall står svenskar i Norge för drygt 92 procent av gränsöverskridandet. För dessa grupper ser inkomstfördelningen mellan arbetsland och bostadsland mer lika ut. Se tabell 1.

En delföklaring till varför så många svenskar arbetar i Norge och så få norrmän arbetar i Sverige kan vara att Oslo som huvudstadsregion har ett väl utvecklat näringsliv och att den ligger relativt nära riksgränsen mot Sverige medan de svenska gränsregionerna mot Norge är gleset bebodda och har i huvudsak ett svagt utvecklat näringsliv. Men det finns rimligen även andra förklaringar till obalansen mellan länderna. T.ex. att balansen mellan utbud och efterfrågan av arbetskraft i olika branscher skiljer sig åt mellan länderna, vilket även påverkar lönenivåerna. En sådan slutsats kan dras utifrån att endast hälften av alla löneinkomsttagare bor i fylken eller län som ansluter till riksgränsen mellan de båda länderna. Ungefär en tredjedel bor eller har sitt arbete i någon av huvudstadsregionerna. Övriga ca 20 procent bor eller arbetar i ett län eller fylke som ligger långt från gränsområdet. Samtliga län respektive fylken har arbetstagare från grannlandet eller boende som arbetar i grannlandet.

1 Arbetskraftsrörlighet mellan Sverige och Norge

1.1 Inledning

Rörligheten mellan nationella arbetsmarknader kan beskrivas utifrån olika betraktelsesätt exempelvis genom:

- löneinkomster /löntagareinkomster
- antalet löntagare
- förvärvsarbetande som arbetspendlare över riksgräns
- studerande över riksgräns
- flyttare

Projektet Nordisk pendlingskarta utgår från arbetsmarknads- och rörlighetsperspektiv, d.v.s. rörlighet över riksgräns relaterat till förvärvsarbete. Denna rapport redovisar antalet personer i Norge och i Sverige som under 2001 har haft en löneinkomst/lønnsinntekt i grannlandet och vilka av dessa personer som har klassificerats som "arbetspendlare över riksgräns". Redovisningen omfattar även lönesumman för löneinkomsttagarna och för arbetspendlarna över riksgräns. Dessutom redovisas bakgrundsvariabler som kön, ålder, utbildningsnivå och näringsgren.

1.2 Populationsavgränsning

Populationen i undersökningen utgörs av personer som har erhållit löneutbetalningar under 2001 från en arbetsgivare i grannlandet. Det innebär att en person som är folkbokförd i Sverige och som arbetar för ett svenskt företag i Norge och som får lönen av sin arbetsgivare i Sverige inte ingår i redovisningen. Företagare som utför arbete i grannlandet för sin egen firma ingår inte heller i redovisningen eftersom det inte heller för denne skapas någon kontrolluppgift för detta arbete.

I föreliggande rapport redovisas två olika populationer. Den ena avser löneinkomsttagare och den andra arbetspendlare över riksgräns.

Löneinkomsttagare/lønnsinntekttagare är personer som haft minst en löneinkomst under ett visst år enligt kontrolluppgifter i arbetslandet.

Arbetspendlare över riksgräns är personer som haft ett lönearbete under minst 4 timmar i november månad i arbetslandet under ett visst år. Personens eventuella inkomst i hemlandet för det aktuella kalenderåret får dock inte överstiga den i arbetslandet. Antalet arbetspendlare är en delmängd av antalet löneinkomsttagare.

1.3 Befolkningsfördelning i gränsområdet mellan Sverige och Norge

Befolkningstätheten i anslutning till riksgränsen mellan två länder påverkar naturligtvis storleken på utbytet av arbetskraft mellan två länder. Det finns även andra aspekter som är viktiga för ett sådant utbyte som t.ex. le-

gala, språkliga och kulturella förutsättningar. Även utbyggnaden av kommunikationer över riksgränsen spelar en väsentlig roll.

Gränsområdena mellan Sverige och Norge är med ett undantag glest bebodda. Det sydligaste området som omfattar Østfold, Akershus och Hedmarks fylke på den norska sidan samt Västra Götalands län och Värmlands län på den svenska är relativt tätbebyggda. Även Oslo som utgör det norska huvudstadsområdet ligger relativt nära gränsen mellan de båda länderna. På den svenska sidan ligger befolkningskoncentrationerna främst i Västra Götalands län och då inte de områden som ligger nära gränsen till Norge. Även i Värmland är gränsområdet relativt glest bebott. Övriga gränsområden mellan Sverige och Norge löper genom fjällkedjan med mycket låg befolkningstäthet särskilt på den svenska sidan om gränsen.

Befolkningsfördelningen innebär att de svenskar som bor i gränsregionen har närmare till områden i Norge med väl utvecklat näringsliv, som kan erbjuda betydligt fler arbetsuppgifter och med ett bredare arbetsinnehåll. Det innebär att de norrmän som bor i det södra gränsområdet har närhet till en stor inhemsk arbetsmarknad medan arbetsmarknaden i det gränsnära området på den svenska sidan av gränsen är liten både till storlek och till bredden på arbetsuppgifter.

2 Statistikbyråernas förutsättningar

Genom att statistiksystemen i de nordiska länderna till stora delar är registerbaserade finns förutsättningar för att framställa regional pendlingsstatistik över riksgräns. Det innebär inte att det har varit enkelt att hitta lösningar för att sambearbeta material från de olika länderna. Varje land har sin uppläggning av statistiken och skillnaderna har blivit tydliga i detta samarbete. Olikheterna har varit möjliga att hantera.

Personnumret är vanligtvis nyckeln till att sambearbeta individuppgifter från olika register. Denna förutsättning är inte tillgänglig eftersom det saknas ett gemensamt nordiskt personnummer. Det innebär att en person som bor i Norge och arbetar i Sverige har ett personnummer i Norge och ett annat i Sverige. De delar av personnumret som avser födelsedatum har dock kunnat användas. Ett annat problem som projektet har haft att lösa är att lagstiftningen i berörda länder inte tillåter att personnummeranknutna uppgifter utlämnas utanför landets gränser. Däremot har födelsedatum, år, månad och dag samt namn kunnat utlämnas, vilket möjliggjort identifiering av personer i det andra landet.

Någon särskild datainsamling har inte gjorts för att kunna genomföra projektet. Underlaget utgörs helt av de administrativa data som finns tillgängliga i respektive land. De uppgifter som används för att definiera de två huvudpopulationer som ingår i undersökningen består främst av de kontrolluppgifter som arbetsgivarna lämnar till skattemyndigheterna och av uppgifter från de centrala befolkningsregistren.

Utbytet av material har omfattat födelsedatum, löpnummer och namn på de inkomsttagare i Sverige som inte är folkbokförda i Sverige och på motsvarande sätt för de inkomsttagare i Norge som inte är folkbokförda i Norge. Genom sambearbetning av uppgift om födelsedatum och namn har sedan de aktuella personerna kunnat identifieras i det mottagande landet.

Projektet Nordisk pendlingskarta berör inte den nationella officiella sysselsättningsstatistiken. I denna finns en underskattning av dels antalet personer som har förvärvsarbete i landet (dagbefolkning), dels av antalet förvärvsarbetande personer som är folkbokförda i landet (nattbefolkning). I kommuner som Strömstad, Eda och Årjäng finns ett relativt stort antal personer som har sin inkomst i Norge. Dessa personer borde ingå som förvärvsarbetande i den svenska nattbefolkningen och i den norska dagbefolkningen. Nu redovisas dessa personer som ej förvärvsarbetande i svensk statistik och ingår överhuvudtaget inte i den norska sysselsättningsstatistiken. På motsvarande sätt sker redovisningen hos Statistiska Sentralbyrån i Norge av norrmän som arbetar i Sverige och svenskar som arbetar i Norge.

3 Rörlighet från Norge till Sverige

Avsnitt 3 redovisar strömmen av personer som år 2001 var folkbokförda i Norge och som arbetade i Sverige. I redovisningen används genomgående de två begreppen löneinkomsttagare och arbetspendlare, vilka beskrivs närmare i kapitel 1 samt i bilaga 1. Det var totalt 4 291 personer som bodde i Norge och hade lönearbete i Sverige under 2001. Av dessa personer var 1 300 klassificerade som arbetspendlare. De norska löneinkomsttagarna tjänade tillsammans 341 miljoner kronor i Sverige. Deras genomsnittliga löneinkomsten i Sverige var ca 80 000 SEK och drygt 200 000 SEK i Norge.

De som klassificerades som arbetspendlare tjänade tillsammans 197 miljoner SEK. Deras genomsnittliga löneinkomst i Sverige var ca 150 000 SEK och 30 000 SEK i Norge.

Tabell 2
Personer folkbokförda i Norge med inkomster i Sverige år 2001 i SEK

	Antal	deras			
		löne- summa i Sverige, mkr	genom- snittliga löneinkomst i Sverige	löne- summa i Norge, mkr	genom- snittliga löneinkomst i Norge
Antal löneinkomsttagare	4 291	341	79 500	916	213 500
därav arbetspendlare över riksgräns	1 300	197	151 500	38	29 200

3.1 Ålder

60 procent av löneinkomsttagarna var män och 40 procent kvinnor. Av arbetspendlarna var 55 procent män och 45 procent kvinnor.

55 procent av löneinkomsttagarna och 60 procent av arbetspendlarna var yngre än 35 år. Antalet kvinnor dominerade i åldersgruppen 15-24 år. I åldersgrupperna därefter dominerade männen i antal med stigande ålder.

Tabell 3a
Personer folkbokförda i Norge med inkomster i Sverige efter ålder och kön 2001

Ålder	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
15-19	165	242	407	76	116	192
20-24	373	465	838	112	142	254
25-34	630	493	1123	201	144	345
35-44	457	229	686	120	76	196
45-54	525	182	707	123	58	181
55-59	228	70	298	54	21	75
60+	187	45	232	40	17	57
Summa	2565	1726	4291	726	574	1300

Medianlönesumman¹ för inkomsttagarna var ca 30 000 SEK. För arbetspendlarna var den betydligt högre ca 100 000 SEK. Den stora skillnaden i medianlön mellan inkomsttagare och arbetspendlare förklaras av att personen måste uppnå en viss inkomstnivå för att räknas som arbetspendlare och att löneinkomsten skall vara högre från arbetet i Sverige än det i Norge. Medianlönesumman ökar med stigande ålder upp till åldersgruppen 60 år och äldre

Medianlönesumman för kvinnor var något högre än för män i åldersgruppen under 20 år och över 59. I övriga åldersklasser var medianlönesumman för kvinnor betydligt lägre än för män.

Tabell 3b
Medianlönesumman år 2001 för inkomsttagare och arbetspendlare fördelade efter kön och ålder. SEK

Ålder	Medianlönesumma					
	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
15-19	20 452	21 843	21 108	37 816	30 464	32 921
20-24	43 231	25 000	31 762	73 823	65 927	69 989
25-34	48 145	34 227	41 669	137 893	103 312	123 203
35-44	40 000	31 600	35 240	203 916	96 772	141 032
45-54	28 165	24 739	26 270	222 150	158 425	193 468
55-59	23 031	17 843	22 255	237 280	198 173	217 791
60+	12 000	20 005	13 259	95 851	79 021	93 126
Summa	32 141	25 734	30 262	116 940	71 441	99 900

3.2 Utbildning

Utbildningsnivån är indelad i tre grupper 1, 2 och 3 samt gruppen 9.² 85 procent av inkomsttagarna hade lägst gymnasial utbildning, tillhörde grupp 2 eller 3. Av dessa utgjorde de med gymnasial utbildning 45 procentenheter och de med eftergymnasial utbildning 40 procentenheter. Bland de kvinnliga löneinkomsttagarna hade drygt 50 procent gymnasieutbildning medan motsvarande andel för männen var drygt 40 procent. Andelen kvinnor med eftergymnasial utbildning var drygt 30 procent medan motsvarande andel för männen var knappt 45 procent.

Andelen arbetspendlare med lägst gymnasieutbildning var 80 procent varav knappt 60 procentenheter hade gymnasial utbildning och drygt 20 procentenheter hade eftergymnasial utbildning. Utbildningsnivån var således betydligt lägre bland dem som arbetspendlade än för hela gruppen löneinkomsttagare. Bland arbetspendlarna hade drygt 60 procent av kvinnorna gymnasial utbildning jämfört med drygt 50 procent för männen. 20 procent av de kvinnor som arbetspendlade hade eftergymnasial utbildning jämfört

¹ Medianlönesumman är den lönesumma som ligger i mitten när lönesummorna sorterats i storleksordning.

² Indelningen bygger på ISCED 97. Utbildningsgrupp 1 omfattar förgymnasial utbildning, grupp 2 gymnasial utbildning i högst tre år och grupp 3 avser eftergymnasial utbildning inklusive 4-årig gymnasial utbildning. I grupp 9 ingår personer för vilka utbildningsnivån är okände.

med 25 procent för männen. Männen hade således något högre utbildning än kvinnorna.

Tabell 4a

Antal inkomstagare respektive arbetspendlare efter utbildningsnivå och kön 2001

Utbildning	Löneinkomstagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1	213	153	366	98	75	173
2	1 062	899	1 961	388	350	738
3	1 127	556	1 683	181	114	295
9	163	118	281	59	35	94
Summa	2 565	1 726	4 291	726	574	1 300

Medianlönesumman för inkomstagarna var högst för gruppen med okänd utbildning och för personer med gymnasial utbildning. Medianlönesumman för dessa grupper låg omkring 35 000 SEK. Se tabell 4b. Den klart lägsta medianlönesumman, 17 000 SEK, hade personer med eftergymnasial utbildning.

För arbetspendlarna var medianlönesumman högst för de med eftergymnasial utbildning 160 000 SEK. Skillnaden mellan män och kvinnor var stor, männens medianlönesumma var på 208 000 SEK och kvinnornas 120 000 SEK. Männen hade högre medianlönesumman än kvinnorna i alla grupper och skillnaden ökade med utbildningsnivån.

Tabell 4b

Medianlönesumman i SEK för löneinkomstagare och arbetspendlare efter utbildningsnivå år 2001

Utbildning	Löneinkomstagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1	37 982	29 344	34 408	88 621	73 591	82 051
2	45 670	29 388	36 982	97 790	60 874	75 119
3	16 952	17 369	17 000	208 108	120 936	163 349
9	51 406	37 130	43 729	115 908	77 351	103 873
Summa	32 141	25 734	30 262	116 940	71 441	99 900

3.3 Näringsgren³

Den allra största delen av löneinkomstagarna och arbetspendlarna arbetade inom tjänstesektorn. Denna andel uppgick till 89 respektive 87 procent medan 10 respektive 12 procent arbetade inom tillverkningsindustri och byggverksamhet. Bland kvinnorna arbetade 95 procent inom tjänstenäringsringar medan motsvarande andel för männen var 85 procent för löneinkomstagarna och 80 procent för arbetspendlarna. Se tabell 5a.

³ Redovisning näringsgren följer EU:s näringsgrensstandard NACE Rev 1. Redovisningen sker på ensiffernivå, vilken omfattar 17 avdelningar.

18 procent av löneinkomsttagarna och 28 procent av arbetspendlarna var sysselsatta inom Parti- och detaljhandel. Inom Hälso- och sjukvård m.m. arbetade 17 procent av löneinkomsttagarna och 14 procent av arbetspendlarna samt inom Fastighets- och uthyrningsverksamhet med företagstjänster arbetade 15 procent av löneinkomsttagarna och 13 procent av arbetspendlarna.

Tabell 5a
Antal löneinkomsttagare och arbetspendlare efter näringsgren och kön 2001

Näringsgren	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Jordbruk, jakt och skogsbruk	25	9	34	12	0	12
Fiske	..	..	..	..	..	..
Utvinning	..	..	..	..	..	..
Tillverkning	285	73	358	101	24	125
El, -gas-, värme- och vattenförsörjning	12	3	15	4	0	4
Byggverksamhet	74	6	80	29	3	32
Partihandel och detaljhandel	387	381	768	178	187	365
Hotell- och restaurantverksamhet	147	165	312	57	61	118
Transp, magasinering och kommunik.	191	70	261	66	22	88
Finansiell verksamhet	49	27	76	15	8	23
Fastighet- och uthyr.verksh, företagstj	431	207	638	97	68	165
Offentlig förvaltning och försvar	120	55	175	22	15	37
Utbildning	324	162	486	20	26	46
Hälso- och sjukv, soc. tjänster	288	422	710	66	119	185
Andra samhällsliga och personl. tjänst.	204	137	341	53	40	93
Förvärvsarbete i hushåll	0	0	0	0	0	0
Verksamhet vid int. org., utl. ambassad	0	0	0	0	0	0
Okänt	26	9	35	6	1	7
Summa	2 563	1 726	4 289	726	574	1 300

De högsta medianlönesumman för löneinkomsttagare, 75 000 SEK, hade Transport, magasinering och kommunikation. Se tabell 5 b. Bland arbetspendlarna var medianlönesumman för dem som arbetade inom Offentlig förvaltning och försvar inte fullt 260 000 SEK, för Tillverkningsindustri 190 000 SEK samt för Transport, magasinering och kommunikation inte fullt 190 000 SEK. I de två branscher som hade flest arbetspendlare, Partihandel och detaljhandel samt Hälso- och sjukvård m.m. låg medianlönesumman på ca 70 000 SEK

Tabell 5b
Medianlönesumma 2001 efter näringsgren fördelad efter kön

Näringsgren	Medianlönesumma					
	Inkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Jordbruk, jakt och skogsbruk	28 560	2 342	14 505	39 890	0	39 890
Fiske	..	..	..	..	..	..
Utvinning	..	..	..	..	..	..
Tillverkning	77 006	31 122	62 483	213 554	83 595	190 654
El, -gas-, värme- och vattenförsörjning	41 242	14 659	32 162	131 381	0	131 381
Byggverksamhet	53 229	31 159	50 642	106 151	89 544	101 461
Partihandel och detaljhandel	45 875	36 982	42 220	70 620	70 533	70 533
Hotell- och restaurantverksamhet	26 076	25 603	25 627	79 959	51 438	60 475
Transp, magasinering och kommunik.	77 035	69 516	75 777	203 497	128 892	187 034
Finansiell verksamhet	40 000	30 199	31 245	256 365	34 130	150 576
Fastighet- och uthyr.verksh, företagstj	24 034	24 500	24 473	170 026	111 487	131 006
Offentlig förvaltning och försvar	14 720	22 100	20 723	275 561	218 386	258 120
Utbildning	6 000	7 595	6 592	107 029	87 412	98 780
Hälso- och sjukv, soc. tjänster	50 393	24 608	30 270	126 851	62 315	72 333
Andra samhällsliga och personl. tjänst.	23 892	17 374	20 784	84 000	54 218	72 562
Förvärvsarbete i hushåll	0	0	0	0	0	0
Verksamhet vid int. org., utl. ambassad	0	0	0	0	0	0
Okänt	21 659	16 995	20 000	122 909	243 201	163 349
Summa	32 141	25 734	30 262	116 940	71 441	99 900

3.4 Sektor

Sektorsindelningen belyser ägarstrukturen bland företag och organisationer, Här sker redovisningen i två grupper nämligen Offentlig förvaltning och service samt Näringslivet inklusive offentliga bolag.

Två tredjedelar av inkomsttagarna och drygt 80 procent av arbetspendlarna arbetade inom näringslivet. De relativt få arbetspendlarna som arbetade inom offentlig sektor hade sin huvudsakliga verksamhet inom vård och omsorg.

Tabell 6a
Antal löneinkomsttagare och arbetspendlare efter sektor 2001 fördelade efter kön.

Sektor	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Offentlig förvaltning och service	802	587	1 389	103	136	239
Näringslivet inkl. offentliga bolag	1 763	1 139	2 902	623	438	1 061
Summa	2 565	1 726	4 291	726	574	1 300

Medianlönesumman efter sektor var för löneinkomsttagare högst i näringslivet med 40 000 SEK, i offentlig sektor var den 14 000 SEK. För arbetspendlarna var medianlönesumman däremot högst inom Offentlig sektor med 103 000 SEK jämfört med 89 000 SEK inom Näringslivet.

En liknande fördelning erhålls om lönesumman fördelas efter kön. Medianlönesumman var högre i näringslivet både för manliga och kvinnliga löneinkomsttagare medan både manliga och kvinnliga arbetspendlarna hade högst medianlönesumma i offentlig sektor. Männen hade dessutom högre medianlönesumma än kvinnorna i alla grupper utom i gruppen löneinkomsttagare i offentlig förvaltning och service.

Tabell 6b
Medianlön i SEK för löneinkomsttagare och arbetspendlare efter sektor 2001

Sektor	Medianlönesumma					
	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Offentlig förvaltning och service	9 414	18 810	13 575	154 565	72 011	103 328
Näringslivet inkl. offentliga bolag	47 827	30 912	39 942	111 445	71 290	89 153
Summa	32 141	25 734	30 262	116 940	71 441	99 900

3.5 Födelseregion

Löneinkomsttagarna respektive arbetspendlarnas födelseland har grupperats på tre regioner, Norge, Sverige och övriga.

Födelseregion Norge var den största, följt av Sverige, i dessa två födelseregioner återfanns mer än 90 procent av den studerade populationen. Från övriga länder kom lite mer än 400 personer. Männen var fler än kvinnorna i alla grupper, särskilt stor var skillnaden för de med födelseregion Norge.

Mönstret för arbetspendlarna var ungefär detsamma som för inkomsttagarna. Norge följt av Sverige var de två klart största födelseregionerna med 691 respektive 491 st. av totalt 1 300 arbetspendlare.

Tabell 7a
Antal inkomsttagare och arbetspendlare efter födelseregion och kön

Födelseregion	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Norge	1 403	767	2 170	394	297	691
Sverige	895	816	1 711	256	235	491
Övriga	267	143	410	76	42	118
Summa	2 565	1 726	4 291	726	574	1 300

Högsta medianlönesumman för inkomsttagarna hade de som var födda i Sverige med 34 000 SEK. Gruppen övriga hade högst medianlönesumma bland arbetspendlarna, 100 000 SEK. Se tabell 7 b.

Tabell 7b

Medianlönesumma i SEK för löneinkomsttagare och arbetspendlare efter födelseregion 2001

Födelseregion	Medianlönesumma					
	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Norge	24 824	24 803	24 814	118 011	76 966	91 411
Sverige	45 243	27 429	34 427	119 580	65 695	89 544
Övriga	30 000	35 951	31 607	100 006	106 981	100 006
Summa	32 141	25 734	30 262	116 940	71 441	99 900

3.6 Regional fördelning

Riksgränsen mellan Sverige och Norge är lång och löper mestadels genom glest bebodda fjällområden. Den sydligaste delen av riksgränsen löper dock längs relativt tätbefolkade fylken och län som Østfold, Akershus och Hedmarks fylke på den norska sidan samt Västra Götalands län och Värmlands län på den svenska. De fylken som ligger i de glest bebodda gränsområdena är Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland och Troms. Motsvarande regioner på den svenska sidan är Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Löneinkomsttagare

Totalt 4 291 personer med folkbokföringsadress i Norge hade en svensk löneinkomst under 2001. Se tabell 6a. Drygt 60 procent av dessa var bosatta i någon av de tätbefolkade fylkena i södra Norge främst i Oslo kommun samt Østfolds och Akershus fylken. De svenska län som hade de flesta inkomsttagarna från Norge var Västra Götalands län och Stockholms län. Från dessa två län fick 50 procent av de normmän med löneinkomst i Sverige sin svenska inkomst. Andra län med relativt många inkomsttagare från Norge var Värmlands län med drygt 300, Skåne län och Uppsala län med drygt 200 inkomsttagare.

Arbetspendlare

Av dem som var folkbokförda i Norge och hade en löneinkomst i Sverige under 2001 klassades 1300 som arbetspendlare d.v.s. de arbetade i november i Sverige och de hade den största löneinkomsten under året i Sverige. Hälften av dessa personer var folkbokförda i fylken som ligger längs den svenska gränsen och drygt 30 procent var folkbokförda i Oslo. Knappt 20 procent var folkbokförda i övriga fylken.

Arbetspendlarna hade arbete i alla delar av Sverige. Samtliga län och fylken berördes av arbetspendlare från Norge. 40 procent pendlade till Västra Götalands län. 20 procent till övriga län som gränsar till Norge. Drygt 20 procent arbetspendlade till Stockholms län och till övriga 14 län pendlade knappt 20 procent.

Andelen arbetspendlare av samtliga löneinkomsttagare

Andelen arbetspendlarna av samtliga löneinkomsttagare som var folkbokförda i Norge 2001 och som hade löneinkomst i Sverige är en indikator på

graden av traditionell pendling. Den största andelen arbetspendlare berörde gränsregioner som Østfold, Hedmark och Nord-Trøndelag på den norska sidan och Jämtland, Västra Götaland och Värmland på den svenska.

Tabell 8a

Antal personer folkbokförda i Norge och som hade löneinkomst i Sverige 2001 fördelade efter bostadsfylke

Bostadsfylke	Antal inkomst- tagare	därav arbets- pendlare	Andel arbets- pendlare
01 Østfold	653	353	54,1
02 Akershus	627	148	23,6
04 Hedmark	211	112	53,1
16 Sør-Trøndelag	264	51	19,3
17 Nord-Trøndelag	101	51	50,5
18 Nordland	111	40	36,0
19 Troms	107	26	24,3
Summa gränsfylken	2 074	781	37,7
03 Oslo	1 385	301	21,7
Övriga Fylken	832	218	26,2
Totalt	4 291	1 300	30,3

Tabell 8b

Personer folkbokförda i Norge och som hade löneinkomst i Sverige 2001 fördelade efter arbetslän

Arbetslän	Antal inkomst- tagare	därav arbets- pendlare	Andel arbets- pendlare
Västra Götalands län	1 267	493	38,9
Värmlandslän	334	129	38,6
Dalarnas län	102	29	28,4
Jämtlands län	152	71	46,7
Västerbottens län	95	23	24,2
Norrbottens län	147	34	23,1
Summa gränslän	2 097	779	37,1
Stockholms län	1 015	266	26,2
Övriga län	1 179	255	21,6
Totalt	4 291	1 300	30,3

3.6.1 Gränsregioner

Över riksgränsen mellan Sverige och Norge löper tre definierade gränsregioner som erhåller stöd från EU:s Interreg 3-program. De heter Gränslöst samarbete, Inre Skandinavien och Nordens gröna bälte.

Gränslöst samarbete

Gränslöst samarbete är den sydligaste av de tre regionerna. Den omfattar 9 kommuner i Østfolds fylke och 13 kommuner i Västra Götalands län.

Det fanns knappt 500 personer i den norska delen av Gränslöst samarbete som hade löneinkomst inom den svenska delen av regionen. Drygt 80 procent av dessa bodde och hade sin inkomst från en gränskommun. Av de ca 500 inkomsttagarna var ca 300 arbetspendlare. Se tabell 8.

Tabell 9

Personer folkbokförda i norska gränsregioner och som hade löneinkomst i motsvarande gränsregion i Sverige 2001

Arbetsregion	Antal Inkomst- tagare	Arbets- pendlare	Andel arbets- pendlare i % av inkomsttagare
Gränslöst samarbete	484	293	60,5
därav Gränskommun	404	255	63,1
Inre Skandinavien	148	94	63,5
därav Gränskommun	113	85	75,2
Nordens gröna bälte	101	53	52,5
därav Gränskommun	57	40	70,2
Totalt gränsregioner	733	440	60,0
därav gränskommun	574	380	66,2

Inre Skandinavien

Inre Skandinavien omfattar Värmlands län, Malungs och Älvdalens kommuner i Dalarna, Hedmarks fylke samt delar av Akershus och Østfolds fylke. Totalt ingår 58 kommuner i regionen varav 18 av dessa är belägna i Sverige och 40 i Norge.

Det fanns ca 150 personer i den norska delen av regionen som hade löneinkomst inom den svenska delen av Inre Skandinavien. 75 procent av dessa bodde och hade sin löneinkomst från en gränskommun. Av de ca 150 inkomsttagarna var drygt 90 arbetspendlare.

Nordens gröna bälte

Nordens gröna bälte omfattar Jämtlands län samt Nord-Trøndelags och Sör-Trøndelags fylken. Regionen omfattar 57 kommuner.

Ca 100 personer i den norska delen av Nordens gröna bälte hade löneinkomst inom den svenska delen av regionen. Knappt 60 procent av dessa bodde och hade sin löneinkomst från en gränskommun. Av de ca 100 inkomsttagarna var ca 50 arbetspendlare.

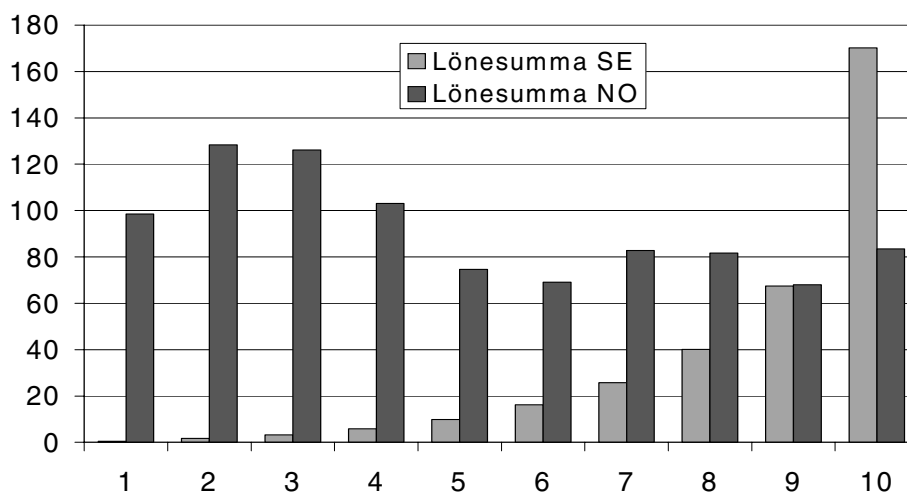
3.7 Lönesummor

Av samtliga norska löneinkomsttagare i Sverige under 2001 hade drygt 57 procent en större löneinkomst i hemlandet än vad de hade i Sverige. De är svårt att utifrån befintligt material försöka ge en entydig förklaring varför så många norrmän tar jobb av tillfällig natur på den svenska arbetsmarknaden.

I diagram 1 redovisas löneinkomsttagarnas lönesummor fördelade på deciler. De 10 procent av som tjänade mest i Sverige hade, enligt staplarna i decil 10, tillsammans ca 170 miljoner kronor i inkomster i Sverige och drygt 80 miljoner kronor i Norge omräknat till svensk valuta. I övriga deciler har löneinkomsttagarna tjänat mer i sitt hemland. Det är en stor del av förklaringen till att bara 30 procent av inkomsttagarna klassificerade som arbetspendlare över riksgräns.

Diagram 1

Norska löneinkomsttagares decillönesummor 2001. I miljoner SEK

Näringsgren

Totalt tjänade personer folkbokförda i Norge ca 341 miljoner kronor i Sverige under 2001 enligt de svenska kontrolluppgifterna. Därav tjänade de som klassificerades som arbetspendlare över riksgräns drygt 197 miljoner kronor.

Tabell 10
Lönesummor fördelade på näringsgren 2001. SEK

Näringsgren	Total lönesumma			Arbetspendlare		
	Inkomsttagare					
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Jordbruk, jakt och skogsbruk	1275648	68091	1343739	855639	0	855639
Fiske	..	.	..	.	..	..
Utvinning	..	..	..	..	..	..
Tillverkning	40567870	5932662	46500532	23417592	3353217	26770809
El, -gas-, värme- och vattenförsörjning	1052343	46320	1098663	554760	0	554760
Byggverksamhet	6780044	280081	7060125	3589199	212327	3801526
Partihandel och detaljhandel	38836460	24623356	63459816	24831512	17297193	42128705
Hotell- och restaurantverksamhet	8617468	6977871	15595339	5881060	4315615	10196675
Transp, magasinering och kommunik.	25887489	6719689	32607178	15860478	3738251	19598729
Finansiell verksamhet	12838136	1982808	14820944	7675224	900958	8576182
Fastighet- och uthyr.verksh, företagstj	44019407	17020759	61040166	25595943	10644353	36240296
Offentlig förvaltning och försvar	8568588	4095179	12663767	5673012	2863453	8536465
Utbildning	7947927	5728172	13676099	2957955	2518999	5476954
Hälso- och sjukv, soc. tjänster	25199426	22712013	47911439	11298444	10902983	22201427
Andra samhällseliga och personl. tjänst.	14245236	6631197	20876433	6852456	4382664	11235120
Förvärvsarbete i hushåll	0	0	0	0	0	0
Verksamhet vid int. org., utl. ambassad	0	0	0	0	0	0
Okänt	2007315	469476	2476791	925356	243201	1168557
Summa	237843357	103287674	341131031	135968630	61373214	197341844

Lönesummornas fördelning visar på en koncentration till Tillverkning, Parti- och detaljhandel, Fastighets- och uthyrningsverksamhet med företagstjänster samt Hälso- och sjukvård m.m.. Dessa fyra näringar står för nästan två tredjedelar av lönesumman.

Tabell 11
Lönesummornas procentuella fördelning på kön och näringsgren 2001

Näringsgren	Andel av inkomsttagarnas lönesumma i procent			Andel av arbetspendlarnas lönesumma i procent		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Jordbruk, jakt och skogsbruk	0,4	0	0,4	0,4	0	0,4
Fiske	..	..	..	..	..	..
Utvinning	..	.	.	..	..	..
Tillverkning	11,9	1,7	13,6	11,9	1,7	13,6
El, -gas-, värme- och vattenförsörjning	0,3	0	0,3	0,3	0	0,3
Byggverksamhet	2	0,1	2,1	1,8	0,1	1,9
Partihandel och detaljhandel	11,4	7,2	18,6	12,6	8,8	21,3
Hotell- och restaurantverksamhet	2,5	2	4,6	3	2,2	5,2
Transport, magasinering och kommunikation	7,6	2	9,6	8	1,9	9,9
Finansiell verksamhet	3,8	0,6	4,3	3,9	0,5	4,3
Fastighet- och uthyrningsverks, företagstj	12,9	5	17,9	13	5,4	18,4
Offentlig förvaltning och försvar	2,5	1,2	3,7	2,9	1,5	4,3
Utbildning	2,3	1,7	4	1,5	1,3	2,8
Hälso- och sjukv, soc tjänster, veterinärverks	7,4	6,7	14	5,7	5,5	11,3
Andra samhällseliga och personliga tjänster	4,2	1,9	6,1	3,5	2,2	5,7
Förvärvsarbete i hushåll	0	0	0	0	0	0
Verksamhet vid internat org , utländska amb	0	0	0	0	0	0
Okänt	0,6	0,1	0,7	0,5	0,1	0,6
Summa	69,7	30,3	100	68,9	31,1	100

Regional fördelning av lönesummor

Personer boende i de tätbefolkade delarna i sydöstra Norge d.v.s. Oslo kommun, Akershus, Østfold och Vestfold fylkeskommuner svarade för 67 procent av den intjänade totala lönesumman på 341 miljoner SEK. Motsvarande andel för gränsregionerna närmast norr om detta område d.v.s.

Hedmark, Sør-Trøndelag och Nord- Trøndelag fylkeskommuner var 14 procent. Övriga tolv fylkeskommuner svarade för övriga 19 procent av den totala lönesumman. En tredjedel av den totala lönesumman intjänades av personer som bodde i Oslo kommun. Ungefär hälften av denna lönesumma, 54 miljoner SEK, intjänades i Stockholms län.

Tabell 12

Lönesumman 2001 för norska löneinkomsttagare med löneinkomst i Sverige fördelade efter bostadsfylke i Norge och arbetslän i Sverige

Bostadsfylke	Lönesumma		Arbetslän	Lönesumma	
	i SEK	i %		i SEK	i %
Oslo	112 450 493	33,0	Stockholms län	111 847 337	32,8
Akershus	51 837 915	15,2	Västra Götalands län	93 660 028	27,4
Østfold	51 562 578	15,1	Värmlands län	27 405 121	8,0
Hedmark	21 425 123	6,3	Skåne län	12 566 223	3,7
Sør-Trøndelag	13 627 340	4,0	Jämtlands län	12 520 539	3,7
Vestfold	12 937 912	3,8	Norrbottnens län	8 849 001	2,6
Hordaland	12 127 582	3,6	Uppsala län	8 373 465	2,5
Nord-Trøndelag	10 226 776	3,0	Västerbottens län	7 277 472	2,1
Nordland	8 966 202	2,6	Jönköpings län	6 861 015	2,0
Buskerud	7 504 229	2,2	Dalarnas län	6 666 099	2,0
Rogaland	7 124 247	2,1	Gävleborgs län	6 242 949	1,8
Troms	6 531 223	1,9	Hallands län	4 958 762	1,5
Oppland	5 765 036	1,7	Östergötlands län	4 723 542	1,4
Telemark	5 546 371	1,6	Örebro län	4 397 252	1,3
Møre och Romsdal	3 794 878	1,1	Västernorrlands län	4 228 786	1,2
Sogn og Fjordane	2 779 306	0,8	Västmanlands län	3 582 834	1,0
Vest-Agder	2 492 739	0,7	Okänt	3 379 310	1,0
Aust-Agder	2 356 659	0,7	Blekinge län	3 322 167	1,0
Finnmark	2 184 034	0,6	Kalmar län	3 221 542	0,9
			Kronobergs län	3 161 639	0,9
			Södermanlands län	2 894 908	0,8
Summa	341 240 643	100	Gotlands län	1 100 652	0,3
			Summa	341 240 643	100

4 Rörlighet från Sverige till Norge

Dette avsnittet beskriver arbeidskraftsstrømmene av personer med Sverige som registrert bostedsland og Norge som arbeidsstedsland. Det vil si at de har deler av eller hele sin lønnsinntekt i Norge.

I framstillingen brukes to sentrale avgrensninger. Personer med registrert lønnsinntekt i Norge og personer som er arbeidspendler over riksgrensen. Den siste gruppen er undergruppe av den første og er ut fra tidligere nevnte kriterier definert til å ha sitt hovedarbeidsforhold i Norge på det aktuelle tidspunkt.

Tabell 13
Personer bosatt i Sverige med utbetalt kontantlønn i Norge 2001. NOK

	Antall			
	Samlet utbetalt kontantlønn i Norge kroner	Gjennom-snittlig utbetalt i Norge mill.	Samlet utbetalt kontantlønn i Sverige kroner	Gjennom-snittlig utbetalt i Sverige mill.
Lønnstakere	28 285	3458	122 240	2961
Derav pendlere over riksgrensen	13 344	2561	191 958	280

Opplysninger om lønnsutbetalinger er hentet fra Lønns- og trekkoppgave-registeret (LTO) fra Skattedirektoratet. Kontantlønn er summen av alle kontantytelser som blir utbetalt til arbeidstakeren i løpet av et kalenderår. Størrelsen på kontantlønnen over et år vil avhenge av både lønnsatsen per time og hvor mye en person arbeidet dette året. Omfanget av arbeidet vil videre avhenge av arbeidstiden er uke og hvor mange uker personen har arbeidet. Når vi i det følgende sammenligner lønnsutbetalinger mellom ulike grupper sammenligner vi altså grupper ut fra hvor mye inntekt i form av kontantlønn de har fått utbetalt over et år. Oftest vil store forskjeller i denne størrelsen mer avspeile ulik arbeidstid enn ulik lønnsats.

Vi bruker medianlønn som begrep. Dette uttrykker en gjennomsnittlig lønnsum. Når vi fordeler alle lønnstakerne etter størrelsen på lønnsummen de har fått utbetalt, er medianlønnen lønnsummen til den personen "som ligger midt i", dvs. som har like mange personer med høyere lønn over seg som personer med lavere lønn under seg.

4.1 Alder

Blant hele gruppen bosatt i Sverige med lønnsinntekt i Norge finner vi nesten dobbelt så mange menn som kvinner. De har en lavere gjennomsnittsalder enn blant lønnstakere i Norge generelt. Kvinnene er yngre enn mennene. Hovedvekten av mennene er mellom 25 og 44 mens kvinnene ligger mellom 20 og 34. Denne aldersforskjellen mellom kjønnene forsterker seg for gruppen som er definert som pendlere over riksgrense. Videre er

det blant de som er pendlere nesten tre ganger så mange menn som kvinner.

Tabell 14**Bosatte i Sverige med lønnsinntekt i Norge etter alder og kjønn. 2001**

Alder	Lønnetakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
-15	5	3	8	4	3	7
15-19	548	539	1 087	322	316	638
20-24	3 469	3 044	6 513	1 735	1 378	3 113
25-34	5 262	2 278	7 540	2 752	849	3 601
35-44	4 210	1 587	5 797	2 257	394	2 651
45-54	3 326	1 631	4 957	1 768	381	2 149
55-64	1 520	573	2 093	871	177	1 048
65-66	89	33	122	43	14	57
67+	122	46	168	63	16	79
Alle	18 551	9 734	28 285	9 815	3 528	13 343

Medianlønn for alle lønntakerne er 71 376 NOK. Menn i slutten av 50-årene har mest utbetalt, mens de kvinnene med mest utbetalt er litt yngre. Blant de som er definert som pendlere over riksgrensen er medianlønnen betydelig større. De har en medianlønn som er over dobbelt så stor som den for alle bosatte i Sverige med lønnsinntekt i Norge. Det har trolig sammenheng med at de i større grad er i fullt arbeid i Norge.

Tabell 15**Medianlønn for lønntakere og pendlere etter alder 2001. NOK**

Alder	Lønnetakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
15-19	25 792	31 038	28 797	40 556	39 963	40 511
20-24	60 889	45 438	52 775	103 078	74 575	86 805
25-34	95 706	49 657	78 278	195 205	128 991	177 687
35-44	122 622	45 483	92 441	236 934	187 590	230 550
45-54	135 484	55 613	100 749	259 398	215 946	249 822
55-59	153 342	53 181	116 332	262 718	195 906	250 683
60+	81 900	37 964	65 252	186 980	128 031	167 236
Alle	92 577	45 847	71 376	196 617	96 513	166 448

4.2 Utdanning

Langt de fleste av de bosatte i Sverige med lønnsinntekt i Norge hadde videregående eller høyere utdanning. Den klart største gruppen av mennene hadde videregående som høyeste utdanning, mens nesten halvparten av kvinnene hadde høyere utdanning. En betydelig større andel av kvinnene enn av mennene hadde høyere utdanning. Grupperer vi alle etter utdanningsnivå er det størst forskjell mellom kjønnene blant de med ingen videregående utdanning. Der er mennene klart overrepresentert.

Tabell 16
Antall lønnstakere og pendlere etter utdanningsnivå 2001

Utdanningsnivå	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
1	2 511	604	3 115	1 506	313	1 819
2	10 506	4 098	14 604	6 160	1 836	7 996
3	4 651	4 576	9 227	1 592	1 139	2 731
9	883	456	1 339	557	240	797
Alle	18 551	9 734	28 285	9 815	3 528	13 343

Ser vi kun på gruppen pendlere over riksgrensen er den største forskjellen at kvinnene her har jamt over lavere utdanning. Ellers er fordelingen noen lunde lik.

Medianlønnen var blant alle lønnstakerene klart høyest for de som hadde videregående som høyeste fullførte utdanning. Lavest var den for de med utdanning utover videregående. Medianlønnen for menn er dobbelt så høy som den for kvinner.

Dette mønsteret i fordeling på utdanningsnivå går ikke igjen blant pendlerne over riksgrensen. Her er det de med høyest utdanning som har mest lønn utbetalt og de med lavest utdanning som tjener minst. Forskjellen mellom kjønnene er omtrent den samme.

Tabell 17
Medianlønn for lønnstakere og pendlere etter utdanningsnivå 2001. NOK

Utdanningsnivå	Medianlønn Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
1	88 050	37 890	72 841	181 921	71 628	160 186
2	104 016	51 481	81 583	193 331	86 823	163 494
3	74 444	43 646	55 722	249 152	152 383	193 666
9	80 609	36 727	56 810	174 164	62 019	131 808
Alle	92 577	45 847	71 376	196 617	96 513	166 448

4.3 Næring

Som nevnt i forrige kapittel fremstilles næringsfordelingen etter den internasjonale standarden NACE. I de norske tabellene har vi valgt å skille ut utvinning av råolje og naturgass som et eget punkt da denne næringen er spesielt interessant i det norske arbeidslivet.

Tabell 18
Antall lønnstakere og pendlere etter næring 2001

Næring	Lønnstakere		Totalt	Pendlere		Totalt
	Menn	Kvinner		Menn	Kvinner	
01-05 Jorbruk, skogbruk og fiske	240	89	329	123	34	157
10,12-37 Industri og bergverksdrift	2 933	927	3 860	1 622	486	2 108
11 Utvinning av råolje og naturgass	224	18	242	188	13	201
40-41,90 Kraft- og vannforsyning, avfall	33	9	42	16	..	18
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	5 856	49	5 905	3 704	17	3 721
50-64 Varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon	3 573	2 506	6 079	2 008	1 158	3 166
65-74 Finansell- og forretningstjenesteyting, eiendomsdrift	2 323	1 359	3 682	1 157	537	1 694
75 Offentlig administrasjon, forsvar, trykko og kommunikasjon	1 409	1 932	3 341	313	355	668
80 Undervisning	234	150	384	98	74	172
85 Helse- og sosialtjenester	1 071	2 247	3 318	306	664	970
92 Kulturell og annen personlig tjenesteyting, sport	301	240	541	135	98	233
91 Interesseorganisasjoner	45	58	103	22	26	48
95 Lønnet arbeid i private husholdninger	..	23	25	..	..	..
Uoppgitt	307	127	434	122	62	184
I alt	18 551	9 734	28 285	9 815	3 528	13 343

Den største forekomsten av lønnstakere registrert bosatt i Sverige var det i næringene varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon og innen bygg- og anleggsvirksomhet. Flest menn jobbet i Bygg- og anlegg. Her er det nesten ingen kvinner. Kvinnene derimot er i klart flertal innen helse- og sosiale tjenester.

Menn som er definert som pendlere er i enda større grad konsentrert om næringene bygg- og anlegg. Kvinnene som pendler er mer konsentrert om varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon og jobber i betydelig mindre grad i helse- og sosial.

Tabell 19
Medianlønn etter næringsgren 2001

Næring	Medianlønn Lønnstakere		Totalt	Pendlere		Totalt
	Menn	Kvinner		Menn	Kvinner	
01-05 Jorbruk, skogbruk og fiske	42 236	21 840	33 720	117 176	34 621	99 312
10,12-37 Industri og bergverksdrift	83 067	57 510	73 897	178 889	75 593	140 955
11 Utvinning av råolje og naturgass	472 336	418 517	470 825	523 516	569 394	525 273
40-41,90 Kraft- og vannforsyning, avfall	88 850	75 000	82 967	249 097	459 405	262 525
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	136 715	43 777	135 525	220 491	99 773	220 317
50-64 Varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon	87 058	51 101	67 658	174 213	82 839	130 113
65-74 Finansell- og forretningstjenesteyting, eiendomsdrift	76 214	40 779	59 727	150 027	101 630	134 019
75 Offentlig administrasjon, forsvar, trykko og kommunikasjon	38 524	25 054	29 662	118 248	91 248	98 226
80 Undervisning	113 865	109 836	112 163	279 102	199 122	240 270
85 Helse- og sosialtjenester	91 621	66 943	72 970	263 210	178 995	201 455
92 Kulturell og annen personlig tjenesteyting, sport	55 439	39 914	47 309	140 145	67 243	108 352
91 Interesseorganisasjoner	30 132	38 070	36 372	88 507	53 822	66 375
95 Lønnet arbeid i private husholdninger	19 472	29 451	26 451	3 671	30 097	26 451
Uoppgitt	46 237	35 415	40 626	140 390	53 136	116 997
I alt	92 577	45 847	71 376	196 617	96 513	116 448

Medianlønn for hele gruppen var klart høyest i oljenæringen. Dette gjaldt både for menn og kvinner. Uten om denne næringen henter mennene mest lønn ut innen bygg- og anlegg og kvinnene mest innen undervisning. Innen

de store næringene talt i antall lønnstakere er det interessant å se at medianlønnen i bygg- og anlegg var dobbelt så stor som i varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon.

Blant pendlerne blir den høye utbetalte kontantlønnen i oljenæringen enda mer markert. I oljenæringen er medianlønnen for kvinner i tillegg høyere enn den for menn.

4.4 Sektor

Dette avsnittet beskriver fordelingen av arbeid utført i offentlige forvaltning og i det private næringslivet. Offentlig eide foretak er inkludert i den sistnevnte kategorien. Telenor og Posten er eksempler på offentlig eide foretak.

Kun omkring 20 prosent av lønnstakerene bosatt i Sverige med lønnsinntekt i Norge er knyttet til offentlig forvaltning. Kvinner er i større grad enn menn i det offentlige.

Blant pendlerne over riksgrensen er andelen i det offentlige redusert til 10 prosent.

Tabell 20
Antall lønnstakere og pendlere etter sektor 2001

Sektor	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
Offentlig forvaltning	2 363	3 757	6 120	586	831	1 417
Næringslivet inkludert offentlig eide foretak	15 850	5 884	21 734	9 077	2 657	11 734
Uoppgitt	338	93	431	152	40	192
Alle	18 551	9 734	28 285	9 815	3 528	13 343

Personer som er registrert bosatt i Sverige og har lønnsinntekt i Norge hadde en høyere medianlønn i næringslivet enn innen offentlig forvaltning. Dette gjelder både menn og kvinner.

Blant både menn og kvinner som er definert som pendlere derimot er medianlønnen høyere innen offentlig forvaltning enn i næringslivet. Forskjellen er størst for kvinner. De tjente nesten dobbelt så mye i det offentlige.

Tabell 21
Medianlønn for lønnstakere og pendlere etter sektor 2001. NOK

Sektor	Medianlønn Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
Offentlig forvaltning	58 967	41 367	47 727	207 765	160 472	176 316
Næringslivet inkludert offentlig eide foretak	101 238	49 921	80 075	195 846	86 290	165 625
Uoppgitt	60 122	28 630	40 683	197 522	39 046	161 013
Alle	92 577	45 847	71 367	196 617	96 513	166 448

4.5 Føderegion

Av de 28 285 personene som var registrert bosatt i Sverige og hadde registrert lønnsinntekt i Norge i 2001 var hele 3 631 født i Norge. Vi ser ikke på hvilke statsborgerskap personene har. Dette er en mye lavere andel "tilbakependlere" enn tallet på svenskfødte som bor i Norge med lønnsinntekt i Sverige.

Den klart største gruppen er født i Sverige, og foruten de som er født i Norge og Sverige er Finland representert med flest.

Pendlerne over riksgrensen er i stor grad fordelt på samme måte som hele gruppen. Den mest markante forskjellen er at blant disse er en betydelig større andel kvinner svenskfødte. Altså er de født i Sverige, registrert bosatt i Sverige men med hovedarbeidsforhold i Norge.

Tabell 22
Lønnstakere og pendlere etter føderegion 2001

Føderegion	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
Norge	2175	1456	3 631	1413	754	2 167
Sverige	14622	7603	22 225	7564	2544	10 108
Andre	1754	675	2 429	832	227	1 059
Alle	18551	9734	28 285	9815	3528	13 343

Medianen av utbetalt kontantlønn er i stor grad ulik fra gruppe til gruppe når vi ser på fødeland. For hele gruppen lønnstakere er median lønnsutbetalingen størst for de født i Danmark. Nært etterfulgt av Norge. Ser vi på de kjønnsfordelte tallene for lønnstakere er det interessant å observere at kvinner med fødeland Sverige faktisk har utbetalt mer i Norge enn kvinner med fødeland Norge. For menn er tallene motsatt og med en mer markant forskjell.

Ser vi kun på gruppen pendlere over riksgrensen er det for både kvinner og menn høyere medianlønn til personer født i Norge enn personer født i Sverige. Dette kan underbygge en hypotese om at blant personer bosatt i Sverige med lønnsinntekt i Norge er arbeidsintensiteten og sannsynligheten for å jobbe fulltid større blant de som opprinnelig kommer fra Norge.

Tabell 23
Medianlønn for lønnstakere og pendlere etter føderegion 2001. NOK

Føderegion	Medianlønn Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
Norge	133 019	44 548	84 498	231 720	113 620	185 719
Sverige	91 633	45 696	70 542	195 205	94 146	164 925
Andre	77 382	54 806	68 221	155 909	107 785	142 367
Alle	92 577	45 847	71 376	196 617	96 513	166 448

4.6 Regionale fordelinger

Som nevnt i forrige kapittel er store deler av grenseområdene mellom Sverige og Norge meget tynt befolket. Befolkningstygdepunktet er i sør med Østfold, Akershus og Hedmark på norsk side og Västra Götaland og Värmland på svensk side. Denne fordelingen er klart avspeilet i arbeidskraftstrømmene over riksgrensen. En annen ting vi klart ser er at hovedstadsregionen i Norge rundt Oslo i mye større grad enn tilsvarende region rundt Stockholm er en del av det grenseoverskridende arbeidsmarkedet.

Lønnstakere

28 285 personer registrert bosatt i Sverige hadde i løpet av året 2001 utbetalt kontantlønn i Norge. Neste 60 prosent av disse er bosatt i län som grenser til Norge og klart flest i Västra Götaland og Värmland. Fordelt på arbeidsstedsfylke i Norge kan gruppen grovt sett deles i tre. En tredjedel i Oslo, en tredjedel i grensefylkene mot Sverige og en i resten av landet.

Tabell 24

Antall bosatte i Sverige med lønnsinntekt i Norge 2001 fordelt etter bostedslän

Bostedslän	Antal lønnetakere	derav pendlere	Andel pendlere
Västra Götaland	7 705	3 942	51,2
Värmland	4 835	3 023	62,5
Dalarna	1 183	628	53,1
Jämtland	860	412	47,9
Västerbotten	780	350	44,9
Norrbottn	729	317	43,5
Grenselän i alt	16 092	8 672	53,9
Stockholm	2 717	912	33,6
Øvrige län	9 476	3 759	39,7
I alt	28 285	13 343	47,2

Pendlere over riksgrensen

Av de 13 343 personene klasifisert som pendlere over riksgrensen bodde rundt 65 prosent i län langs grensen, sju prosent bodde i Stockholm og 28 prosent i resten av Sverige. Som en andel av alle med lønnsinntekt i Norge var Värmland det länet med størst andel pendlere.

Av pendlerene arbeidet 36 prosent i Oslo. Litt flere var sysselsatt i grensefylkene og en del færre i resten av Norge. Som en andel av alle med lønnsinntekt i Norge var Oslo det fylket med størst andel pendlere med 53 prosent, men grensefylkene Østfold, Akershus og Hedmark fulge ikke langt etter.

Tabell 25**Antall bosatte i Sverige med lønnsinntekt i Norge 2001 fordelt etter arbeidsfylke**

Arbeidsfylke	Antal lønnetakere	derav pendlere	Andel pendlere
Østfold	2 791	1 463	52,4
Akershus	3 307	1 646	49,8
Hedmark	1 372	658	48
Sør-Trøndelag	881	348	39,5
Nord-Trøndelag	262	111	42,4
Nordland	1 002	311	31
Troms	773	263	34
Finnmark	452	117	25,9
Grensefylker i alt	10 840	4 917	45,4
Oslo	8 985	4 763	53
Øvrige fylker	8 460	3 663	43,3
I alt	28 285	13 343	47,2

Grenseregioner

Tabellen under viser fordelingen av lønnetakere og pendlere over de grenseoverskridende samarbeidsregionene nærmere beskrevet i forrige kapittel.

Den største arbeidskraftsstrømmen fra Sverige til Norge innen samme region finner vi i Indre Skandinavia. Dette er et område med relativt stor geografisk utsterkning.

Den høyeste andelen pendlere derimot finner vi i området Grenseløst samarbeide. Dette er det sørligste området der også avstandene er kortest. Blant de som bor i en grensekommune i Sverige i dette området og arbeider i en grensekommune på norsk side i samme område er hele 77,6 prosent definert som pendlere. Det vil si at de har sitt hovedarbeidsforhold i Norge.

Tabell 26
Antall bosatte i svensk grenseregion med lønnsinntekt i motsvarende norsk grenseregion 2001

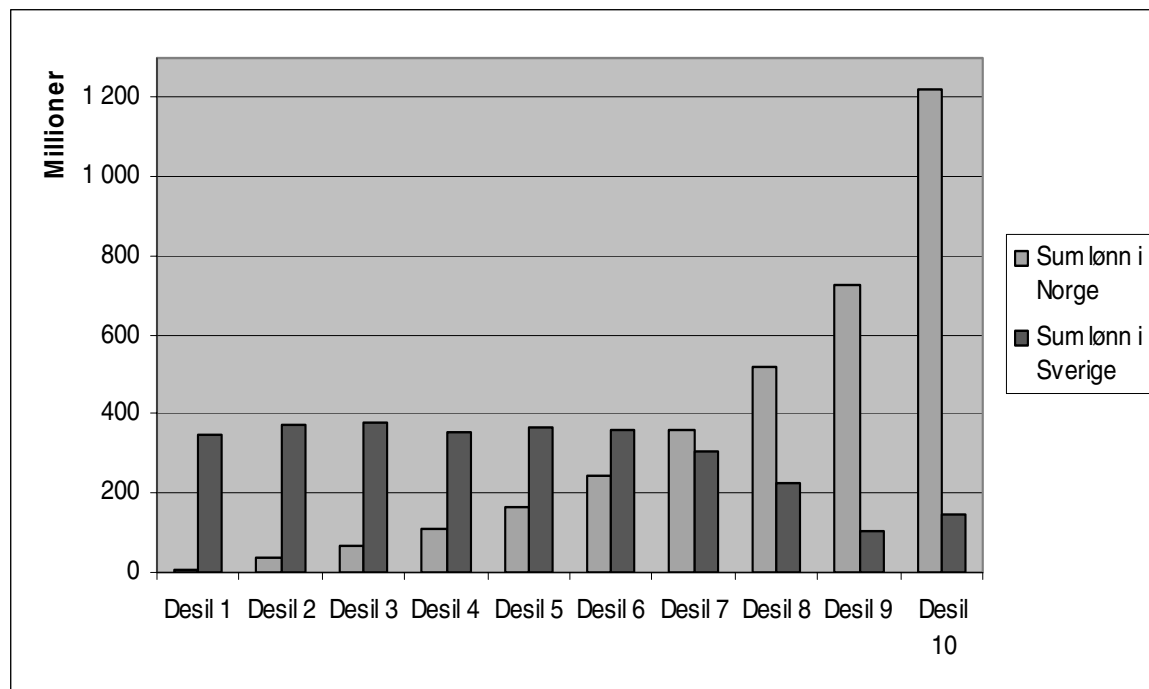
Grenseregion	Antal lønnetakere	derav pendlere	Andel pendlere i % av lønnetakere
Grenseløst samarbeidet	842	577	68,5
derav lønnsinntekt i grensekommune	295	229	77,6
Indre Skandinavia	1 427	949	66,5
derav lønnsinntekt i grensekommune	799	553	69,2
Nordens grønne belte	316	161	50,9
derav lønnsinntekt i grensekommune	94	56	59,6
Grenseregionene samlet	2 585	1 687	65,3
derav lønnsinntekt i grensekommune	1 188	839	70,5

4.7 Lønnssummer

Blant personene bosatt i Sverige med kontantlønn utbetalt i Norge i løpet av 2001 hadde 41 prosent en høyere kontantlønn utbetalt i hjemlandet. Altså har et flertall større inntekt fra arbeid i Norge.

Figuren under viser summen av lønnstakerenes kontantlønn fordelt på desiler av lønnstakere. De 10 prosentene av lønnstakerne som hadde mest utbetalt i Norge hadde tilsammen utbetalt over 1,2 milliarder kroner i Norge mens de hadde i underkant av 150 millioner utbetalt i Sverige. I de fire øverste desilene er sum av utbetalt kontantlønn størst i Norge. Dette gjennspeiles i at vi har definert nesten halvparten av individene som pendlere over riksgrense og med sitt hovedarbeidsforhold i Norge.

Diagram 2
Lønnsummer fordelt etter desiler av lønnstakere. 2001

Næring

Personer registrert bosatt i Sverige fikk utbetalt som kontantlønn tilsammen 3,4 milliarder kroner i løpet av 2001 i følge lønns og trekkoppgaverregisteret. De av disse som ble definert som pendlere over riksgrense hadde til sammenligning utbetalt 2,5 milliarder.

Tabell 27
Lønnsummer fordelt på kjønn og næring. NOK. 2001

Næring	Lønnetakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
01-05 Jorbruk, skogbruk og fiske	21 053 410	3 396 675	24 450 085	16 451 392	1 960 927	18 412 319
10,12-37 Industri og bergversdrift	415 272 499	71 762 793	487 035 292	326 356 850	50 503 529	376 860 379
11 Utvinning av råolje og naturgass	98 877 394	7 479 310	106 356 704	94 709 571	6 500 586	101 210 157
40-41,90 Kraft- og vannforsyning, avfall	4 788 761	1 408 049	6 196 810	4 020 775	918 811	4 939 586
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	917 987 869	4 781 297	922 769 166	790 553 271	2 979 128	793 532 399
50-64 Varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon	498 128 781	190 497 021	688 625 802	399 782 092	124 589 543	524 371 635
65-74 Finansell- og forretningstjenesteyting, eiendomsdrift	323 607 106	109 326 213	432 933 319	234 125 991	72 260 552	306 386 543
75 Offentlig adminstrasjon,forsvar,trygdeordning	113 007 235	101 152 853	214 160 088	53 162 450	44 090 925	97 253 375
80 Undervisning	39 805 329	21 518 884	61 324 213	26 223 909	15 744 372	41 968 281
85 Helse- og sosialtjenester	178 676 294	234 068 150	412 744 444	99 585 849	125 807 489	225 393 338
92 Kulturell og annen personlig tjenesteyting, sport	35 852 646	17 284 680	53 137 326	28 371 473	10 218 220	38 589 693
91 Interesseorganisasjoner	3 493 675	4 462 570	7 956 245	2 720 315	2 789 286	5 509 601
95 Lønnet arbeid i private husholdninger	38 945	589 230	628 175	3 671	60 196	63 867
Uoppgitt	28 719 941	10 525 186	39 245 127	18 838 592	7 967 550	26 806 142
I alt	2 679 309 885	778 252 911	3 457 562 796	2 094 906 201	466 391 114	2 561 297 315

Fordelingen av lønnsummene på næring viser at den klart største næringen er bygge- og anleggsvirksomhet etterfulgt av varehandel, hotell og restaurant, transport og kommunikasjon. Forskjellen på næringsfordeling mellom kjønnene er meget stor. Særlig innen bygg og anlegg. Den klart største lønnsummen for kvinner er innen helse- og sosiale tjenester.

Tabell 28
Lønnsummer fordelt på kjønn og næring. Prosent. 2001

Næring	Lønnetakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
01-05 Jorbruk, skogbruk og fiske	1	0	1	1	0	1
10,12-37 Industri og bergversdrift	15	9	14	16	11	15
11 Utvinning av råolje og naturgass	4	1	3	5	1	4
40-41,90 Kraft-og vannforsyning, avfall	0	0	0	0	0	0
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	34	1	27	38	1	31
50-64 Varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon	19	24	20	19	27	20
65-74 Finansell- og forretningstjenesteyting, eiendomsdrift	12	14	13	11	15	12
75 Offentlig administrasjon, forsvar, trygdeordning	4	13	6	3	9	4
80 Undervisning	1	3	2	1	3	2
85 Helse- og sosialtjenester	7	30	12	5	27	9
92 Kulturell og annen personlig tjenesteyting, sport	1	2	2	1	2	2
91 Interesseorganisasjoner	0	1	0	0	1	0
95 Lønnet arbeid i private husholdninger	0	0	0	0	0	0
Uoppgitt	1	1	1	1	2	1
I alt	77	23	100	82	18	100

Regional fordeling av lønnsummer

Halvparten av den registrerte utbetalt kontantlønnen i Norge til personer registrert bosatt i Sverige er utbetalt til personer registrert bosatt i Västra Götaland eller Värmland. Dette området har til sammenligning i underkant av 20 prosent av Sveriges befolkning.

Nesten 60 prosent kontantlønnen hentes i Oslo, Akershus og Østfold. Ellers er det relativt jevnt fordelt utover landet. Det bør også nevnes at en betydelig lønnsum også kommer fra utenfor fastlandsnorge på kontinental-sokkelen.

Tabell 29

Lønnsommer fordelt etter bostedslän i Sverige og arbeidsfylke i Norge. NOK og prosent. 2001

Bostedslän i Sverige	Lønnsom i NOK	i %	Arbeidsfylke i Norge	Lønnsom i NOK	i %
Stockholm	342 456 031	9,9	Østfold	385 796 297	11,2
Uppsala	59 147 346	1,7	Akershus	430 570 811	12,5
Södermanland	41 152 453	1,2	Oslo	1 203 280 759	34,8
Östergötland	78 903 634	2,3	Hedemark	169 791 418	4,9
Jönköping	39 245 070	1,1	Oppland	48 340 240	1,4
Kronoberg	22 605 569	0,7	Buskerud	133 226 956	3,9
Kalmar	49 537 986	1,4	Vestfold	156 087 724	4,5
Gotland	13 589 117	0,4	Telemark	52 764 241	1,5
Blekinge	34 321 484	1,0	Aust-Agder	23 603 763	0,7
Skåne	227 812 994	6,6	Vest-Agder	20 710 649	0,6
Hallands	107 913 610	3,1	Rogaland	97 518 877	2,8
Västra Götaland	1 067 853 930	30,9	Hordaland	115 349 970	3,3
Värmland	707 344 996	20,5	Sogn og Fjordane	47 431 911	1,4
Örebro	88 454 932	2,6	Møre og Romsdal	83 054 497	2,4
Västmanland	47 583 677	1,4	Sør-Trøndelag	86 213 650	2,5
Dalarna	152 671 721	4,4	Nord-Trøndelag	23 608 562	0,7
Gävleborg	78 359 292	2,3	Nordland	93 000 849	2,7
Västernorrland	64 869 624	1,9	Troms	75 903 667	2,2
Jämtland	91 692 861	2,7	Finnmark	40 922 183	1,2
Västerbotten	68 714 446	2,0	Svalbard	7 198 256	0,2
Norrbotten	73 332 022	2,1	Kontinentalsokkelen	157 441 525	4,6
			Uoppgitt	5 745 992	0,2
I alt	3 457 562 794	100		3 457 562 797	100

Delrapport 2 – Sverige och Danmark

Sammanfattning

Att beskriva hur nationella arbetsmarknader samverkar kan göras utifrån olika utgångspunkter exempelvis genom att mäta:

- antalet arbetspendlare
- antalet löntagare med inkomst i grannlandet
- lönesumman för löntagare eller arbetspendlare
- antalet studerande
- antalet flyttare

I denna rapport redovisas rörligheten mellan dansk och svensk arbetsmarknad genom antalet arbetspendlare över riksgräns, antalet löntagare med inkomst i grannlandet. Vidare redovisas den totala lönesumman för löntagare med arbetsinkomst i grannlandet och för ovan nämnda arbetspendlare över riksgräns. Arbetspendlarna har sin huvudsakliga inkomst i grannlandet och utgör en delsumma av löntagarna. Den metod som använts för att identifiera personerna tar inte hänsyn till de flyttningar som kan ha skett under året, vilket kan innebära viss överskattning av pendlingen. Mer om detta finns att läsa i metodavsnittet.

Redovisningen av lönesumman syftar till att ge en bild av den ekonomiska betydelsen av den gränsöverskridande verksamheten i stort. Svenska och danska skatte- och lönesystem är inte lika. Det går därför inte att dra några slutsatser av skillnader i lönesummor mellan Sverige och Danmark för den enskilde personens konsumtionsmöjligheter eller levnadsstandard, vilket inte heller är meningen med denna redovisning.

Nästan 9 000 personer hade löneinkomster från grannlandet

8 804 personer som var folkbokförda i Sverige respektive Danmark hade ett arbete med löneinkomst i grannlandet under 2001. 80 procent av dessa bodde i Sverige och 20 procent i Danmark. Det var således 4 gånger så många boende i Sverige som hade någon form av arbete i Danmark än danskboende som hade arbete i Sverige.

Den totala lönesumman 2001 för boende i Sverige som hade löneutbetalningar i Danmark var nästan 1,86 miljarder SEK medan den för boende i Danmark med arbete i Sverige var 0,47 miljarder SEK. Alltså var även lönesumman för boende i Sverige 4 gånger större än den var för boende i Danmark.

Drygt 7 000 boende i Sverige hade en löneinkomst från ett arbete i Danmark medan motsvarande antal för boende i Danmark var 1 700. Se tabell 1. Antalet arbetspendlare från Sverige till Danmark var ca 4 700 medan motsvarande antal i motsatt riktning var knappt 700. Rörelserna till Danmark var således betydligt större än från Danmark

En person som arbetat i grannlandet har ofta även en inkomst i hemlandet. Man kan ha flyttat under året mellan länderna eller kombinerat sin anställning i det ena landet med ett extra jobb i det andra landet. Även bland personer som hade löneinkomst i båda länderna råder en viss obalans mellan svenskar och danskar, då boende i Sverige som arbetade i Danmark hade

högre genomsnittlig inkomst i Danmark än vad de hade i hemlandet. För boende i Danmark var det tvärtom d.v.s. de hade högre genomsnittlig inkomst i hemlandet jämfört med vad de hade i Sverige. De tjänade som grupp i genomsnitt 95 procent av sin inkomst i Danmark jämfört med boende i Sverige som tjänade 82 procent av sin samlade löneinkomst i Sverige.

Tabell 1

Personer folkbokförda i Sverige med inkomster i Danmark, respektive folkbokförda i Danmark med inkomster i Sverige, år 2001. SEK

Folkbok- förings- land	Totalt antal med in- komst i det andra landet					därav antal arbetspendlare ¹⁾ över riksgräns				
		deras löne- summa i Sverige, mkr	genom- snittlig löneinkomst i Sverige	löne- summa i Danmark mkr	genom- snittliga löneinkomst i Danmark		deras löne- summa i Sverige, mkr	genom- snittlig löneinkomst i Sverige	löne- summa i Danmark, mkr	genom- snittliga löneinkomst i Danmark
Danmark	1 716	235	136 900	466	271 700	667	186	278 300	41	61 700
Sverige	7 082	449	63 337	1 864	263 153	4 709	95	20 171	1 623	344 720

1) Definition av arbetspendling över riksgräns:

Jobbet skall ha utförts under mätmånaden för sysselsättning. Den totala inkomsten av det aktuella jobbet skall vara högre än inkomsten från ett eventuellt jobb under aktuell mätmånad i landet där man är folkbokförd. Inkomsten skall överskrida ett visst minimibelopp

Källor:

Sambearbetade register över befolkning och kontrolluppgifter från Sverige och Norge

Boende i Sverige med arbete i Danmark verkar således ha en mer stadigvarande arbetsrelation till sin danska arbetsgivare än vad boende i Danmark har till sina svenska arbetsgivare.

Att det är den danska arbetsmarknaden som är mer intressant för svenskar än tvärtom blir ännu tydligare när vi ser antalet som klassificerats som arbetspendlare över riksgräns i respektive land. I detta fall står boende i Sverige med arbete i Danmark för drygt 80 procent av gränsöverskridandet.

1 Arbetskraftsrörlighet mellan Sverige och Danmark

1.1 Inledning

Rörligheten mellan nationella arbetsmarknader kan beskrivas utifrån olika betraktelsesätt exempelvis:

- löneinkomster /löntagareinkomster
- antalet löntagare (på danska används termen "løntagere" i denna rapport)
- förvärvsarbetande som arbetspendlar över riksgräns
- studerande över riksgräns
- flyttare

Projektet Nordisk pendlingskarta utgår från arbetsmarknads- och rörlighetsperspektiv, d.v.s. rörlighet över riksgräns relaterat till förvärvsarbete. Denna rapport redovisar antalet personer i Danmark och i Sverige som under 2001 har haft en löneinkomst/lønnsinntekt i grannlandet och vilka av dessa personer som har klassificerats som "arbetspendlare över riksgräns". Redovisningen omfattar även lönesumman för löneinkomsttagarna och för arbetspendlarna över riksgräns. Dessutom redovisas bakgrundsvariabler som kön, ålder, födelseregion, utbildningsnivå, sektor och näringsgren.

1.2 Populationsavgränsning

Underlag för undersökningen är de kontrolluppgifter/opplysningssedlar som arbetsgivarna upprättar för personer som fått lön under året från företag eller organisationer. Skattemyndigheterna i Danmark och Sverige har likartade system för detta. Populationen i undersökningen utgörs därför av personer som har fått löneutbetalningar under 2001 från en arbetsgivare i grannlandet.

Följande grupper ingår inte i undersökningen:

- Personer som arbetar t.ex. för ett svenskt företag i Danmark och som får lönen av sin arbetsgivare i Sverige. Kontrolluppgiften upprättas i detta fall i bostadslandet d.v.s. i Sverige
- Egna företagare som utför arbete i grannlandet för sin egen firma. För dessa upprättas inte någon kontrolluppgift.

Löneinkomsttagare/lønnsinntekttagare är personer som haft minst en löneinkomst under ett visst år enligt kontrolluppgifter i arbetslandet.

Arbetspendlare över riksgräns är personer som i Sverige haft ett lönearbete under minst 4 timmar i november månad under ett visst år. När arbetslandet är Danmark är kravet att personen skall ha haft anställningen den sista dagen i november. Personens eventuella inkomst i hemlandet för det aktuella kalenderåret får dock inte överstiga den i arbetslandet. Gruppen arbetspendlare är en delmängd av gruppen löneinkomsttagare.

I den här rapporten använder vi för enkelhetens skull ibland begreppen pendlare eller arbetspendlare istället för begreppet arbetspendlare över riksgräns.

1.3 Befolkningsfördelning i gränsområdet mellan Sverige och Danmark

Befolkningens storlek i anslutning till riksgränsen mellan två länder påverkar naturligtvis storleken på utbytet av arbetskraft mellan länderna. Det finns även andra aspekter som är viktiga för ett sådant utbyte som t.ex. legala, språkliga och kulturella förutsättningar. Även kommunikationernas utbyggnad över riksgränsen spelar en väsentlig roll.

Gränsområdet mellan Sverige och Danmark avskiljs i huvudsak av vattnen Öresund och Kattegatt. De mest tätbefolkade områdena i regionen är Själland på den danska sidan och Skåne på den svenska, vilka avgränsas från varandra av Öresund. I slutet av 1990-talet byggdes en kombinerad landsvägs- och järnvägsbro över sundet. Tidsmässigt ligger Köpenhamns centrum och Malmö centrum numera endast en halvtimmes resväg från varandra. Förutom bron över Öresund finns snabba färjeförbindelser över sundet bl.a. mellan Helsingborg och Helsingør. I samband med byggandet av Öresundsbron etablerades ett fast samarbete inom regionen. Detta samarbete omfattar öarna Själland, Lolland, Falster och Bornholm på den danska sidan och Skåne på den svenska. Inom regionen bor ca 3,5 miljoner människor varav 2,5 miljoner på den danska sidan av Öresund och 1 miljon på den svenska.

Norr om Öresundsregionen ligger Jylland på den danska sidan. På den svenska sidan ligger Hallands och Västra Götalands län. Kattegatt är ett betydligt bredare vatten än Öresund och de tätbefolkade områdena på Jylland kring Århus och Ålborg ligger på ett relativt stort avstånd från Göteborg, som är den största svenska regionen i området. Restiden mellan Göteborg och t.ex. Ålborg med båt och järnväg är ca 3 timmar.

Trots att Köpenhamn och Malmö före brons tillkomst hade relativt goda färjeförbindelser var deras arbetsmarknader svagt integrerade med varandra. Före öresundsbrons tillkomst uppgick exempelvis pendlingsutbytet över Öresund till endast ett tusental personer.

2 Statistikbyråernas förutsättningar

Genom att statistiksystemen i de nordiska länderna till stora delar är registerbaserade finns förutsättningar för att framställa regional pendlingsstatistik över riksgräns. Det innebär inte att det har varit enkelt att hitta lösningar för att sambearbeta material från de olika länderna. Varje land har sin uppläggning av statistiken och skillnaderna har blivit tydliga i detta samarbete. Olikheterna har dock varit möjliga att hantera.

Någon särskild datainsamling har inte gjorts för att kunna genomföra projektet. Underlaget utgörs helt av de administrativa data som finns tillgängliga i respektive land. De uppgifter som används för att definiera de två huvudpopulationer som ingår i undersökningen består främst av de kontrolluppgifter som arbetsgivarna lämnar till skattemyndigheterna och av uppgifter från de centrala befolkningsregistren.

Personnumret är vanligtvis nyckeln till att sambearbeta individuppgifter från olika register. I det här sammanhanget är detta inte möjligt eftersom det saknas ett gemensamt nordiskt personnummer. Utbytet av material har omfattat födelseår, -månad och -dag, löpnummer och namn på de inkomsttagare i Sverige som inte är folkbokförda i Sverige och på motsvarande sätt för de inkomsttagare i Danmark som inte är folkbokförda i Danmark. Genom att sambearbeta uppgifter om födelseuppgifterna och namn har sedan de aktuella personerna kunnat identifieras i det mottagande landet.

Projektet Nordisk pendlingskarta berör inte den nationella officiella sysselsättningsstatistiken. I denna finns en underskattning av dels antalet personer som har förvärvsarbete i landet (dagbefolkning), dels av antalet förvärvsarbetande personer som är folkbokförda i landet (nattbefolkning). I kommuner som Malmö och Helsingborg finns ett visst antal personer som har sin inkomst i Danmark. Dessa personer borde ingå som förvärvsarbetande i den svenska nattbefolkningen och i den danska dagbefolkningen. Nu redovisas dessa personer som ej förvärvsarbetande i svensk statistik och ingår överhuvudtaget inte i den danska sysselsättningsstatistiken. På motsvarande sätt sker redovisningen hos Danmarks statistik av danskar som arbetar i Sverige och svenskar som arbetar i Danmark.

3 Arbetskraftens rörlighet från Danmark till Sverige 2001

Arbetskraftens rörlighet från Danmark till Sverige är möjlig att beräkna genom att mäta antalet personer som i slutet av 2001 var folkbokförda i Danmark och som hade ett lönearbete i Sverige under 2001. I redovisningen används genomgående de två begreppen löneinkomsttagare och arbetspendlare, vilka beskrivs närmare i kapitel 1 samt i bilaga 1. Totalt var det 1 716 folkbokförda i Danmark som hade lönearbete i Sverige under 2001. Av dessa personer klassificerades 667 som arbetspendlare.

De danska löneinkomsttagarna tjänade tillsammans 235 miljoner kronor i Sverige. De hade en genomsnittlig löneinkomst i Sverige på ca 136 900 SEK och deras genomsnittliga löneinkomst i hemlandet motsvarade 271 700 SEK.

De som klassificerades som arbetspendlare tjänade tillsammans 186 miljoner SEK i Sverige. Deras genomsnittliga löneinkomst i Sverige var 278 300 SEK och de hade genomsnittlig löneinkomst i Danmark motsvarande 61 700 SEK. Arbetspendlarna var således i betydligt större utsträckning beroende av sin svenska inkomst än löneinkomsttagarna som helhet. Den stora skillnaden i genomsnittslönen mellan inkomsttagare och arbetspendlare beror på att personen måste uppnå en viss inkomstnivå för att räknas som arbetspendlare och att löneinkomsten skall vara högre från arbetet i Sverige än från det i Danmark.

Tabell 2a
Personer folkbokförda i Danmark med inkomster i Sverige år 2001. SEK

	Antal	Deras			
		löne- summa i Sverige, mkr	genom- snittliga löneinkomst i Sverige	löne- summa i Danmark, mkr	genom- snittliga löneinkomst i Danmark
Antal löneinkomsttagare	1 722	235	136 400	466	270 700
därav arbetspendlare över riksgräns	688	186	277 900	41	61 600

I tabell 2a redovisas den genomsnittliga lönesumman för löneinkomsttagarna och arbetspendlare över riksgräns. Det kan även vara värt att se utfallet av medianlöneinkomsten⁴ som redovisas i tabell 2b.

⁴ Medianlöneinkomsten utgör det mittersta värdet när ett antal lönesummor sorteras i storleksordning. Genomsnittsinkomsten beräknas som summan av alla inkomster dividerat med antalet inkomsttagare.

Tabell 2b
Medianlönesumman för personer folkbokförda i Danmark med inkomster i Sverige år 2001. SEK

Medianlönesumma	
Löneinkomsttagare	Arbetspendlare över riksgrens
40 161	182 988

Medan den genomsnittliga lönesumman för löneinkomsttagare var 136 900 SEK visar tabell 2b att medianinkomsten endast var 40 161 SEK. För arbetspendlarna var den genomsnittliga lönesumman 278 300 SEK och medianlönesumman 182 988 SEK. Den stora skillnaden mellan genomsnittlig inkomst och medianinkomsten visar att spridningen bland lönesummorna var stor på det sättet att relativt få personer hade mycket höga löneinkomster. De högsta lönesummorna låg på 5-6 miljoner SEK. Därmed får dessa en stor tyngd i beräkningen av genomsnittsinkomsten. I beräkningen av medianlönesumman får varje löneinkomst samma vikt och den speglar därför i detta fall inkomstfördelningen bättre än genomsnittsinkomsten för den stora gruppen inkomsttagare. Fortsättningsvis redovisas därför medianinkomsten.

3.1 Kön och ålder

Av de drygt 1 700 löneinkomsttagarna var 58 procent män och 42 procent kvinnor. Den procentuella fördelningen var nästan densamma för arbetspendlare över riksgrens. Bland löneinkomsttagarna i åldersgrupperna 15-34 år var kvinnorna i majoritet. I övriga åldersgrupper var männen fler och deras andel ökade med stigande ålder. Se tabell 3a.

Tabell 3a
Antal personer folkbokförda i Danmark med inkomster i Sverige 2001 efter kön och ålder

Ålder	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
15-19	10	17	27	2	4	6
20-24	90	146	236	41	64	105
25-34	181	196	377	92	81	173
35-44	225	113	338	80	40	120
45-54	227	143	370	81	51	132
55-59	135	71	206	46	32	78
60+	122	40	162	39	14	53
Summa	990	726	1716	381	286	667

Bland löneinkomsttagarna hade männen högre inkomster i åldersgrupperna 20-54 år, medan kvinnorna hade högre medianlönesumma i den lägsta och i de två högsta åldersgrupperna. Männens medianlönesumma låg på knappt 49 500 SEK och kvinnornas på 31 800 SEK. Se tabell 3b. Bland arbetspendlarna hade männen högre medianlönesumma än kvinnorna i

alla åldersklasser. För männen totalt låg den på ca 221 000 SEK att jämföra med kvinnornas 129 000 SEK.

Tabell 3b

Medianlönesumman år 2001 för löneinkomsttagare och arbetspendlare fördelade efter kön och ålder. SEK

Ålder	Medianlönesumma			Arbetspendlare		
	Löneinkomsttagare					
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
15-19	14 476	16 087	16 087	42 190	17 092	18 902
20-24	33 363	24 698	26 318	53 120	46 788	50 084
25-34	95 249	45 221	67 475	152 735	135 220	139 037
35-44	63 500	41 668	57 547	281 948	208 513	254 781
45-54	65 127	41 219	59 680	306 329	218 644	290 174
55-59	28 675	64 239	32 896	243 303	212 174	237 206
60+	18 745	25 299	19 350	202 829	92 734	132 082
Summa	49 442	31 834	40 161	220 743	129 159	182 988

3.2 Utbildning

Utbildningsnivå redovisas i tre grupper förgymnasial, gymnasial och eftergymnasial utbildning samt gruppen med okänd utbildningsnivå. Variabeln utbildningsnivå har en relativt dålig täckning i materialet eftersom 15 procent av löneinkomsttagarna och 34 procent av arbetspendlarna har okänd utbildningsnivå. I underlaget för redovisningen har data från både svenska och danska utbildningsregister använts.

Tabell 4a

Antal inkomsttagare respektive arbetspendlare efter utbildningsnivå och kön 2001

Utbildning	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Förgymnasial	69	48	117	23	16	39
Gymnasial	218	234	452	91	89	180
Eftergymnasial	534	300	834	133	94	227
Okänd	169	144	313	134	87	221
Summa	990	726	1 716	381	286	667

Av de drygt 1 700 inkomsttagarna hade 1 286 lägst gymnasial utbildning, vilket motsvarar 75 procent av samtliga löneinkomsttagare. Se tabell 4a. Motsvarande fördelning för arbetspendlarna var 407 personer med lägst gymnasieutbildning, vilket utgör 61 procent av samtliga arbetspendlare. Bland löneinkomsttagarna hade 76 procent av männen och 73 procent av kvinnorna lägst gymnasiekompetens. Bland arbetspendlarna hade 64 procent av kvinnorna och 59 procent av männen lägst gymnasieutbildning. Utbildningsnivån var således lägre bland dem som arbetspendlade än för hela gruppen löneinkomsttagare. Av löneinkomsttagarna var det endast 25

procent av männen och 31 procent av kvinnorna med eftergymnasial utbildning, som klassificeras som arbetspendlare.

För arbetspendlarna var medianlönesumman högst för de med eftergymnasial utbildning, 261 795 SEK. Se tabell 4b. Männen hade högre medianlönesummor än kvinnorna i alla grupper. Notera att både män och kvinnor, men särskilt männen, hade högre medianlönesummor i gruppen med kortast utbildning jämfört med dem med gymnasial utbildning. Medianlönesumman för löneinkomsttagarna var tre gånger så hög för gruppen med okänd utbildning jämfört med dem som hade känd utbildning, 100 000 SEK jämfört med drygt 30 000 SEK.

Tabell 4b
Medianlönesumman 2001 i SEK för inkomsttagare respektive arbetspendlare efter utbildningsnivå och kön. SEK

Utbildning	Medianlönesumma			Arbetspendlare		
	Löneinkomsttagare					
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Förgymnasial	40 000	20 574	35 840	214 916	63 149	106 972
Gymnasial	60 295	24 530	34 418	120 739	48 315	73 640
Eftergymnasial	27 927	41 444	31 576	290 041	243 441	261 795
Okänd	176 262	64 836	100 711	220 384	195 764	209 178
Summa	49 442	31 834	40 161	220 743	129 159	182 988

3.3 Näringsgren

Redovisningen efter näringsgren följer EU:s näringsgrensstandard NACE Rev. 1. Redovisningen sker på bokstavs nivå omfattande 17 avdelningar. Av de 1 716 löneinkomsttagarna och 667 arbetspendlarna arbetade 90 procent inom tjänstesektorn. Se tabell 5a. 20 procent av löneinkomsttagarna och drygt 17 procent av arbetspendlarna var sysselsatta inom Hälso- och sjukvård, vilket var den största näringsgrenen. Nästan var fjärde kvinnlig arbetspendlare arbetade inom denna bransch. Näst största andelen inkomsttagare arbetade inom Utbildning med 16 procent. I denna grupp utgjorde andelen arbetspendlare endast 8 procent. Gruppen har således en ganska lös anknytning till arbetet i Sverige och den har sitt huvudsakliga arbete förlagt i Danmark. Andra relativt betydande näringar var Fastighets- och uthyrningsverksamhet samt företagstjänster.

Störst andel manliga inkomsttagare fanns inom Finansiell verksamhet, Parti- och detaljhandel samt inom Tillverkning medan kvinnorna dominerade inom Parti- och detaljhandel.

Tabell 5a
Antal löneinkomsttagare och arbetspendlare efter näringsgren och kön 2001

Näringsgren	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
A Jordbruk, jakt och skogsbruk	8	5	13	..	..	6
B Fiske	0	0	0	0	0	0
C Utvinning	..	..	..	..	..	..
D Tillverkning	79	49	128	44	25	69
E El-, -gas-, värme- och vattenförsörjning	0	0	0	0	0	0
F Byggverksamhet	17	4	21	..	..	11
G Partihandel och detaljhandel	70	61	131	41	35	76
H Hotell- och restaurantverksamhet	16	30	46	3	11	14
I Transport, magasinering och kommunikation	106	55	161	71	33	104
J Finansiell verksamhet	23	6	29	..	..	17
K Fastighets- och uthyrningsverks., företagstj.	166	97	263	54	43	97
L Offentlig förvaltning och försvar	54	24	78	8	9	17
M Utbildning	164	117	281	27	26	53
N Hälso- och sjukv., soc tjänster, vet.verks.	170	180	350	51	65	116
O Andra samhällseliga och personliga tjänster	107	95	202	45	31	76
P Förvärvsarbete i hushåll	0	0	0	0	0	0
Q Verksamhet vid internat org , utländska amb	0	0	0	0	0	0
Okänt	12	6	18	6	5	11
Summa	993	729	1722	381	287	668

Den högsta medianlönesumman för löneinkomsttagare, 290 070 SEK, hade personer som arbetade inom Finansiell verksamhet. Se tabell 5b. Det fanns ingen annan näring som kom i närheten av denna nivå. Närmast därefter kom Transporter m.m. med 155 900 SEK.

Även bland arbetspendlarna var medianlönesumman högst för dem som arbetade inom Finansiell verksamhet och den uppgick till 397 760 SEK. Närmast därefter kom Tillverkning, och Transport m.m. med 225 000 respektive 217 700 SEK.

Det var även i dessa tre näringsgrenar som andelen arbetspendlare var störst.

Tabell 5b
Medianlönesumma 2001 efter näringsgren fördelad efter kön. SEK

Näringsgren	Medianlönesumma			Arbetspendlare		
	Inkomsttagare					
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
A Jordbruk, jakt och skogsbruk	58 135	18 560	35 840	98 965	69 000	83 983
B Fiske	0	0	0	0	0	0
C Utvinning	125 204	0	125 204	125 204	0	125 204
D Tillverkning	69 247	66 000	68 173	274 846	195 764	225 000
E El-, -gas-, värme- och vattenförsörjning	0	0	0	0	0	0
F Byggverksamhet	70 047	9 410	50 737	155 577	43 404	106 668
G Partihandel och detaljhandel	107 243	52 129	85 554	304 614	95 647	185 954
H Hotell- och restaurantverksamhet	13 504	24 612	20 457	53 120	45 182	49 151
I Transport, magasinering och kommunikation	202 893	102 026	155 876	229 928	201 100	217 740
J Finansiell verksamhet	397 759	45 997	290 070	565 738	45 997	397 759
K Fastighets-, och uthyrningsverks, företagstj	39 697	41 045	40 321	164 888	201 595	179 510
L Offentlig förvaltning och försvar	10 137	18 490	12 929	215 767	110 700	176 755
M Utbildning	5 875	8 066	6 417	151 503	117 667	141 532
N Hälso- och sjukv., soc tjänster, vet.verks.	76 873	36 677	52 049	288 309	126 036	163 050
O Andra samhällseliga och personliga tjänster	44 697	16 469	33 411	120 000	97 533	110 767
P Förvärsarbete i hushåll	0	0	0	0	0	0
Q Verksamhet vid internat. org , utländska amb	0	0	0	0	0	0
Okänt	278 652	57 209	185 946	364 174	89 270	280 000
Summa	48 805	31 500	39 800	220 743	128 631	182 890

3.4 Sektor

Sektorsindelningen belyser ägarstrukturen bland företag och organisationer. Här sker redovisningen i två grupper nämligen Offentlig förvaltning och service samt Näringslivet inklusive offentligt ägda bolag.

Drygt 1 000 av löneinkomsttagarna och något fler än 500 av arbetspendlarna hade sin löneersättning knuten till näringslivet, vilket motsvarar ca 60 procent av inkomsttagarna och 83 procent av arbetspendlarna. Som jämförelse kan nämnas att av den svenska förvärsarbetande befolkningen 2001 arbetade 69 procent inom näringslivet och 31 procent inom offentlig förvaltning och service.

Tabell 6a
Antal löneinkomsttagare och arbetspendlare efter sektor 2001 fördelade efter kön

Sektor	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Offentlig förvaltning och service	402	287	689	73	80	153
Näringslivet inkl. offentliga bolag	588	439	1 027	308	206	514
Summa	990	726	1 716	381	286	667

Medianlönesumman var för löneinkomsttagarna högst i näringslivet med 64 000 SEK, i offentlig sektor var den 18 000 SEK. Se tabell 6b. För arbetspendlarna var medianlönesumman inom näringslivet 192 900 SEK och 170 600 SEK inom offentlig sektor.

Inom Offentlig förvaltning och service var medianlönesumman för kvinnliga löneinkomsttagare högre än för män. Bland kvinnliga arbetspendlare var medianlönesumman högre inom Offentlig förvaltning och service än inom Näringslivet.

Tabell 6b
Medianlön i SEK för löneinkomsttagare och arbetspendlare efter sektor 2001.
SEK

Sektor	Medianlönesumma Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Offentlig förvaltning och service	13 671	24 169	18 000	195 500	143 739	170 646
Näringslivet inkl. offentliga bolag	90 746	38 953	64 134	224 623	125 511	192 962
Summa	49 442	31 834	40 161	220 743	129 159	182 988

3.5 Födelseregion

Löneinkomsttagarna respektive arbetspendlarnas nationella ursprung har grupperats på tre regioner, Danmark, Sverige och övriga. Av de drygt 1 700 inkomsttagarna från Danmark var 59 procent födda i Danmark och 31 procent var födda i Sverige. Bland arbetspendlarna var 49 procent födda i Danmark och 41 procent födda i Sverige. Huvuddelen av männen var födda i Danmark medan kvinnorna hade en jämnare procentuell fördelning bland de tre redovisade födelseregionerna. Andelen födda i övriga länder utgjorde ca 10 procent.

Tabell 7a
Antal inkomsttagare och arbetspendlare efter födelseregion och kön

Födelseregion	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Danmark	670	346	1 016	211	113	324
Sverige	239	285	524	134	137	271
Övriga	81	95	176	36	36	72
Summa	990	726	1 716	381	286	667

Högsta medianlönesumman för inkomsttagarna hade de som var födda i Sverige med 43 000 SEK och de med högsta medianlönesumman bland arbetspendlarna var födda i Danmark, 220 400 SEK. Bland arbetspendlande kvinnor fanns en relativt stor grupp födda i Sverige med låga lönesummor och som hade inkomst endast från Sverige. Närmare 40 procent av dem jobbade inom Detaljhandel och Hälso- och sjukvård. Se tabell 7b.

Tabell 7b
Medianlönesumma i SEK för löneinkomsttagare och arbetspendlare efter födelseregion 2001. SEK

Födelseregion	Medianlönesumma Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Danmark	41 764	34 622	38 081	227 657	201 100	220 384
Sverige	68 353	30 204	43 385	185 647	86 713	119 855
Övriga	51 352	31 478	40 960	202 255	140 046	161 327
Summa	49 442	31 834	40 161	220 743	129 159	182 988

3.6 Regional fördelning

Antalet folkbokförda personer i Danmark som hade en löneinkomst i Sverige 2001 var 1 716 stycken. 70 procent av dessa bodde i den danska delen av Öresundsregionen med tyngdpunkt på Köpenhamns och Fredriksbergs kommuner. Lönen intjänades främst i Skåne län. Drygt 30 procent av löneinkomsttagarna fick sin lön därifrån medan 24 procent erhöll den från Stockholms och 17 procent från Västra Götalands län.

Tabell 8a
Antal löneinkomsttagare folkbokförda i Danmark med löneinkomst 2001 i Sverige fördelade efter bostadsamt och arbetslän

Bostadsamt	Totalt	Arbetslän	Totalt
Danska delen av Öresundsregionen		Svenska delen av Öresundsregionen	
Köpenhamn + Fredriksberg	619	Skåne län	531
Köpenhamns amt	281		
Fredriksborgs amt	216	Övriga Sverige	
Roskilde amt	45	Stockholms län	417
Storströms amt	24	Västra Götalands län	295
Bornholms amt	29	Övriga län	473
Summa	1214	Totalt	1716
Övriga Danmark			
Århus amt	167		
Nordjyllands amt	122		
Övriga amt	213		
Totalt	1716		

Totalt 667 av de 1 716 löneinkomsttagarna klassificerades som arbetspendlare över riksgrens. Drygt 70 procent av dessa var bosatta i den danska delen av Öresundsregionen. Se tabell 8b. De svenska län som hade de flesta inkomsttagare från Danmark var Skåne och Stockholms län. Andelen pendlare till Skåne var knappt 40 procent och till Stockholms län ca 25 procent. Andelen som pendlade till Västra Götalands län var inte fullt 20 procent. Alla danska amt och alla svenska län var berörda av arbetspendling mellan Danmark och Sverige.

Tabell 8b

Antal arbetspendlare 2001 över riksgräns folkbokförda i Danmark med löneinkomst i Sverige fördelade efter bostadsamt och arbetslän

Bostadsamt	Totalt	Arbetslän	Totalt
Danska delen av Öresundsregionen		Svenska delen av Öresundsregionen	
Köpenhamn + Fredriksberg	261	Skåne län	252
Köpenhamns amt	95		
Fredriksborgs amt	104	Övriga Sverige	
Roskilde amt	10	Stockholms län	161
Storströms amt	6	Västra Götalands län	117
Bornholms amt	8	Övriga län	137
<i>Summa</i>	<i>484</i>	Totalt	667
Övriga Danmark	183		
Totalt	667		

3.7 Lönesummor

Lönesumman för de personer som var folkbokförda i Danmark avser löneinkomsten under hela året. Lönesummorna fördelas efter det Amt som personen var folkbokförd i (bostadsamt) och efter det län i Sverige i vilket lönen intjänades (arbetslän).

3.7.1 Regionalt fördelade lönesummor

Den totala lönesumman för danskar som hade löneinkomster i Sverige var ca 235 miljoner SEK. Ca 80 procent av detta belopp intjänades av personer som var folkbokförda i den danska delen av Öresundsregionen. Se tabell 9a.

Löneinkomsterna tjänades framför allt in i den svenska delen av Öresundsregionen d.v.s. från Skåne län. 40 procent av den totala lönesumman kom därifrån. Från Stockholms län kom knappt 30 procent och från Västra Götalandsregionen mindre än 15 procent.

Tabell 9a
Totala lönesumman 2001 för löneinkomsttagare från Danmark med löneinkomst i Sverige fördelad efter bostadsamt i Danmark och arbetslän i Sverige. SEK

Bostadsamt	Totalt	Arbetslän	Totalt
Danska delen av Öresundsregionen		Svenska delen av Öresundsregionen	
Köpenhamn + Fredriksberg	74 413 537	Skåne län	93 833 322
Köpenhamns amt	57 400 291		
Fredriksborgs amt	47 381 065	Övriga Sverige	
Roskilde amt	4 388 949	Stockholms län	65 844 907
Storströms amt	2 284 562	Västra Götalands län	31 511 353
Bornholms amt	3 572 156	Övriga län	43 649 261
<i>Summa</i>	<i>189 440 560</i>	Totalt	234 838 843
Övriga Danmark			
Århus amt	9287446		
Nordjyllands amt	17616622		
Övriga amt	18 494 215		
Totalt	234 838 843		

Lönesumman för dem som klassificerats som arbetspendlare uppgick till ca 185 miljoner SEK, vilket utgjorde knappt 80 procent av lönesumman för samtliga löneinkomsttagare. Den allra största delen av lönesumman eller 82 procent intjänades av personer som bodde i den danska delen av Öresundsregionen. Lönen tjänades in främst i Skåne län d.v.s. inom den svenska delen av Öresundsregionen. Skåne stod för drygt 40 procent av lönesumman medan Stockholms län andel var 28 procent och Västra Götaland för 13 procent.

Tabell 9b
Lönesumman 2001 för arbetspendlare från Danmark med löneinkomst i Sverige fördelad efter bostadsamt i Danmark och arbetslän i Sverige. SEK

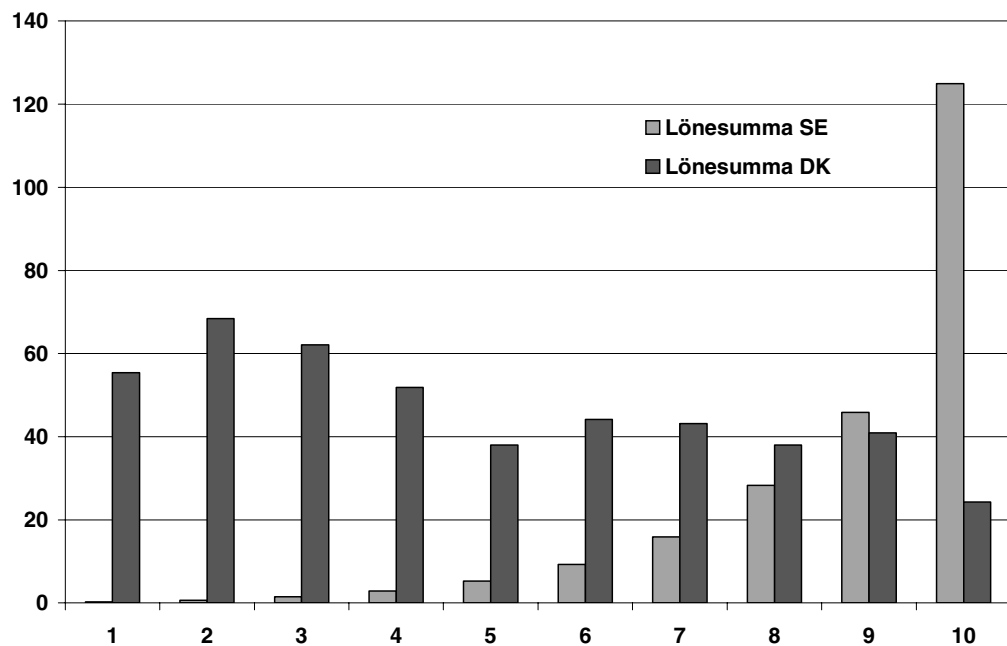
Bostadsamt	Totalt	Arbetslän	Totalt
Danska delen av Öresundsregionen		Svenska delen av Öresundsregionen	
Köpenhamn + Fredriksberg	58 688 585	Skåne län	80 948 871
Köpenhamns amt	45 774 656		
Fredriksborgs amt	42 488 207	Övriga Sverige	
Roskilde amt	2 079 417	Stockholms län	52 292 286
Storströms amt	1 306 331	Västra Götalands län	25 619 073
Bornholms amt	2 963 875	Övriga län	26 732 650
<i>Summa</i>	<i>153 301 071</i>	Totalt	185 592 880
Övriga Danmark			
	32 291 809		
Totalt	185 592 880		

3.7.2 Intjänade lönesummor i Sverige och i Danmark

Av samtliga danska löneinkomsttagare i Sverige under 2001 hade nära 53 procent en större löneinkomst i hemlandet än vad de hade i Sverige efter omräkning till svensk valuta och de tjänade två tredjedelar av sin inkomst i hemlandet. I diagram 1 redovisas löneinkomsttagarnas lönesummor förde-

lade på deciler. De 20 procent av löneinkomsttagarna som tjänade mest i Sverige hade, enligt staplarna i decil 9 och 10, tillsammans nära 171 miljoner kronor i inkomster i Sverige och drygt 65 miljoner kronor i Danmark omräknat till svensk valuta. I övriga deciler tjänade löneinkomsttagarna mer i sitt hemland. Det är en stor del av förklaringen till att knappt 39 procent av inkomsttagarna klassificerades som arbetspendlare över riksgräns.

Diagram 1
Danska löneinkomsttagare decillönesummor i Sverige och Danmark 2001 i miljoner SEK

3.7.3 Totala lönesumman fördelade efter näringsgren

Totalt tjänade personer folkbokförda i Danmark ca 235 miljoner kronor i Sverige under 2001 enligt de svenska kontrolluppgifterna. Därav tjänade de som klassificerades som arbetspendlare över riksgräns 186 miljoner kronor.

Tabell 10
Lönesummor intjänade i Sverige 2001 fördelade efter näringsgren. SEK

Näringsgren	Total lönesumma Inkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Jordbruk, jakt och skogsbruk	1 431 521	123 591	1 555 112	1 346 932	69 000	1 415 932
Fiske	0	0	0	0	0	0
Utvinning	125 204	0	125 204	125 204	0	125 204
Tillverkning	23 515 007	9 243 023	32 758 030	20 732 114	7 910 614	28 642 728
El-, -gas-, värme- och vattenförsörjning	0	0	0	0	0	0
Byggverksamhet	2 009 985	65 519	2 075 504	1 625 899	43 404	1 669 303
Partihandel och detaljhandel	18 116 785	8 232 068	26 348 853	15 668 761	6 745 709	22 414 470
Hotell- och restaurantverksamhet	728 694	1 222 273	1 950 967	142 729	896 076	1 038 805
Transp., magasinering och kommunik.	24 258 646	6 447 166	30 705 812	22 775 158	5 495 561	28 270 719
Finansiell verksamhet	18 574 596	466 761	19 041 357	16 170 788	91 994	16 262 782
Fastighets- och uthyrn.verksamh., företagstj.	22 230 543	12 290 063	34 520 606	15 627 831	8 928 545	24 556 376
Offentlig förvaltning och försvar	2 194 382	2 024 095	4 218 477	1 651 559	1 571 191	3 222 750
Utbildning	5 489 329	5 992 473	11 481 802	4 157 287	4 175 490	8 332 777
Hälso- och sjukvård, sociala tj., vet.verksh.	27 660 338	17 771 574	45 431 912	17 845 256	12 946 774	30 792 030
Andra samhälls- och personliga tjänster	14 004 859	6 274 301	20 279 160	11 031 579	4 418 835	15 450 414
Förvärvsarbete i hushåll	0	0	0	0	0	0
Verksamhet vid internationella organisationer	0	0	0	0	0	0
Okänt	3 784 554	591 013	4 375 567	2 829 563	582 176	3 411 739
Summa	164 124 443	70 743 920	233 313 251	131 730 660	53 875 369	185 606 029

Lönesummornas fördelning visar på en koncentration till Tillverkning, Parti- och detaljhandel, Transport, magasinering och kommunikation, Fastighets- och uthyrningsverksamhet med företagstjänster samt Hälso- och sjukvård m.m. Dessa fem näringar står för nästan 73 procent av lönesumman.

4 Rörlighet från Sverige till Danmark

Tabel 11

Personer bosat i Sverige med udbetalt løn i Danmark 2001. DKK

	Antal		Gns.		Gns.	
		Samlet udbetalt lønindkomst i Danmark, mill. Kr	lønindkomst i Danmark, mill. Kr	Samlet udbetalt lønindkomst i Sverige, mill. Kr	lønindkomst i Sverige, mill. Kr	
Løntagere	7.082	1.501	212.000	361	51.000	
Erhvervspendlere	4.709	1.308	278.000	77	16.200	

Der var 7 082 personer der havde lønindkomst i Danmark i 2001 og som boede i Sverige pr. 31.12. 2001. I dette afsnit anvendes termen løntagere om denne gruppe. Af de 7 082 løntagere havde 4 709 deres hovedjob i november i Danmark og var derved erhvervspendlere.

Løntagerne havde en samlet udbetalt løn i Danmark på 1.501 mill. DKK. Dette giver en gennemsnitlig lønindkomst i Danmark på 212 000 DKK. Erhvervspendlerne tjente i alt 1.380 mill. DKK og deres gennemsnitlige lønindkomst var 278 000 DKK. Løntagerne og især erhvervspendlerne havde relativt beskedne indkomster i Sverige.

Medianlønindkomsten for pendlerne var ca. 254 000 DKK. Medianlønindkomsten ligger relativt tæt på gennemsnitsindkomsten på ca 278 000 DKK. Erhvervspendlerne fra Sverige til Danmark har således en mere jævn indkomstfordeling end erhvervspendlerne fra Danmark til Sverige, hvor der er en større forskel på medianlønindkomsten og gennemsnitsindkomsten.

4.1 Køn og alder

Tabel 12a

Bosatte i Sverige med udbetalt løn i Danmark efter køn og alder. 2001

Alder	Modtagere af løn			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
15-19	87	93	180	30	30	60
20-24	483	413	896	248	190	438
25-34	1 558	930	2 488	1 067	627	1 694
35-44	1 156	507	1 663	864	350	1 214
45-54	831	395	1 226	581	283	864
55-59	314	103	417	224	79	303
60+	156	56	212	99	37	136
I alt	4 585	2 497	7 082	3 113	1 596	4 709

Ca. 2/3 af løntagerne og erhvervspendlerne er mænd. Mændene er i over-tal i alle aldersgrupper undtagen de yngste. Den største gruppe af såvel løntagere som erhvervspendlere er mellem 25 og 34 år.

Blandt løntagerne har mændene den højeste medianlønindkomst i aldersgruppen 45-54 år. Blandt de kvindelige løntagere er medianlønindkomsten højest for de 55-59 årige. Mændenes medianlønindkomst ligger på 210 140 DKK, mens kvindernes ligger på 112 500 DKK og mændene har højere medianløn i alle aldersgrupperne.

Blandt erhvervspendlerne har mændene ligeledes højere medianlønindkomst i alle aldersgrupperne end kvinderne. Mændenes medianlønindkomst var på ca. 280 611 DKK, mens kvindernes var 204 204 DKK.

Tabel 12b
Medianløn for løntagere og erhvervspendlere efter køn og alder 2001. DKK

Alder	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
15-19	13.998	12.986	13.392	41.506	35.949	38.961
20-24	62.774	39.154	46.813	135.211	88.158	118.580
25-34	193.646	96.371	160.267	258.618	167.790	227.254
35-44	262.672	178.850	236.471	316.677	237.701	284.564
45-54	270.000	229.939	256.292	329.067	269.018	297.796
55-59	255.874	237.150	248.712	317.648	261.211	293.345
60+	252.418	224.549	241.170	340.675	264.405	302.421
I alt	210.140	112.500	176.177	280.611	204.204	254.012

4.2 Uddannelse

Tabel 13a
Antal løntagere og erhvervspendlere efter køn og uddannelse 2001

Uddannelse	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
1 Grundskole	531	210	741	328	126	454
2 Ungdomsuddannelser	1.891	1.118	3.009	1.257	716	1.973
3 Videregående uddannelser	1.961	1.105	3.066	1.387	710	2.097
4 Uoplyst	202	64	266	141	44	185
I alt	4.585	2.497	7.082	3.113	1.596	4.709

Uddannelsesniveaue er meget ens for løntagere og erhvervspendlere. Ligeledes er uddannelsesniveaue meget ens for mænd og kvinder. Generelt har 42-46 pct. en ungdomsuddannelse, mens 45-47 pct. har en videregående uddannelse. Pendlerne fra Sverige til Danmark har et lavere uddannelsesniveau end pendlerne fra Danmark til Sverige (se tabel 13a).

Medianlønindkomst stiger generelt med stigende uddannelsesniveau. Undtagelsen er kvindelige erhvervspendlere med en ungdomsuddannelse der tjener mindre end kvindelige pendlere med en grundskoleuddannelse.

Forskellene i medianlønindkomst fordelt på uddannelsesniveau er størst blandt løntagere, mens den er mere jævn for erhvervspendlere.

Tabel 13b
Medianløn for løntagere og erhvervspendlere efter køn og uddannelsesniveau 2001. DKK

Alder	Medianløn			Erhvervspendlere		
	Løntagere			Mænd	Kvinder	I alt
	Mænd	Kvinder	I alt			
1 Grundskole	148.888	74.050	130.627	235.620	183.657	221.289
2 Ungdomsuddannelser	186.032	80.751	141.299	259.656	166.487	226.075
3 Videregående uddannelser	257.015	161.342	220.177	321.577	244.591	290.044
4 Uoplyst	209.968	220.054	211.709	266.679	247.057	261.211
I alt	210.140	112.500	176.177	280.611	204.204	254.012

4.3 Erhverv

Tabel 14a
Antal løntagere og erhvervspendlere efter erhverv og køn 2001

	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
A Landbrug, jagt og skovbrug	56	51	107	16	7	23
B Fiskeri	3	.	3	2	.	2
C Råstofudvinding	2	.	2	2	.	2
D Industri	457	121	578	322	79	401
E El-, gas, varme- og vandforsyning	7	1	8	7	1	8
F Bygge- og anlægsvirksomhed	432	8	440	264	4	268
G Handel og reparationsvirksomhed	638	371	1.009	436	244	680
H Hotel- og restaurationsvirksomhed	270	147	417	177	80	257
I Transportvirksomhed	1.128	621	1.749	836	454	1.290
J Pengeinstitutter	125	57	182	96	42	138
K Fast ejendoms, udlejning, forretningservice mv.	644	318	962	450	190	640
L Offentlig administration, forsvar og social forsikring	121	67	188	87	40	127
M Undervisning	199	110	309	119	61	180
N Sundheds- og velfærdsinstitutioner mv.	249	485	734	148	305	453
Organisationer, forlystelser, kultur mv.	250	139	389	150	89	239
Q Internationale organisationer mv.	2	1	3	.	.	0
Uoplyst	2	.	2	1	.	1
I alt	4.585	2.497	7.082	3.113	1.596	4.709

De fleste løntagere (25 pct.) og erhvervspendlere (29 pct.) arbejder inden for transportvirksomhed. Desuden arbejder mange – såvel løntagere som erhvervspendlere - inden for handel og reparationsvirksomhed, fast ejendom, udlejning og forretningservice. Sundheds- og velfærdsinstitutioner mv. tiltrækker mange kvinder med bopæl i Sverige.

Mændenes medianlønindkomst er generelt størst inden for pengeinstitutter. Kvindernes medianlønindkomst ligger lavere end mændenes inden for alle brancher. De kvindelige løntagere har de højeste medianlønindkomsterne inden for pengeinstitutter, mens de kvindelige erhvervspendlere har de højeste inden for offentlig administration, forsvar og social forsikring.

Tabel 14b
Medianløn efter erhverv og køn 2001

	Medianløn			Erhvervsspendlere		
	Løntagere Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
A Landbrug, jagt og skovbrug	8 130	4 387	5 238	75 690	25 989	41 169
B Fiskeri	43 311	.	43 311	190 690	.	190 690
C Råstofudvinding	360 198	.	360 198	360 198	.	360 198
D Industri	246 928	166 921	227 850	296 195	224 792	280 117
E El-, gas, varme- og vandforsyning	385 899	179 540	373 986	385 899	179 540	373 986
F Bygge- og anlægsvirksomhed	254 217	68 412	252 507	325 981	240 425	324 883
G Handel og reparationsvirksomhed	217 047	148 517	188 159	278 466	200 671	250 050
H Hotel- og restaurationsvirksomhed	106 897	53 126	83 344	159 812	91 121	137 069
I Transportvirksomhed	190 856	68 645	135 189	259 078	84 863	215 554
J Pengeinstitutter	350 302	190 697	273 243	423 268	246 422	346 037
K Fast ejendkom, udlejning, forretningservice mv.	247 831	152 091	210 489	311 145	244 437	295 131
L Offentlig administration, forsvar og social forsikring	245 879	146 472	225 127	287 525	251 560	271 688
M Undervisning	194 956	96 621	159 326	320 044	226 955	284 670
N Sundheds- og velfærdsinstitutioner mv.	231 961	187 973	204 260	269 382	245 943	256 686
O Organisationer, forlystelser, kultur mv.	147 282	137 775	145 012	262 032	217 435	243 618
Q Internationale organisationer mv.	17 599	5 672	5 672	.	.	.
Uoplyst	128 224	.	128 224	2 000	.	2 000
I alt	210 140	112 500	176 177	280 611	204 204	254 012

4.4 Sektor

Tabel 15a
Antal løntagere og erhvervsspendlere efter sektor og køn 2001

	Modtagere af løn			Erhvervsspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Offetlige sektor	618	663	1.281	386	412	798
Private sektor	3.967	1.834	5.801	2.727	1.184	3.911
Uoplyst	.	.	.	.	.	.
I alt	4.585	2.497	7.082	3113	1596	4709

De kvindelige løntagere og erhvervsspendlere er i højere grad ansat i den offentlige sektor end de mandlige. Omkring 25 pct. af kvinderne er ansat i den offentlige sektor, mens kun ca. 13 pct. af mændene er ansat i den offentlige sektor. Forskellene i medianlønningerne mellem mænd og kvinder ansat i den offentlige sektor er langt mindre end i den private sektor hvor mændene har langt højere medianlønninger end kvinderne.

Tabel 15b
Medianløn for løntagere og erhvervsspendlere efter sektor og køn 2001. DKK

	Medianløn			Erhvervsspendlere		
	Løntagere Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Offetlige sektor	231.803	176.904	203.479	286.397	245.256	261.681
Private sektor	206.300	92.566	170.696	279.745	179.382	249.660
Uoplyst	.	.	.	.	.	.
I alt	210.140	112.500	176.177	280.611	204.204	254.012

4.5 Fødereion

Tabel 16a

Løntagere og erhvervspendlere efter fødereion og køn 2001

	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Danmark	1688	756	2444	1283	553	1836
Sverige	2397	1499	3896	1493	892	2385
Andre	500	242	742	337	151	488
I alt	4.585	2.497	7.082	3.113	1.596	4.709

Blandt løntagerne er 35 pct. født i Danmark, mens 39 pct. af erhvervspendlerne er født i Danmark. Generelt er der flere mænd end kvinder der er født i Danmark. 10 pct. af såvel løntagerne som erhvervspendlerne er født uden for Danmark og Sverige.

Tabel 16b

Medianløn for løntagere og erhvervspendlere efter fødereion og køn 2001.
DKK

	Medianløn					
	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Danmark	244.219	182.341	223.530	283.351	226.075	264.578
Sverige	178.070	80.311	136.268	286.038	187.756	248.218
Andre	179.146	79.066	149.001	255.852	181.964	229.068
I alt	210.140	112.500	176.177	280.611	204.204	254.012

Medianlønindkomster, for personer der er født i Danmark og er løntagere, er højere for både mænds og kvinders vedkommende. Blandt erhvervspendlerne har mænd, der er født i Danmark og Sverige, nogenlunde den samme medianløn, mens kvinder, der er født i Danmark, har den højeste medianløn blandt de kvindelige erhvervspendlere.

4.6 Regionale fordelinger

Tabel 17
Antal bosatte i Sverige med lønindtægt i Danmark 2001 fordelt efter bopælslän

	Løntagere	Pct.	Erhvervspendlere	Pct.	Andel Erhvervspendlere
Stockholms län	551	8	231	5	41,9
Uppsala län	51	1	24	1	47,1
Södermanlands län	34	0	6	0	17,6
Östergötlands län	69	1	27	1	39,1
Jönköpings län	64	1	29	1	45,3
Kronobergs län	92	1	45	1	48,9
Kalmar län	39	1	14	0	35,9
Gotlands län	6	0	3	0	50,0
Blekinge län	60	1	30	1	50,0
Skåne län	5 241	74	3 934	84	75,1
Hallands län	192	3	114	2	59,4
Västra Götalands län	458	6	180	4	39,3
Värmlands län	31	0	9	0	29,0
Örebro län	35	0	18	0	51,4
Västmanlands län	16	0	8	0	50,0
Dalarnas län	24	0	10	0	41,7
Gävleborgs län	25	0	8	0	32,0
Västernorrlands län	16	0	7	0	43,8
Jämtlands län	35	0	6	0	17,1
Västerbottens län	23	0	3	0	13,0
Norrbottnens län	20	0	3	0	15,0
I alt	7 082	100	4 709	100	66,5

En stor del af såvel løntagerne (74 pct.) som erhvervspendlerne (84 pct.) bor i Skåne län. Skåne län har desuden den største andel erhvervspendlere (75,1 pct.) blandt personer der har lønindkomst i Danmark. En del af løntagerne og erhvervspendlerne har desuden bopæl i Stockholms län, Västra Götalands län og Hallands län. I de restrende län bor der relativt få der er løntagere eller erhvervspendlere.

Tabel 18

Antal bosatte i Sverige med lønindtægt i Danmark 2001 fordelt efter arbejdssted

	Løntagere	Pct.	Erhvervspendlere	Pct.	Andel pendlere
Storkøbenhavn	4.955	70	3.483	74	70
Frederiksborg amt	934	13	654	14	70
Roskilde amt	153	2	81	2	53
Vestsjællands amt	108	2	37	1	34
Storstrøms amt	89	1	38	1	43
Bornholm	30	0	13	0	43
Fyns amt	88	1	38	1	43
Sønderjyllands amt	46	1	22	0	48
Ribe amt	63	1	25	1	40
Vejle amt	75	1	32	1	43
Ringkøbing amt	36	1	16	0	44
Århus amt	188	3	82	2	44
Viborg amt	43	1	21	0	49
Nordjyllands amt	120	2	54	1	45
Uden for landet	154	2	113	2	73
		0		0	0
I alt	7.082	100	4.709	100	66

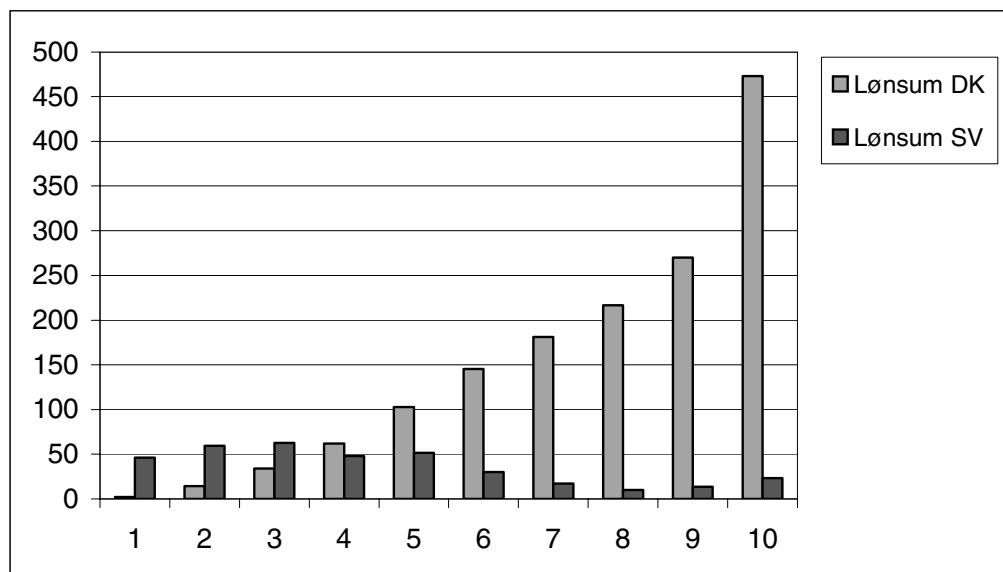
Pendlere og løntagere arbejder især i Storkøbenhavn, men også til en vis grad i Frederiksborg amt. Disse regioner ligger tættest på Skåne län og der er gode trafikale forbindelser mellem de danske og svenske regioner.

4.7 Lønssummer

I alt tjente løntagerne 1 501 mill. DKK i Danmark og heraf stod personerne i det højeste decil for 32 pct. af lønindkomsten. Som det fremgår af diagrammet, er der en stor andel løntagere med bopæl i Sverige, der har deres helt overvejende tilknytning til arbejdsmarkedet i Danmark.

Diagram 2

Bosatte i Sveriges lønindkomst i Danmark og Sverige i mill. DKK 2001

Lønsummerne er højest indenfor transportvirksomhed, som også er det erhverv, der har flest beskæftigede erhvervsspendlere og løntagere. Erhvervene fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv. og handel og reparationsvirksomhed har ligeledes høje lønsummer.

Tabel 19
Lønsummer fordelt efter erhverv og køn. DKK 2001

	Løntagere			Erhvervsspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
A Landbrug, jagt og skovbrug	2 461 931	647 914	3 109 845	1 713 606	269 776	1 983 382
B Fiskeri	424 691	0	424 691	381 380	0	381 380
C Råstofudvinding	720 396	0	720 396	720 396	0	720 396
D Industri	125 319 095	21 433 137	146 752 232	107 947 909	17 598 985	125 546 894
E El-, gas, varme- og vandforsyning	3 160 036	179 540	3 339 576	3 160 036	179 540	3 339 576
F Bygge- og anlægsvirksomhed	111 795 428	1 013 281	112 808 709	88 114 316	983 383	89 097 699
G Handel og reparationsvirksomhed	171 195 719	60 636 205	231 831 924	139 293 198	51 432 726	190 725 924
H Hotel- og restaurationsvirksomhed	37 049 761	12 600 143	49 649 904	32 497 791	9 046 921	41 544 712
I Transportvirksomhed	261 855 361	74 299 027	336 154 388	245 852 938	68 847 132	314 700 070
J Pengeinstitutter	55 538 109	11 502 180	67 040 289	52 262 594	10 225 377	62 487 971
K Fast ejendkom, udlejning, forretningsservice mv.	185 635 620	57 413 743	243 049 363	168 299 980	47 356 302	215 656 282
L Offentlig administration, forsvar og social forsikring	30 194 283	10 650 806	40 845 089	27 747 171	9 771 828	37 518 999
M Undervisning	40 740 414	15 706 808	56 447 222	35 866 918	12 851 223	48 718 141
N Sundheds- og velfærdsinstitutioner mv.	54 422 074	83 223 497	137 645 571	43 636 709	70 545 171	114 181 880
O Organisationer, forlystelser, kultur mv.	49 468 551	21 542 502	71 011 053	42 132 650	18 779 974	60 912 624
Q Internationale organisationer mv.	35 198	5 672	40 870	0	0	0
Uoplyst	156 448	0	156 448	2 000	0	2 000
I alt	1 130 173 115	370 854 455	1 501 027 570	989 629 592	317 888 338	1 307 517 930

Løntagerne og erhvervsspendlerne der arbejder i Storkøbenhavn og Frederiksborg amt tjente omkring 90 pct. af den samlede lønsum for grupperne. Idet antallet af løntagere og erhvervsspendlere der arbejder i området er lidt lavere viser dette at lønindkomsten pr. løntager/erhvervsspendler er en smule højere i Storkøbenhavn og Frederiksborg amt.

Tabel 20
Lønsummer fordelt på arbejdssted og køn. DKK 2001

	Løntagere			Erhvervsspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Storkøbenhavn	854.969.499	269.843.140	1.124.812.639	758.716.803	235.258.316	993.975.119
Frederiksborg amt	123.624.537	63.338.667	186.963.204	109.041.646	57.955.022	166.996.668
Roskilde amt	21.924.428	3.081.547	25.005.975	19.249.079	1.886.934	21.136.013
Vestsjællands amt	8.905.150	958.617	9.863.767	7.305.151	398.522	7.703.673
storstrøms amt	8.085.398	3.631.261	11.716.659	6.235.260	2.549.639	8.784.899
Bornholm	2.136.285	747.058	2.883.343	1.282.915	177.318	1.460.233
Fyns amt	8.640.343	2.953.669	11.594.012	7.406.718	1.569.161	8.975.879
Sønderjyllands amt	5.665.799	1.121.851	6.787.650	4.776.064	609.853	5.385.917
Ribe amt	11.829.647	1.574.738	13.404.385	8.067.754	724.927	8.792.681
Vejle amt	11.497.091	1.546.702	13.043.793	8.961.742	637.987	9.599.729
Ringkøbing amt	8.533.136	1.255.203	9.788.339	7.046.733	505.183	7.551.916
Århus amt	16.795.150	6.539.937	23.335.087	10.487.222	3.569.177	14.056.399
Viborg amt	3.656.370	1.741.883	5.398.253	3.124.261	1.041.658	4.165.919
Nordjyllands amt	11.262.289	3.618.525	14.880.814	8.429.490	2.354.675	10.784.165
Uden for landet	32.747.993	8.901.657	41.649.650	29.498.754	8.649.966	38.148.720
I alt	1.130.273.115	370.854.455	1.501.127.570	989.629.592	317.888.338	1.307.517.930

Delrapport 3 – Danmark och Norge

Sammanfattning

En beskrivelse af hvorledes de nationale arbejdsmarkeder fungerer, kan foregå ved eksempelvis at opgøre;

- antallet af erhvervspendlere
- antallet af løntagere med lønindkomst i nabolandet
- lønsummerne for løntagere og erhvervspendlere
- antallet af studerende
- antallet af flytninger mellem landene

I denne rapport opgøres bevægelserne mellem det danske og det norske arbejdsmarked via antallet af erhvervspendlere over grænsen, antallet af løntagere med lønindkomst i nabolandet samt den totale lønsum for løntagere og erhvervspendlere. Erhvervspendlerne har deres primære lønindkomst i nabolandet og udgør en delmængde af løntagerne. Metoden, der anvendes til at identificere personerne, tager ikke hensyn til de flytninger, som kan være foregået i løbet af året, hvilket kan indebære at erhvervspendlingen overvurderes. Der kan læses mere herom i metodeafsnittet.

Formålet med opgørelsen af lønsummerne er at give et billede af hvad de grænseoverskridende aktiviteters økonomiske betydning er. Det danske og norske skatte- og lønsystem er ikke ens. Derfor kan der ikke drages konklusioner om den enkelte persons forbrugsmuligheder eller levestandard, hvilket heller ikke er formålet med opgørelserne.

3.701 personer med bopæl i enten Norge eller Danmark havde lønindkomst i nabolandet i året 2001. Af disse havde 2.275 (61 pct.) bopæl i Norge og 1.426 (39 pct.) havde bopæl i Danmark. De 2.275 løntagere der havde bopæl i Norge tjente 302 mill. NKK i Danmark, mens de 1.426 løntagere med bopæl i Danmark tjente 155 mill. NKK i Norge. Det betyder at løntagerne med bopæl i Norge i gennemsnit tjente mere i Danmark end løntagerne med bopæl i Danmark gjorde i Norge.

Der er 1.251 personer, der har deres hovedbeskæftigelse i nabolandet. Af disse har 798 (64 pct.) bopæl i Norge, mens 453 (36 pct.) har bopæl i Danmark. De 798 erhvervspendlere med bopæl i Norge tjente 181 mill. NKK i Danmark, mens de 453 erhvervspendlere med bopæl i Danmark tjente 104 mill. NKK i Norge. Det betyder, at erhvervspendlerne tjente nogenlunde det samme i nabolandet uanset om de havde bopæl i Norge eller i Danmark.

Såvel løntagerne som erhvervspendlerne har ofte lønindkomst i deres bopælsland. Løntagerne med bopæl i Norge tjente 222 mill. NKK i Norge, mens løntagerne med bopæl i Danmark tjente 328 mill. NKK i Danmark. Hermed tjente løntagerne med bopæl i Danmark faktisk mere i Danmark end de gjorde i Norge. Erhvervspendlerne tjente naturligt nok mindre end løntagerne i deres bopælsland, da de netop havde deres hovedbeskæftigelse i nabolandet. Erhvervspendlerne med bopæl i Norge tjente 23 mill. i Norge, mens erhvervspendlerne med bopæl i Danmark tjente 24 mill. i Danmark. Med andre ord var der ikke stor forskel på, i hvor høj grad erhvervspendlerne havde supplerende lønindkomst i bopælslandet.

Tabell 1. Personer bosatt i Danmark med utbetalt kontantlön i Norge och Personer bosatt i Norge med kontantlön i Danmark 2001. NKK

Folkbok- förings- land	Totalt antal med in- komst i det andra landet					därav antal arbetspendlare över riksgräns				
		deras					deras			
		löne- summa i Norge, mkr	genom- snittliga löneinkomst i Norge	löne- summa i Danmark mkr	genom- snittliga löneinkomst i Danmark		löne- summa i Norge, mkr	genom- snittliga löneinkomst i Norge	löne- summa i Danmark, mkr	genom- snittliga löneinkomst i Danmark
Danmark	1.426	155	109.166	328	230.465	453	104	229.839	24	53.704
Norge	2.275	222	97.651	302	132.683	798	23	28.568	181	226.594

1 Arbejdskraftmobilitet mellem Danmark og Norge

Mobiliteten mellem nationale arbejdsmarkeder kan beskrives ud fra forskellige indikatorer;

- - lønindkomster
- - antallet af løntagere
- - antallet af erhvervspendlere
- - antallet af studerende der pendler
- - antallet af flyttere

Projektet Nordisk pendlingskort tager udgangspunkt i et arbejdsmarkeds- og mobilitetsperspektiv, dvs. at mobiliteten relaterer sig til beskæftigelse. Denne rapport opgør antallet af personer med bopæl i Danmark og i Norge, der i løbet af 2001 havde lønindkomst i nabolandet. Desuden opgøres hvilke af disse personer, der er erhvervspendlere over landegrænsen. Opgørelsen omfatter også lønsummer. Desuden indgår diverse baggrundsoplysninger såsom køn, alder, føde-region, uddannelsesniveau, erhverv og sektor.

1.2 Populationsafgrænsning

Datagrundlaget for opgørelsen er oplysningssedlerne (navn på norsk) som arbejdsgiverne udfylder for personer, der har udbetalt løn til i løbet af året. Skattemyndighederne i Danmark og Norge har ens systemer på dette område. Populationen består derfor af personer, der har fået udbetalt løn i 2001 fra en arbejdsgiver i nabolandet.

Følgende grupper indgår ikke i opgørelsen;

- - personer som ex. arbejder for et dansk selskab i Norge og som får udbetalt sin løn fra det danske selskab. Oplysningssedlen indberettes i dette tilfælde til de danske skattemyndigheder.
- - selvstændige som arbejder i nabolandet, idet der ikke eksisterer en oplysningsseddel for disse personer.

Løntagere/lønstakere er personer, der har haft lønindkomst i nabolandet i 2001.

Erhvervspendlere/pendlere er personer, der er beskæftiget i nabolandet ultimo november 2001 og som har haft sin største lønindkomst i nabolandet.

2 Statistikbyråernas förutsättningar

Genom att statistiksystemen i de nordiska länderna till stora delar är registerbaserade finns förutsättningar för att framställa regionala pendlingsstatistik över riksgrens. Det innebär inte att det har varit enkelt att hitta lösningar för att sambearbeta material från de olika länderna. Varje land har sin uppläggning av statistiken och skillnaderna har blivit tydliga i detta samarbete. Olikheterna har dock varit möjliga att hantera.

Någon särskild datainsamling har inte gjorts för att kunna genomföra projektet. Underlaget utgörs helt av de administrativa data som finns tillgängliga i respektive land. De uppgifter som används för att definiera de två huvudpopulationer som ingår i undersökningen består främst av de kontrolluppgifter som arbetsgivarna lämnar till skattemyndigheterna och av uppgifter från de centrala befolkningsregistren.

Personnumret är vanligtvis nyckeln till att sambearbeta individuppgifter från olika register. I det här sammanhanget är detta inte möjligt eftersom det saknas ett gemensamt nordiskt personnummer. Utbytet av material har omfattat födelseår, -månad och -dag, löpnummer och namn på de inkomsttagare i Norge som inte är folkbokförda i Norge och på motsvarande sätt för de inkomsttagare i Danmark som inte är folkbokförda i Danmark. Genom att sambearbeta uppgifter om födelseuppgifterna och namn har sedan de aktuella personerna kunnat identifieras i det mottagande landet.

Projektet Nordisk pendlingskarta berör inte den nationella officiella sysselsättningsstatistiken. I denna finns en underskattning av dels antalet personer som har förvärvsarbete i landet (dagbefolkning), dels av antalet förvärvsarbeteande personer som är folkbokförda i landet (nattbefolkning).

3 Mobilitet fra Danmark til Norge

Dette avsnittet beskriver arbeidskraftsstrømmene av personer med Danmark som registrert bostedsland og Norge som arbeidsstedsland. Det vil si at de har deler av eller hele sin lønnsinntekt i Norge.

I framstillingen brukes to sentrale avgrensninger. Personer med registrert lønnsinntekt i Norge og personer som er arbeidspendler over riksgrensen. Den siste gruppen er undergruppe av den første og er ut fra tidligere nevnte kriterier definert til å ha sitt hovedarbeidsforhold i Norge på det aktuelle tidspunkt.

Tabell 2
Personer bosatt i Danmark med utbetalt kontantlønn i Norge 2001. NOK

	Antall	Norge		Danmark	
		Samlet utbetalt kontantlønn i Norge mill. kroner	Gjennomsnittlig utbetalt i Norge	Samlet utbetalt kontantlønn i Danmark mill. kroner	Gjennomsnittlig utbetalt i Danmark
Lønnstakere	1 426	155	109 166	328	230 465
Derav pendlere over riksgrensen	453	104	229 839	24	53 704

Opplysninger om lønnsutbetalinger er hentet fra Lønns- og trekkoppgave-registeret (LTO) fra Skattedirektoratet. Kontantlønn er summen av alle kontantytelser som blir utbetalt til arbeidstakeren i løpet av et kalenderår. Størrelsen på kontantlønnen over et år vil avhenge av både lønnsatsen per time og hvor mye en person arbeidet dette året. Omfanget av arbeidet vil videre avhenge av arbeidstiden er uke og hvor mange uker personen har arbeidet. Når vi i det følgende sammenligner lønnsutbetalinger mellom ulike grupper sammenligner vi altså grupper ut fra hvor mye inntekt i form av kontantlønn de har fått utbetalt over et år. Oftest vil store forskjeller i denne størrelsen mer avspeile ulik arbeidstid enn ulik lønnsats.

Vi bruker medianlønn som begrep. Dette uttrykker en gjennomsnittlig lønnsum. Når vi fordeler alle lønnstakerne etter størrelsen på lønnsummen de har fått utbetalt, er medianlønnen lønnsummen til den personen "som ligger midt i", dvs. som har like mange personer med høyere lønn over seg som personer med lavere lønn under seg.

3.1 Alder

Blant hele gruppen bosatt i Danmark med lønnsinntekt i Norge finner vi betydelig flere menn enn kvinner. De har en lavere gjennomsnittsalder enn blant lønnstakere i Norge generelt. Kvinnene er yngre enn mennene. Hovedvekten av mennene er mellom 25 og 44 mens kvinnene ligger mellom 20 og 34. Denne aldersforskjellen mellom kjønnene forsterker seg for gruppen som er definert som pendlere over riksgrense. Videre er det blant de som er pendlere nesten tre ganger så mange menn som kvinner.

Tabell 3a**Bosatte i Danmark med lønnsinntekt i Norge etter alder og kjønn. 2001**

Alder	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
15-19	14	28	42	4	10	14
20-24	78	91	169	25	41	66
25-34	180	155	335	61	46	107
35-44	227	133	360	81	19	100
45-54	188	110	298	69	19	88
55-59	87	41	128	29	10	39
60+	74	20	94	31	8	39
Alle	848	578	1 426	300	153	453

Medianlønn for alle lønnstakerne er 48 060 NOK. Menn i slutten av 50-årene har mest utbetalt, mens de kvinnene med mest utbetalt er de over seksti. Blant de som er definert som pendlere over riksgrensen er medianlønnen betydelig større. De har en medianlønn som er over tre ganger så stor som den for alle bosatte i Danmark med lønnsinntekt i Norge. Det har trolig sammenheng med at de i større grad er i fullt arbeid i Norge.

Tabell 3b**Medianlønn for lønnstakere og pendlere etter alder 2001. NOK**

Alder	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
15-19	17 340	25 359	20 890	39 250	35 556	35 556
20-24	42 193	40 107	40 488	65 880	66 247	66 063
25-34	72 288	27 746	43 269	156 398	56 187	127 611
35-44	68 062	32 824	50 700	208 873	276 201	219 192
45-54	64 087	34 793	51 690	232 919	258 111	234 406
55-59	83 630	38 550	72 841	300 204	240 023	274 623
60+	82 305	46 222	69 140	166 775	251 323	166 775
Alle	61 901	32 525	48 060	182 912	78 696	150 579

3.2 Utdanning

Utdanningsnivå er inndelt i tre hovedgrupper. Inndelingen bygger på ISCED 97. Gruppe en omfatter grunnskoleutdanning, gruppe to treårig videregående og gruppe tre alle nivåer av høyere utdanning. Gruppe ni omfatter de med uoppgitt utdanningsnivå.

De aller fleste bosatte i Danmark med lønnsinntekt i Norge hadde videregående eller høyere utdanning. Den største gruppen av mennene hadde videregående som høyeste utdanning, mens et klart flertall av kvinnene hadde høyere utdanning. En betydelig større andel av kvinnene enn av mennene hadde høyere utdanning. Grupperer vi alle etter utdanningsnivå er det størst forskjell mellom kjønnene blant de med ingen videregående utdanning. Der er mennene klart overrepresentert.

Tabell 4a
Antall lønnstakere og pendlere etter utdanningsnivå 2001

Utdanningsnivå	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
1	147	40	187	66	17	83
2	359	141	500	147	49	196
3	299	323	622	73	49	122
9	43	74	117	14	38	52
Totalt	848	578	1 426	300	153	453

Ser vi kun på gruppen pendlere over riksgrensen er den største forskjellen at kvinnene her har jamt over lavere utdanning.

Medianlønnen var blant alle lønnstakerene klart høyest for de som hadde videregående som høyeste fullførte utdanning. Lavest var den for de med utdanning utover videregående. Medianlønnen for menn er dobbelt så høy som den for kvinner.

Dette mønsteret i fordeling på utdanningsnivå går ikke igjen blant pendlerne over riksgrensen. Her er det de med høyest utdanning som har mest lønn utbetalt og de med lavest utdanning som tjener minst. Forskjellen mellom kjønnene er omtrent den samme.

Medianlønnen var blant alle lønnstakerene høyest blant de som ikke hadde høyere utdanning. Den var betydelig lavere for de med høyere utdanning. Medianlønnen for menn var omlag dobbelt så høy som den for kvinner.

Dette mønsteret i fordeling på utdanningsnivå går ikke igjen blant pendlerne over riksgrensen. Her er det en klar sammenheng mellom høy utdanning og utbetalt lønn. Forskjellen mellom kjønnene var litt større.

Tabell 4b
Medianlønn for lønnstakere og pendlere etter utdanningsnivå 2001. NOK

Utdanningsnivå	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
1	64 695	42 267	58 276	126 443	63 434	113 091
2	78 856	31 854	60 749	196 799	66 582	156 190
3	50 657	31 304	39 136	232 740	223 968	232 265
9	41 504	41 194	41 504	143 450	48 672	55 486
Alle	61 901	32 525	48 060	182 912	78 696	150 579

3.3 Næring

Næringsfordelingen fremstilles etter den internasjonale standarden NACE. I de norske tabellene har vi valgt å skille ut utvinning av råolje og naturgass som et eget punkt da denne næringen er spesielt interessant i det norske arbeidslivet.

Tabell 5a
Antall lønnstakere og pendlere etter næring 2001

Næring	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
01-05 Jorbruk, skogbruk og fiske	5	4	9	2	3	5
10,12-37 Industri og bergverksdrift	75	11	86	33	7	40
11 Utvinning av råolje og naturgass	85	3	88	42	2	44
40-41,90 Kraft- og vannforsyning, avfall	..	..	..	..	..	..
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	187	5	192	91	3	94
50-64 Varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon	86	129	215	33	58	91
65-74 Finansell- og forretningstjenesteyting, eiendomsdrift	161	114	275	45	17	62
75 Offentlig administrasjon, forsvar, trygdeordning	140	124	264	20	19	39
80 Undervisning	7	10	17	5	4	9
85 Helse- og sosialtjenester	42	121	163	13	25	38
92 Kulturell og annen personlig tjenesteyting, sport	15	14	29	3	2	5
91 Interesseorganisasjoner	2	4	6	..	..	3
95 Lønnet arbeid i private husholdninger	..	..	..	..	..	..
Uoppgitt	42	38	80	12	11	23
I alt	848	578	1426	300	153	453

Den største forekomsten av lønnstakere registrert bosatt i Danmark var det i næringene finansiell- og foretningmessig tjenesteyting samt offentlig administrasjon. Flest menn jobbet i Bygg- og anlegg. Her er det nesten ingen kvinner. Kvinnene derimot er i klart flertal innen helse- og sosiale tjenester.

Menn som er definert som pendlere var i større grad konsentrert om næringene bygg- og anlegg, oljeutvinning og finansiell- og foretningmessig tjenesteyting. Kvinnene som pendler er mer konsentrert om varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon og jobber i betydelig mindre grad i helse- og sosial.

Tabell 5b
Medianlønn etter næringsgren 2001

Næring	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
01-05 Jorbruk, skogbruk og fiske	43 016	23 427	25 614	238 894	25 614	25 614
10,12-37 Industri og bergverksdrift	72 453	44 265	70 688	141 916	44 265	135 242
11 Utvinning av råolje og naturgass	148 858	913 664	149 719	452 617	959 163	494 356
40-41,90 Kraft- og vannforsyning, avfall	..	..	75 000	..	..	..
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	90 209	43 768	89 588	169 516	43 768	167 010
50-64 Varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon	52 763	49 934	50 325	143 812	79 207	82 348
65-74 Finansell- og forretningstjenesteyting, eiendomsdrift	63 059	19 127	40 483	219 916	123 888	209 074
75 Offentlig administrasjon, forsvar, trygdeordning	28 015	23 291	24 843	70 983	55 524	55 524
80 Undervisning	81 294	54 309	80 950	184 304	144 680	184 304
85 Helse- og sosialtjenester	77 007	31 855	41 844	234 141	73 386	108 694
92 Kulturell og annen personlig tjenesteyting, sport	18 266	56 345	23 802	78 062	143 181	78 062
91 Interesseorganisasjoner	63 109	40 612	43 634	41 852	149 544	41 852
95 Lønnet arbeid i private husholdninger	..	..	17 306	..	..	..
Uoppgitt	83 252	76 695	79 489	240 539	386 234	264 171
I alt	61 901	32 525	48 060	182 912	78 696	150 579

Medianlønn for hele gruppen var klart høyest i oljenæringen. Dette gjaldt både for menn og kvinner. Men man må merke seg at den høye medianlønnen for kvinner baserer seg på et meget lavt antall individer. Uten om denne næringen henter mennene mest lønn ut innen bygg- og anlegg og kvinnene mest innen kultur og sport.

Blant pendlerne blir den høye utbetalte kontantlønnen i oljenæringen enda mer markert.

3.4 Sektor

Dette avsnittet beskriver fordelingen av arbeid utført i offentlige forvaltning og i det private næringslivet. Offentlig eide foretak er inkludert i den sistnevnte kategorien. Telenor og Posten er eksempler på offentlig eide foretak.

I underkant av 30 prosent av lønnstakerene bosatt i Danmark med lønnsinntekt i Norge er knyttet til offentlig forvaltning. Menn er i mindre grad enn kvinner i det offentlige.

Blant pendlerne over riksgrensen er andelen i det offentlige kun rundt 15 prosent.

Tabell 6a
Antall lønnstakere og pendlere etter sektor 2001

Sektor	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt
Offentlig forvaltning	184	213	397	35	37	72
Næringslivet inkludert offentlig eide foretak	607	352	959	253	114	367
Uoppgitt	57	13	70	12	2	14
I alt	848	578	1 426	300	153	453

Personer som er registrert bosatt i Danmark og har lønnsinntekt i Norge hadde en høyere medianlønn i næringslivet enn innen offentlig forvaltning. Dette gjaldt både menn og kvinner. Men forskjellen var minimal for kvinner.

Blant kvinner som er definert som pendlere derimot er medianlønnen høyere innen offentlig forvaltning enn i næringslivet. Menn om pendler over riksgrensen har mer utbetalt i det private.

Tabell 6b
Medianlønn for lønnstakere og pendlere etter sektor 2001. NOK

Sektor	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt
Offentlig forvaltning	35 143	31 304	33 290	149 135	90 506	109 060
Næringslivet inkludert offentlig eide foretak	72 779	32 217	55 821	186 257	77 676	155 845
Uoppgitt	72 453	90 861	72 630	211 377	143 351	211 377
I alt	61 901	32 525	48 061	182 913	78 696	150 579

3.5 Fødreregion

Av de 1426 personene som var registrert bosatt i Danmark og hadde registrert lønnsinntekt i Norge i 2001 var 116 eller rundt 8 prosent født i Norge. Vi tar altså ikke utgangspunkt i hvilke statsborgerskap personene hadde.

Den klart største andelen er født i Danmark (85 prosent), og foruten de som er født i Norge og Danmark er det en andel på 7 prosent med diverse andre fødeland.

I gruppen pendlerne over riksgrensen er det en større andel norskfødte (13 prosent). Den mest markante forskjellen er at blant disse er en betydelig større andel kvinner danskfødte (28 prosent). Altså er de født i Danmark, registrert bosatt i Danmark men med hovedarbeidsforhold i Norge.

Tabell 7a
Lønnstakere og pendlere etter fødere region 2001

Fødere region	Lønnstakere		Pendlere			
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
Norge	25	91	116	14	43	57
Danmark	758	448	1 206	269	101	370
Andre	65	39	104	17	9	26
I alt	848	578	1426	300	153	453

For hele gruppen lønnstakere var median lønnsutbetaling litt større for de født i Danmark enn de født i Norge. Ser vi på de kjønnsfordelte tallene for lønnstakere ser vi at både kvinner og menn med fødeland Norge faktisk har utbetalt mer i Norge enn de med fødeland Danmark. Dette kommer av at antallet menn med fødeland Norge er relativt lavt.

Ser vi kun på gruppen pendlere over riksgrensen er det en betydelig høyere medianlønn til personer født i Danmark enn personer født i Norge.

Tabell 7b
Medianlønn for lønnstakere og pendlere etter fødere region 2001. NOK

Fødere region	Lønnstakere		Pendlere			
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
Norge	70 880	34 381	43 059	183 480	64 398	70 880
Danmark	62 339	31 928	48 538	183 064	85 003	162 000
Andre	51 971	33 365	47 731	180 441	305 502	194 657
I alt	61901	32525	48061	182913	78696	150579

3.6 Regionale fordelinger

I motsetning til Sverige-Norge har som kjent ikke Danmark-Norge en felles landegrense. I den grad man skulle kunne snakke om 'grenseregioner' måtte det i så fall være knyttet til kommunikasjons- og transportknutepunkt. Tallmaterialet i denne studien taler ikke for at en slik definisjon vil være meningsfylt.

Lønnstakere

1426 personer registrert bosatt i Danmark hadde i løpet av året 2001 utbetalt kontantlønn i Norge. I overkant av 40 prosent av disse er bosatt i København og Sjælland forøvrig. Fordelt på arbeidsstedsfylke i Norge ser vi en relativt jevn fordeling utover fastlandsnorge med litt større tyngde i Oslo. Men den klart største gruppen hentet sin lønn fra kontinental-sokkelen. De utgjorde 34 prosent av alle som hadde lønn utbetalt i Norge.

Tabell 8**Antall bosatte i Danmark med lønnsinntekt i Norge 2001 fordelt etter bostedsamt**

Bostedsamt	Antall lønnstakere	derav pendlere	Andel pendlere
Sjælland/Bornholm	576	146	25,3
Fyn	164	46	28
Syd og midtjylland	449	167	37,2
Viborg amt	61	21	34,4
Nordjyllands amt	176	73	41,5
I alt	1 426	453	31,8

Pendlere over riksgrensen

Av de 453 personene klasifisert som pendlere over riksgrensen bodde 146 personer eller rundt 32 prosent i Sjælland. 167 personer eller rundt 37 prosent bodde i Syd og midtjylland.

Av pendlerene arbeidet kun 23 prosent i Oslo og Akershus. 31 prosent av sysselsatt på kontinentalsokkelen. Som en andel av alle med lønnsinntekt i Norge var Rogaland det fylket med størst andel pendlere med 51 prosent. En stor andel av den oljerelaterte virksomheten i Norge er lokalisert der.

Tabell 9**Antall bosatte i Danmark med lønnsinntekt i Norge 2001 fordelt etter arbeidsfylke**

Arbeidsfylke	Antall lønnstakere	derav pendlere	Andel pendlere
01 Østfold	30	13	43,3
02 Akershus	97	38	39,2
03 Oslo	172	68	39,5
04 Hedmark	42	9	21,4
05 Oppland	49	10	20,4
06 Buskerud	79	31	39,2
07 Vestfold	21	3	14,3
08 Telemark	26	7	26,9
09 Aust-Agder	14	5	35,7
10 Vest-Agder	31	9	29
11 Rogaland	63	32	50,8
12 Hordaland	78	18	23,1
14 Sogn og Fjordane	41	10	24,4
15 Møre og Romsdal	38	4	10,5
16 Sør-Trøndelag	39	15	38,5
17 Nord-Trøndelag	11	5	45,5
18 Nordland	50	13	26
19 Troms	36	14	38,9
20 Finnmark	23	9	39,1
21 Svalbard	..	..	..
23 Kontinentalsokkelen	485	140	28,9
I alt	1 426	453	31,8

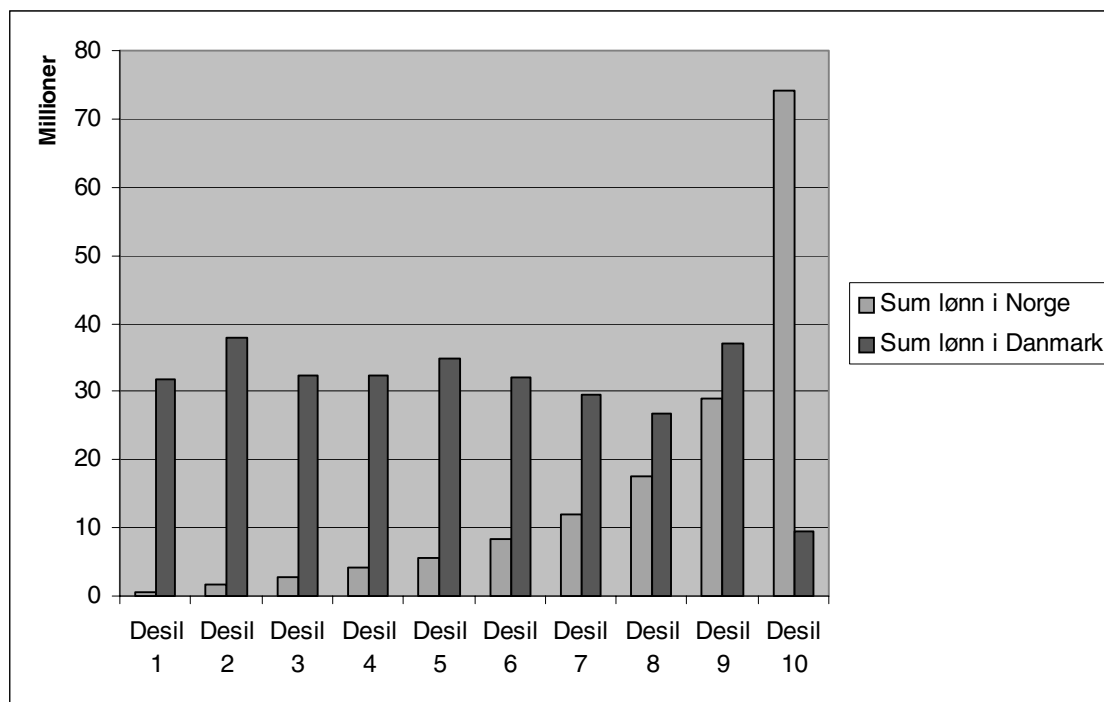
3.7 Lønnsummer

Blant personene bosatt i Danmark med kontantlønn utbetalt i Norge i løpet av 2001 hadde 62 prosent en høyere kontantlønn utbetalt i hjemlandet. Altså har et flertall større inntekt fra arbeid hjemme i Danmark.

Figuren under viser summen av lønnstakerenes kontantlønn fordelt på desiler av lønnstakere. De 10 prosentene av lønnstakerne som hadde mest utbetalt i Norge hadde tilsammen utbetalt over 74 millioner kroner i Norge mens de hadde i underkant av 9,5 millioner utbetalt i Danmark. Kun i den

øverste desilen er sum av utbetalt kontantlønn størst i Norge. Andelen definert som pendlere over riksgrense og med sitt hovedarbeidsforhold i Norge er betydelig lavere enn for bosatte i Sverige med lønnsinntekt i Norge.

Diagram 1
Lønnsummer fordelt etter desiler av lønnstakere. 2001

3.8 Næring

Tabell 10
Lønnsummer fordelt på kjønn og næring. NOK. 2001

Næring	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
01-05 Jorbruk, skogbruk og fiske	591 753	161 058	752 811	477 788	139 817	617 605
10,12-37 Industri og bergverksdrift	8 894 957	1 281 037	10 175 994	6 372 923	1 111 395	7 484 318
11 Utvinning av råolje og naturgass	20 572 556	2 007 818	22 580 374	18 136 752	1 918 325	20 055 077
40-41,90 Kraft- og vannforsyning, avfall	75 000		75 000			
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	23 191 779	367 003	23 558 782	17 120 501	238 780	17 359 281
50-64 Varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon	8 641 959	9 006 444	17 648 403	5 293 882	6 115 552	11 409 434
65-74 Finansell- og forretnings tjenesteyting, eiendomsdrift	23 101 604	6 458 523	29 560 127	16 592 633	2 563 373	19 156 006
75 Offentlig administrasjon, forsvar, trykko og kommunikasjon	8 453 699	5 496 529	13 950 228	2 922 946	2 200 520	5 123 466
80 Undervisning	1 564 513	1 080 691	2 645 204	1 435 266	746 657	2 181 923
85 Helse- og sosialtjenester	9 588 984	11 482 682	21 071 666	7 308 098	5 456 711	12 764 809
92 Kulturell og annen personlig tjenesteyting, sport	589 613	1 418 289	2 007 902	323 830	286 362	610 192
91 Interessorganisasjoner	126 218	380 313	506 531	41 852	299 089	340 941
95 Lønnet arbeid i private husholdninger		17 306	17 306			
Uoppgitt	5 090 021	6 030 548	11 120 569	2 886 846	4 127 391	7 014 237
I alt	110 482 657	45 188 240	155 670 897	78 913 317	25 203 972	104 117 289

Fordelingen av lønnsummene på næring viser at den største næringen er finansiell- og foretningmessig tjenesteyting tett fulgt av utvinning av råolje og naturgass, bygg- og anleggsvirksomhet samt helse- og sosialtjenester. Det er viktig å merke seg at en underkategori av finansiell- og foretningmessig

tjenesteyting er næringen utleie av arbeidskraft. Det faktiske arbeidet utført i denne næringen vil i praksis egentlig høre inn under andre næringer.

Forskjellen på næringsfordeling mellom kjønnene er meget stor. Særlig innen bygg og anlegg og med motsatt fortegn innen helse- og sosialtjenester. Den største lønnssummen for kvinner er innen helse- og sosiale tjenester etterfulgt av varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon.

Tabell 11
Lønnsommer fordelt på kjønn og næring. Prosent. 2001

Næring	Lønnstakere			Pendlere		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
01-05 Jorbruk, skogbruk og fiske	1	0	0	1	1	1
10,12-37 Industri og bergverksdrift	8	3	7	8	4	7
11 Utvinning av råolje og naturgass	19	4	15	23	8	19
40-41,90 Kraft- og vannforsyning, avfall	0	0	0	0	0	0
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	21	1	15	22	1	17
50-64 Varehandel, hotell- og restaurant, transport og kommunikasjon	8	20	11	7	24	11
65-74 Finansell- og forretningstjenesteyting, eiendomsdrift	21	14	19	21	10	18
75 Offentlig administrasjon, forsvar, trygdeordning	8	12	9	4	9	5
80 Undervisning	1	2	2	2	3	2
85 Helse- og sosialtjenester	9	25	14	9	22	12
92 Kulturell og annen personlig tjenesteyting, sport	1	3	1	0	1	1
91 Interesseorganisasjoner	0	1	0	0	1	0
95 Lønnet arbeid i private husholdninger	0	0	0	0	0	0
Uoppgitt	5	13	7	4	16	7
I alt	71	29	100	76	24	100

Regional fordeling av lønnsommer

I overkant av 40 prosent av den registrerte utbetalt kontantlønnen i Norge til personer registrert bosatt i Danmark er utbetalt fra kontinentalsokkelen. 18 prosent kom fra Oslo/Akershus og 8 prosent fra Rogaland. Resten var fordelt relativt jevnt utover landet.

Omtrent to like store andeler på rundt 36 prosent av den utbetalte kontantlønnen fra Norge hentes til henholdsvis Sjælland og til Syd og midtjylland. 13 prosent hentes til Nordjyllands amt.

Tabell 12

**Lønnsummer fordelt etter bostedsamt i Danmark og arbeidsfylke i Norge.
NOK og prosent. 2001**

Bostedsamt	Lønnsum		Arbeidsfylke	Lønnsum	
i Danmark	i NOK	i %	i Norge	i NOK	i %
Sjælland/Bornholm	55 999 754	36,0	Østfold	1 988 359	1,3
Fyn	16 227 149	10,4	Akershus	9 315 891	6,0
Syd og midtjylland	57 183 867	36,7	Oslo	18 824 056	12,1
Viborg amt	5 466 806	3,5	Hedemark	3 857 629	2,5
Nordjyllands amt	20 793 322	13,4	Oppland	1 942 232	1,2
			Buskerud	7 879 732	5,1
			Vestfold	823 834	0,5
			Telemark	1 477 816	0,9
			Aust-Agder	678 229	0,4
			Vest-Agder	2 235 234	1,4
			Rogaland	12 726 320	8,2
			Hordaland	7 368 365	4,7
			Sogn og Fjordane	3 683 254	2,4
			Møre og Romsdal	2 144 234	1,4
			Sør-Trøndelag	2 606 690	1,7
			Nord-Trøndelag	2 283 784	1,5
			Nordland	5 501 309	3,5
			Troms	3 899 161	2,5
			Finnmark	2 527 226	1,6
			Svalbard	970	0,0
			Kontinentalsokkelen	63 906 573	41,1
I alt	155 670 898	100,0	I alt	155 670 898	100,0

4 Mobilitet fra Norge til Danmark

Dette afsnit beskriver mobiliteten mellem Norge og Danmark for personer med bopæl i Norge og arbejde i Danmark. Erhvervsspendlere er personer der har sit hovedjob pr. ultimo november i Danmark. I det følgende anvendes løntager som begreb for personer, der har haft indkomst i løbet af 2001 i Danmark og som har bopæl i Norge pr. 31.12 2001. En delmængde af løntagerne er erhvervsspendlerne.

I alt var der 2.275 personer med bopæl i Norge der havde lønindkomst i Danmark. Løntagerne havde en gennemsnitlig lønindkomst på omkring 123.000 DKK i Danmark, mens deres gennemsnitlige lønindkomst i Norge var omkring 90.000 DKK. Erhvervsspendlerne havde en væsentligt højere gennemsnitlig lønindkomst i Danmark på omkring 210.000 DKK og samtidigt havde de også en væsentlig mindre gennemsnitlig lønindkomst i Norge på omkring 26.000 DKK.

Medianlønnen i Danmark ligger væsentligt under gennemsnitslønnen for både løntagerne og erhvervsspendlerne vedkommende. Medianindkomsten for løntagerne er ca. 62.500 DKK, mens den gennemsnitlige lønindkomst som nævnt er omkring 123.000 DKK. Medianlønnen for erhvervsspendlerne er omkring 143.000 DKK, mens den gennemsnitlige lønindkomst er omkring 210.000 DKK. Dette viser at nogle personer i begge grupper har meget høje lønindkomster i Danmark og dermed trækker den gennemsnitlige lønindkomst op i forhold til median lønindkomsten.

Tabel 13
Personer bosat i Norge med lønindkomst i Danmark 2001. DKK

	Antal		Gns. lønindkomst i Danmark	Gns. lønindkomst i Norge	Gns. lønindkomst i Norge
		Samlet udbetalt lønindkomst i Danmark, mill. Kr		Samlet udbetalt lønindkomst i Norge, mill. Kr	
Løntagere	2.275	279	122.844	206	90.409
Erhvervsspendlere	798	167	209.789	21	26.450

Mændene er i overtal blandt såvel løntagerne som erhvervsspendlerne. 58 pct. af løntagerne og 64 pct. af erhvervsspendlerne er mænd. Aldersmæssigt er mændene lidt ældre end kvinderne. For begge køn gælder dog, at der er flest løntagere og erhvervsspendlere i aldersgruppen 25-34 år.

Tabel 14a**Bosatte i Norge med lønindkomst i Danmark efter alder og køn. 2001**

Alder	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
15-19	22	58	80	4	13	17
20-24	163	269	432	44	70	114
25-34	489	388	877	160	113	273
35-44	318	136	454	147	50	197
45-54	202	69	271	99	29	128
55-59	81	18	99	37	8	45
60+	50	12	62	17	7	24
I alt	1.325	950	2.275	508	290	798

Kvindelige løntagere over 60 år har den højeste medianlønindkomst blandt de kvindelige løntagere. For de kvindelige erhvervspendlere er det kvinderne i aldersgruppen 45-54 år, der har den højeste medianlønindkomst. For mændenes vedkommende er det de 35-44 årige løntagere, der har den højeste medianlønindkomst, mens de 55-59 årige erhvervspendlere har den højeste medianlønindkomst.

De mandlige erhvervspendlere og løntagere har samlet en medianlønindkomst, der er dobbelt så høj som kvindernes.

Tabel 14b**Medianløn for løntagere og erhvervspendlere efter alder og køn 2001. DKK**

Alder	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
15-19	9.185	15.931	14.191	27.577	16.307	16.307
20-24	40.625	24.950	29.212	93.792	41.251	53.523
25-34	79.466	61.491	71.858	133.235	167.790	146.525
35-44	134.414	77.739	110.445	227.397	99.053	179.762
45-54	115.856	88.850	101.732	198.362	253.911	203.495
55-59	112.880	67.469	100.000	287.761	101.200	264.712
60+	69.302	91.313	71.715	198.305	240.033	214.300
I alt	87.885	39.329	62.521	173.236	88.298	143.301

Hovedparten af løntagerne og erhvervspendlerne har en ungdoms- eller videregående uddannelse. Ungdomsuddannelserne består af de gymnasiale og de erhvervsfaglige uddannelser. Mændene har i højere grad end kvinderne en ungdomsuddannelse, mens kvinderne i højere grad har en videregående uddannelse. Blandt både løntagerne og erhvervspendlerne har en forholdsvis stor andel uoplyst uddannelse.

Tabel 15a
Antal løntagere og erhvervspendlere efter uddannelsesniveau 2001

Uddannelse	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
1 Grundskole	101	53	154	31	18	49
2 Ungdomsuddannelser	521	367	888	189	90	279
3 Videregående uddannelser	371	391	762	121	115	236
4 Uoplyst	332	139	471	167	67	234
I alt	1.325	950	2.275	508	290	798

Medianlønindkomsten stiger med stigende uddannelsesniveau. Blandt erhvervspendlerne har såvel mænd som kvinder med en videregående uddannelse den højeste medianløn. Blandt løntagerne er medianlønnen størst for personer med uoplyst uddannelse, mens der herudover også er en stigende medianløn med et stigende uddannelsesniveau.

Tabel 15b
Medianløn for løntagere og erhvervspendlere efter uddannelsesniveau 2001. DKK

Alder	Medianløn			Erhvervspendlere		
	Løntagere Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
1 Grundskole	29.394	16.300	22.110	147.046	18.150	104.225
2 Ungdomsuddannelser	75.448	30.393	52.851	134.814	58.834	113.714
3 Videregående uddannelser	101.732	55.083	75.151	231.431	142.685	181.588
4 Uoplyst	111.822	61.421	97.072	198.362	112.928	187.320
I alt	87.885	39.329	62.521	173.236	88.298	143.301

Transportvirksomhed er den branche, hvor der er flest erhvervspendlere beskæftiget, mens sundheds- og velfærdsinstitutioner mv. er den branche, hvor der er flest løntagere beskæftiget. Det er især mændene der arbejder inden for transportvirksomhed, mens kvinderne i høj grad arbejder inden for sundheds- og velfærdsinstitutioner mv.

Tabel 16a
Antal løntagere og erhvervspendlere efter erhverv 2001

Erhverv	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
A Landbrug, jagt og skovbrug	36	23	59	9	4	13
B Fiskeri	13	.	13	5	.	5
C Råstofudvinding	8	.	8	1	.	1
D Industri	121	50	171	32	17	49
E El-, gas, varme- og vandforsyning	3	1	4	.	.	0
F Bygge- og anlægsvirksomhed	118	4	122	27	1	28
G Handel og reparationsvirksomhed	145	111	256	55	29	84
H Hotel- og restaurationsvirksomhed	55	86	141	27	22	49
I Transportvirksomhed	309	72	381	170	36	206
J Pengeinstitutter	24	13	37	6	4	10
K Fast ejendom, udlejning, forretningservice mv.	176	97	273	71	32	103
L Offentlig administration, forsvar og social forsikring	57	38	95	25	7	32
M Undervisning	95	101	196	33	32	65
N Sundheds- og velfærdsinstitutioner mv.	109	291	400	25	85	110
Organisationer, forlystelser, kultur mv.	55	61	116	21	21	42
Q Internationale organisationer mv.			0			
Uoplyst	1	2	3	1	.	1
I alt	1.325	950	2.275	508	290	798

Medianlønnen for såvel løntagere som erhvervspendlere er højest inden for råstofudvinding. I denne branche arbejder der i øvrigt kun mænd og branchen beskæftiger i det hele taget kun få løntagere/erhvervspendlere. Løntagerne har også høje medianlønninger (dog kun for mændenes vedkommende) inden for el-, gas, varme- og vandforsyning (hvor der i alt kun arbejder 4 personer) og inden for pengeinstitutter, hvor også erhvervspendlerne har høje medianlønninger.

Tabel 16b
Medianløn efter erhverv 2001

Erhverv	Medianløn			Medianløn		
	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
A Landbrug, jagt og skovbrug	22.212	9.975	18.197	52.391	63.451	53.444
B Fiskeri	22.879		22.879	82.185	.	82.185
C Råstofudvinding	349.077		349.077	383.633	.	383.633
D Industri	78.808	66.176	73.576	129.803	134.176	132.176
E El-, gas, varme- og vandforsyning	281.546	13.632	174.918	.	.	.
F Bygge- og anlægsvirksomhed	82.764	37.706	78.772	197.445	227.685	212.565
G Handel og reparationsvirksomhed	91.787	43.994	64.812	198.305	56.284	131.080
H Hotel- og restaurationsvirksomhed	38.954	25.108	27.602	86.444	35.728	46.932
I Transportvirksomhed	105.925	41.648	88.819	185.441	90.387	179.491
J Pengeinstitutter	115.001	103.363	109.259	538.774	225.975	320.554
K Fast ejendom, udlejning, forretningservice mv.	124.197	39.423	89.589	233.124	94.533	179.155
L Offentlig administration, forsvar og social forsikring	112.120	17.834	60.543	251.034	125.715	235.011
M Undervisning	61.866	41.871	53.724	119.987	171.306	144.270
N Sundheds- og velfærdsinstitutioner mv.	91.508	48.928	60.849	160.733	117.427	127.034
Organisationer, forlystelser, kultur mv.	56.502	39.363	45.713	114.978	66.772	98.865
Q Internationale organisationer mv.	.	.	.	.	.	.
Uoplyst	254.448	35.150	55.000	254.448	.	254.448
I alt	87.885	39.329	62.521	173.236	88.298	143.301

De mandlige løntagere og erhvervspendlere er fortrinsvist ansat i den private sektor. Kvinderne er i højere grad beskæftiget i den offentlige sektor, men der er dog flest kvinder beskæftiget i den private sektor.

Tabel 17a
Antal løntagere og erhvervspendlere efter sektor 2001

Sektor	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Offentlige sektor	274	438	712	92	124	216
Private sektor	1.051	512	1.563	416	166	582
Uoplyst	0	0	0	0	0	0
I alt	1.325	950	2.275	508	290	798

Medianlønnen for mandlige og kvindelige løntagere er meget ens, uanset om de er beskæftiget i den offentlige eller i den private sektor. Det samme gør sig gældende for de mandlige erhvervspendlere. Kvindelige erhvervspendlere i den offentlige sektor har en væsentligt højere medianløn end kvindelige erhvervspendlere, der er beskæftiget i den private sektor.

Tabel 17b
Medianløn for løntagere og erhvervspendlere efter sektor 2001. DKK

Sektor	Medianløn Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Offentlige sektor	87.729	48.820	61.038	172.621	126.557	142.899
Private sektor	87.885	36.786	64.417	173.236	65.180	143.301
Uoplyst	.	.	.	.	.	.
I alt	87.885	39.329	62.521	173.236	88.298	143.301

Mange af løntagerne og erhvervspendlerne er født i Danmark. I alt er 40 pct. af løntagerne og 41 pct. af erhvervspendlerne født i Danmark. 49 pct. af løntagerne og 46 pct. af erhvervspendlerne er født i Norge. De resterende 11-13 pct. er født uden for Danmark og Norge.

Tabel 18a
Løntagere og erhvervspendlere efter føde-region 2001

	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Danmark	513	403	916	208	117	325
Norge	650	462	1.112	228	139	367
Andre	162	85	247	72	34	106
I alt	1.325	950	2.275	508	290	798

Generelt har personer der ikke er født i Norge eller Danmark de højeste medianlønnings. Medianlønningsene for personer født i Norge og Danmark ligger på nogenlunde samme niveau.

Tabell 18b**Medianløn for løntagere og erhvervspendlere efter føde-region 2001. DKK**

	Medianløn					
	Løntagere		I alt	Erhvervspendlere		I alt
	Mænd	Kvinder		Mænd	Kvinder	
Danmark	83.576	39.607	61.030	184.266	84.427	147.650
Norge	86.658	37.094	61.476	159.510	96.727	135.028
Andre	100.200	61.421	93.184	189.917	123.631	180.580
I alt	87.885	39.329	62.521	173.236	88.298	143.301

De fleste løntagere og erhvervspendlere er beskæftiget på et arbejdssted i Storkøbenhavn. Betragtes andelen af pendlere blandt løntagerne er denne størst for personer med arbejdssted uden for landet. Arbejdssteder der er placeret uden for landet er typisk inden for søfart.

Tabel 19**Antal bosatte i Danmark med lønindtægt i Norge 2001 fordelt efter arbejdsstedsamt**

	Løntagere	pct.	Erhvervspendlere	pct.	I alt
Storkøbenhavn	887	39	399	50	45
Frederiksborg amt	104	5	32	4	31
Roskilde amt	90	4	13	2	14
Vestsjællands amt	56	2	18	2	32
Storstrøms amt	39	2	11	1	28
Bornholm	14	1	3	0	21
Fyns amt	127	6	32	4	25
Sønderjyllands amt	85	4	28	4	33
Ribe amt	88	4	22	3	25
Vejle amt	84	4	26	3	31
Ringkøbing amt	90	4	19	2	21
Århus amt	233	10	61	8	26
Viborg amt	91	4	14	2	15
Nordjyllands amt	189	8	55	7	29
Uden for landet	98	4	65	8	66
I alt	2.275	100	798	100	35

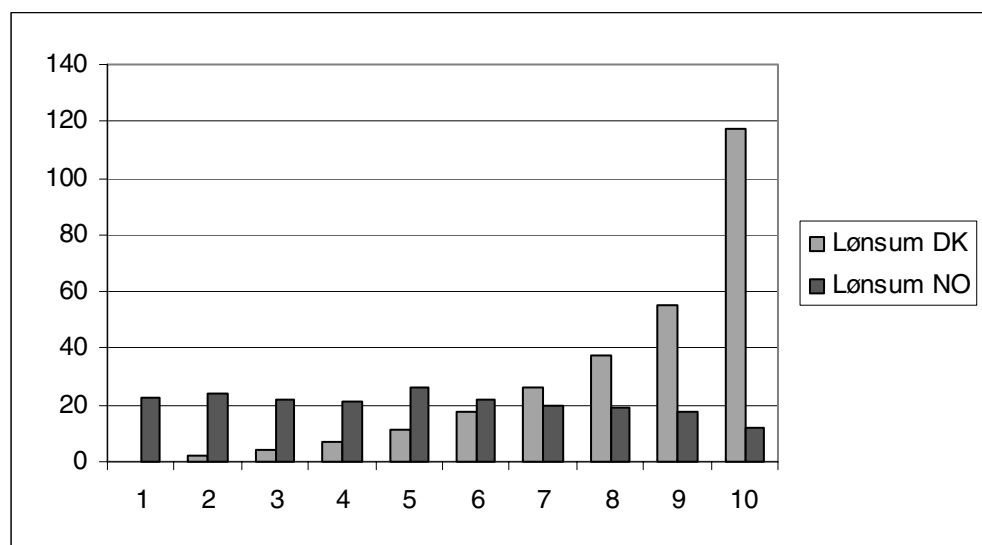
Mange af løntagerne/erhvervspendlerne er bosat i Oslo fylke eller Akershus fylke. Herudover er løntagerne/erhvervspendlerne fordelt på alle de resterende fylker.

Tabel 20
Antal bosatte i Norge med lønindkomst i Danmark 2002 fordelt efter bopælsfylke

	Løntagere	pct.	Erhvervspendlere	pct.	Andel pendlere
Østerfold	95	4	29	4	30,5
Akershus	314	14	110	14	35,0
Oslo	579	25	198	25	34,2
Hedmark	43	2	13	2	30,2
Oppland	74	3	25	3	33,8
Buskerud	156	7	49	6	31,4
Vestfold	104	5	32	4	30,8
Telemark	106	5	43	5	40,6
Aust-Agder	43	2	13	2	30,2
Vest-Agder	69	3	20	3	29,0
Rogaland	163	7	52	7	31,9
Hordaland	169	7	63	8	37,3
Sogn og Fjordane	42	2	17	2	40,5
Møre og Romsdal	56	2	20	3	35,7
Sør-Trøndelag	84	4	36	5	42,9
Nord Trøndelag	25	1	11	1	44,0
Nordland	48	2	20	3	41,7
Troms	74	3	34	4	45,9
Finnmark	27	1	12	2	44,4
Uoplyst	4	0	1	0	25,0
I alt	2.275	100	798	100	35,1

Diagram 2 viser hvorledes lønsummen (i henholdsvis Danmark og Norge) for løntagere fordeler sig på decitiler. Som det fremgår af figuren har en stor andel af løntagerne deres højeste lønindkomst i Norge. Samtidigt fremgår det at de 10 pct., der tjener mest i Danmark, står for en stor del af lønsummen, idet 43 pct. af lønsummen udbetalt i Danmark tjenes af de 10 pct. der tjener mest.

Diagram 2
Lønsum fordelt efter deciler løntagere. 2001. DKK

De største lønsummer udbetales inden for transportvirksomhed, som også er det erhverv der beskæftiger flest. Lønsummerne for løntagere er også

høje inden for sundheds- og velfærdsorganisationer mv., mens lønsummerne for erhvervspendlere er høje inden for fast ejendom, udlejning og forretningsservice mv.

Tabel 21
Lønsummer fordelt efter køn og erhverv 2001. DKK

Erhverv	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
A Landbrug, jagt og skovbrug	2.648.930	600.593	3.249.523	608.095	266.096	874.191
B Fiskeri	2.079.153	0	2.079.153	1.162.575	0	1.162.575
C Råstofudvinding	2.557.446	0	2.557.446	383.633	0	383.633
D Industri	16.741.354	5.223.450	21.964.804	8.346.407	2.850.330	11.196.737
E El-, gas, varme- og vandforsyning	948.059	13.632	961.691	0	0	0
F Bygge- og anlægsvirksomhed	13.987.665	320.444	14.308.109	6.658.122	227.685	6.885.807
G Handel og reparationsvirksomhed	24.462.243	8.530.635	32.992.878	16.785.194	3.386.825	20.172.019
H Hotel- og restaurationsvirksomhed	3.594.761	3.859.829	7.454.590	2.582.525	1.346.999	3.929.524
I Transportvirksomhed	58.503.139	6.955.085	65.458.224	48.508.875	5.061.667	53.570.542
J Pengeinstitutter	5.706.493	1.411.105	7.117.598	3.545.353	797.182	4.342.535
K Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	33.239.433	8.452.282	41.691.715	19.564.263	4.660.487	24.224.750
L Offentlig administration, forsvar og social forsikring	9.393.108	1.933.600	11.326.708	6.763.129	864.903	7.628.032
M Undervisning	9.587.131	9.140.486	18.727.617	4.427.401	5.248.921	9.676.322
N Sundheds- og velfærdsinstitutioner mv.	14.393.108	24.544.125	38.937.233	5.595.204	11.708.237	17.303.441
Organisationer, forlystelser, kultur mv.	5.748.476	4.568.940	10.317.416	3.629.324	2.178.109	5.807.433
Q Internationale organisationer mv.	.	.	.	.	.	.
Uoplyst	254.448	70.300	324.748	254.448	.	254.448
I alt	203.844.947	75.624.506	279.469.453	128.814.548	38.597.441	167.411.989

Over 50 pct. af løntagernes lønsum er tjent af løntagere med arbejdssted i Storkøbenhavn. For erhvervspendlernes vedkommende er det 59 pct. af lønsummen der er tjent på et arbejdssted i Storkøbenhavn.

Tabel 22
Lønsummer fordelt efter arbejdsstedsamt i Danmark. 2001. DKK

	Løntagere			Erhvervspendlere		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Storkøbenhavn	111.230.485	33.576.052	144.806.537	77.772.088	20.850.784	98.622.872
Frederiksborg amt	9.083.585	3.631.521	12.715.106	4.545.754	1.878.221	6.423.975
Roskilde amt	3.204.545	1.213.253	4.417.798	1.530.787	177.912	1.708.699
Vestsjællands amt	5.998.003	2.216.454	8.214.457	4.936.679	712.275	5.648.954
Storstrøms amt	2.170.530	1.503.496	3.674.026	1.008.320	741.009	1.749.329
Bornholm	581.953	160.659	742.612	274.148	32.607	306.755
Fyns amt	6.242.296	4.281.980	10.524.276	2.807.661	1.961.865	4.769.526
Sønderjyllands amt	4.958.041	3.602.755	8.560.796	2.715.331	2.032.815	4.748.146
Ribe amt	6.983.358	3.197.105	10.180.463	3.450.904	903.892	4.354.796
Vejle amt	5.698.155	2.199.698	7.897.853	3.047.057	1.168.352	4.215.409
Ringkøbing amt	3.777.950	3.489.806	7.267.756	1.450.527	474.199	1.924.726
Århus amt	11.589.929	6.870.020	18.459.949	5.192.182	2.689.359	7.881.541
Viborg amt	3.859.831	2.512.800	6.372.631	700.478	807.919	1.508.397
Nordjyllands amt	10.628.533	5.347.061	15.975.594	3.795.347	2.702.104	6.497.451
Uden for landet	17.837.753	1.821.846	19.659.599	15.587.285	1.464.128	17.051.413
I alt	203.844.947	75.624.506	279.469.453	128.814.548	38.597.441	167.411.989

Delrapport 4 – Sverige och Finland

Sammanfattning

I denna rapport redovisas rörligheten mellan den finska och den svenska arbetsmarknad i form av arbetsströmmar över riksgräns mellan de båda länderna. Rörligheten redovisas i rapporten dels som antalet löntagare, dels som antalet arbetspendlare över riksgräns. Med löntagare avses personer som erhållit någon form av löneutbetalning i grannlandet. Med arbetspendlare avses personer som har sin huvudsakliga löneinkomst i det land de pendlar till. I rapporten redovisas även lönesummans storlek för de olika grupperna. Lönesumman står för det summerade beloppet av utbetalda löner enligt arbetsgivarnas kontrolluppgifter eller motsvarande för grupper av människor som bor i t.ex. en kommun. Redovisningen av lönesumman syftar till att ge en bild av den ekonomiska betydelsen av den gränsöverskridande verksamheten i stort. I tabeller där det förekommer både svenska och finska löneinkomster så är euron omräknad till svenska kronor.

10 500 personer hade löneinkomst i grannlandet

Totalt 10 500 personer hade löneinkomster från grannlandet. Av dessa bodde 6 300 i Finland och 4 200 i Sverige. Se tabell 1. I procent motsvaras det av 60 respektive 40 procent. Det totala antalet arbetspendlare var 4 100. Av dessa bodde 61 procent i Finland och 39 procent i Sverige. Förhållandet mellan löneinkomsttagare och arbetspendlare i fördelningen var således i princip lika mellan de båda länderna.

Tabell 1

Personer folkbokförda i Sverige med löneinkomster i Finland, respektive folkbokförda i Finland med löneinkomster i Sverige, år 2001. SEK

Folkbok- förings- land	Med löneinkomst i grannlandet					därav arbetspendlare över riksgräns				
	Antal personer	löne- summan	genom- snittlig	löne- summan	genom- snittlig	antal personer	löne- summan	genom- snittlig	löne- summan	genom- snittlig
		i Sverige	löneinkomst	i Finland	löneinkomst		i Sverige	löneinkomst	i Finland	löneinkomst
		i mkr	i Sverige	i mkr	i Finland		i mkr	i Sverige	i mkr	i Finland
Finland	6 335	611	96 400	744	117 490	2 525	436	172 700	50	19 990
Sverige	4 206	615	146 255	408	96 900	1 599	3	1 965	248	155 900

Den totala lönesumman för personer med löneinkomst i grannlandet uppgick till 1 miljard SEK fördelade på 610 miljoner SEK för finländare med löneinkomst i Sverige och ca 410 miljoner SEK för svenskar med löneinkomst i Finland. I relativa tal betyder det att 60 procent av den totala lönesumman fördelades på löntagare boende i Finland och 40 procent på löntagare boende i Sverige.

Den totala lönesumman för arbetspendlarna uppgick till 670 miljoner SEK, varav 65 procent hade intjänats av finländare i Sverige och 35 procent av svenskar i Finland. Den genomsnittliga löneinkomsten i Sverige för finländare var således något högre än svenskarnas i Finland.

I relation till övrig pendling över riksgräns som ingår i undersökningen var arbetsströmmarna betydligt större mellan Sverige och Norge. Den stod för

ca 50 procent av samtliga arbetsströmmar över riksgräns i Norden. Arbetsströmmarna mellan Finland och Sverige samt mellan Danmark och Sverige var ungefär lika stora och omfattade vardera knappt 20 procent av de totala arbetsströmmarna i Norden.

1 Arbetskraftsrörlighet mellan Sverige och Finland

1.1 Inledning

1) Rörligheten mellan nationella arbetsmarknader kan beskrivas utifrån olika betraktelsesätt exempelvis genom:

- löneinkomster / löntagareinkomster
- antalet löntagare
- förvärvsarbetande som arbetspendlare över riksgräns
- studerande över riksgräns
- flyttare

Projektet Nordisk pendlingskarta utgår från arbetsmarknads- och rörlighetsperspektiv, d.v.s. rörlighet över riksgräns relaterat till förvärvsarbete. Denna rapport redovisar antalet personer i Finland och i Sverige som under 2001 har haft en löneinkomst i grannlandet och vilka av dessa personer som har klassificerats som "arbetspendlare över riksgräns". Redovisningen omfattar även lönesumman för löneinkomsttagarna och för arbetspendlarna över riksgräns. Dessutom redovisas bakgrundsvariabler som kön, ålder, födelseregion, utbildningsnivå och näringsgren.

1.2 Populationsavgränsning

Populationen i undersökningen utgörs av personer som har erhållit löneutbetalningar under 2001 från en arbetsgivare i grannlandet. Det innebär att en person som är folkbokförd i Sverige och som arbetar för ett svenskt företag i Finland och som får lönen av sin arbetsgivare i Sverige inte ingår i redovisningen. Företagare som utför arbete i grannlandet för sin egen firma ingår inte heller i redovisningen eftersom det inte heller för denne skapas någon kontrolluppgift för detta arbete.

I föreliggande rapport redovisas två olika populationer. Den ena avser löneinkomsttagare och den andra arbetspendlare över riksgräns.

Löneinkomsttagare är personer som haft minst en löneinkomst under ett visst år enligt kontrolluppgifter i arbetslandet.

Arbetspendlare över riksgräns är personer som i Sverige haft ett lönearbete under minst 4 timmar i november månad under ett visst år. I Finland är mät månaden december. Dessutom gäller att personens eventuella inkomst i hemlandet för det aktuella kalenderåret inte får överstiga den i arbetslandet. Arbetspendlare är en delmängd av löneinkomsttagare.

1.3 Befolkningsfördelning i gränsområdet mellan Sverige och Finland

Finland landgräns i norr mot Sverige utgörs i princip av Tornedalen. Gränsregionen är relativt glest befolkad men utgör i huvudsak ett gemensamt kulturellt område. Exempelvis är nästan hälften av befolkningen i arbetsför ålder i den svenska gränskommunen Haparanda född i Finland. I

övrigt åtskiljs Sverige och Finland av de stora vattnen Bottenviken, Norra Kvarken, Bottenhavet och Södra Kvarken. De befolkningstäta områdena i sydvästra Finland och Stockholms och Uppsala län i Sverige avgränsas av ett skärgårdshav med Åland i centrum. Den fria nordiska arbetsmarknaden har haft stor betydelse för relationerna mellan Finland och Sverige. Under andra hälften av 1900-talet var det en omfattande arbetskraftsvandring från Finland till Sverige. År 2003 fanns det exempelvis 190 000 personer som var folkbokförda i Sverige med Finland som födelseland.

2 Statistikbyråernas förutsättningar

Genom att statistiksystemen i de nordiska länderna till stora delar är registerbaserade finns förutsättningar för att framställa regional pendlingsstatistik över riksgrens. Det innebär inte att det har varit enkelt att hitta lösningar för att sambearbeta material från de olika länderna. Varje land har sin uppläggning av statistiken och skillnaderna har blivit tydliga i detta samarbete. Olikheterna har varit möjliga att hantera.

Någon särskild datainsamling har inte gjorts för att kunna genomföra projektet. Underlaget utgörs helt av de administrativa data som finns tillgängliga i respektive land. De uppgifter som används för att definiera de två huvudpopulationer som ingår i undersökningen består främst av de kontrolluppgifter som arbetsgivarna lämnar till skattemyndigheterna och av uppgifter från de centrala befolkningsregistren.

Personnumret är vanligtvis nyckeln till att sambearbeta individuppgifter från olika register. I det här sammanhanget är detta inte möjligt eftersom det saknas ett gemensamt nordiskt personnummer. Utbytet av material har omfattat födelsedatum, löpnummer och namn på de inkomsttagare i Sverige som inte är folkbokförda i Sverige och på motsvarande sätt för de inkomsttagare i Finland som inte är folkbokförda i Finland. Genom samarbetning av uppgift om födelsedatum och namn har sedan de aktuella personerna kunnat identifieras i det mottagande landet.

2.1 Situationen i Finland

Det material över arbetspendling som finns tillgängligt i Finland avviker från de övriga nordiska ländernas material. I Finland är uppgifterna om arbetspensionsförsäkring den främsta källan för anställningsuppgifterna, medan den huvudsakliga källan i de övriga nordiska länderna är skattemyndigheternas kontrolluppgifter. I Finland innehåller skattemyndigheternas material inte uppgifter om datum eller arbetsställe, varför det inte kan användas ensamt. Skattemyndigheternas material används närmast för att komplettera bristande inkomstuppgifter ur den privata sektorns material.

De huvudsakliga källorna för anställningsuppgifter i Finland är:

- Den privata sektorns anställningsuppgifter, som erhålls från Pensionsskyddscentralen
- Kommunsektorns anställningsuppgifter från Kommunernas pensionsförsäkring
- Den statliga sektorns anställningsuppgifter från Statskontoret

Därtill används några andra material över anställningsförhållanden, som inte ingår i ovannämnda pensionsförsäkringssystem. Deras andel av hela arbetspensionssystemet är liten och i den här granskningen har de utelämnats med undantag för material från Ålands landskapsstyrelse, som kan ha betydelse i granskningen mellan Finland och Sverige.

Den kommunala och statliga sektorns material över anställningsförhållanden innehåller förutom uppgifter om datum också uppgifter om de utbetalda lönerna. Den privata sektorns anställningsmaterial innehåller inte uppgifter om inkomster, utan man har försökt hänföra löneuppgiften på personerna

ur skattemyndigheternas material. Ur skattemyndigheternas material användes årsanmälningsuppgifter både om de allmänt skattskyldiga och de begränsat skattskyldiga. I regel är personer, som bor utanför Finland och vars arbetsplats är i Finland, begränsat skattskyldiga. I vissa undantagsfall kan personerna också höra till allmänt skattskyldiga. Personer som arbetar i Finland är huvudsakligen försäkrade i Finland, men ibland kan arbetspensionsförsäkring tas för personen också i bosättningslandet.

I princip borde det för personer som arbetar i Finland och bor utomlands hittas uppgifter om anställningsförhållandet i arbetspensionssystemet och löneuppgifter bland årsanmälningsuppgifterna om de begränsat skattskyldiga. I materialet över anställningsförhållanden fanns det dock omkring 2 200 personer, som enligt skattemyndigheternas uppgifter inte fått lön av en finsk arbetsgivare (som begränsat skattskyldiga). Ungefär 1 900 personer av dessa var dock med i materialet över allmänt skattskyldiga och närmare 1 200 av dessa hade flyttat från Finland till Sverige under 2001. Således förklaras största delen av dessa motstridande uppgifter med att personen under året flyttat från Finland till Sverige och arbetat i Finland före flyttningen. Personen ifråga kan haft både ett anställningsförhållande (arbetspensionsförsäkring) i Finland och fått lön som allmänt skattskyldig.

Det finns också motstridiga uppgifter åt motsatt håll. En person kan ingå i materialet över de begränsat skattskyldiga, men denne saknar enligt anställningsuppgifterna anställningsförhållande i Finland år 2001. Delvis förklaras detta med att anställningsförhållanden, som varat mindre än en vecka, slopats ur det anställningsmaterial som använts i denna utredning. Dessutom ingår inte de minsta anställningsmaterialen i de uppgifter som lämnats av Pensionsskyddscentralen, Statskontoret och Kommunernas pensionsförsäkring. I vissa undantagsfall kan arbetspensionsförsäkring tas i personens bosättningsland.

I denna utredning ingår alla de personer som i slutet av år 2001 bodde i Sverige och som detta år fick löneinkomst i Finland. Uppgifterna kommer antingen från skattemyndigheterna och avser allmänt och begränsat skattskyldiga eller från kommun- och statssektorns material i form av anställningsmaterial. De personer som år 2001 bara hade ett gällande anställningsförhållande, men inga löneinkomster för året ingår inte i materialet. Vid granskning av resultaten bör man tänka på att materialet också omfattar de personer som under år 2001 flyttat till Sverige och som före flyttningen kan ha haft en arbetsplats i Finland.

3 Rörlighet från Finland till Sverige

Avsnitt 3 redovisar strömmen av personer som år 2001 var folkbokförda i Finland och som arbetade i Sverige. I redovisningen används genomgående de två begreppen löneinkomsttagare och arbetspendlare, vilka beskrivs närmare i kapitel 1 samt i bilaga 1. Det var totalt 6 335 personer som var folkbokförda i Finland och som hade lönearbete i Sverige 2001. Av dessa personer klassificerades 2 525 som arbetspendlare. De finländska löneinkomsttagarna tjänade tillsammans 611 miljoner kronor i Sverige och den genomsnittliga löneinkomsten var 96 400 SEK. Deras genomsnittliga löneinkomster för arbete i Finland var 117 490 SEK.

De som klassificerades som arbetspendlare tjänade tillsammans 436 miljoner SEK i Sverige. Deras genomsnittliga löneinkomst i Sverige var drygt 173 000 SEK och knappt 20 000 SEK i Finland.

Tabell 2
Personer folkbokförda i Finland med inkomster i Sverige år 2001 i SEK

	Antal	deras			
		löne- summa i Sverige, mkr	genom- snittliga löneinkomst i Sverige	löne- summa i Finland, mkr	genom- snittliga löneinkomst i Finland
Antal löneinkomsttagare	6 335	611	96 400	744	117 490
därav arbetspendlare					
över riksgräns	2 525	436	172 700	50	19 990

3.1 Jämn fördelningen mellan könen

Löneinkomsttagarna var relativt jämnt fördelade mellan dem som var under respektive över 35 år. Bland arbetspendlarna dominerade gruppen över 35 år något. 54 procent var 35 år och däröver och 46 procent var under 35 år. Könsfördelningen var relativt jämn. 52 procent av de finländska löneinkomsttagarna i Sverige var män och 48 procent kvinnor. Fördelningen mellan manliga respektive kvinnliga löneinkomsttagare var betydligt jämnare fördelad bland finländare med anknytning till den svenska arbetsmarknaden än för norrmän och danskar i Sverige. Se tabell 3 a.

Om vi bryter ner statistiken i finare åldersgrupper och kön blir bilden följande. Den största åldersgruppen finländska löneinkomsttagare i Sverige var gruppen 25-34 år, vilken utgjorde nästan 25 procent av samtliga finländska löneinkomsttagare. Minst antal löneinkomsttagare fanns i den yngsta gruppen samt i grupperna över 54 år. Noterbart är den stora gruppen unga finländska kvinnor i åldern 20-24 år som hade löneinkomster i Sverige. Den gruppen kvinnor var den största åldersgruppen av alla och bestod av 825 personer.

Tabell 3a**Personer folkbokförda i Finland med inkomster i Sverige efter ålder och kön år 2001**

Ålder	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
15-19	156	290	446	44	65	109
20-24	449	825	1274	159	276	435
25-34	775	762	1537	310	299	609
35-44	689	492	1181	290	238	528
45-54	767	440	1207	350	201	551
55-59	271	135	406	127	61	188
60+	182	102	284	59	46	105
Summa	3 289	3 046	6 335	1 339	1 186	2 525

Medianlönesumman⁵ för löneinkomsttagarna var ca 43 000 SEK. Högst var den i åldersgruppen 35-44 år med något över 80 000 SEK. Se tabell 3b.

Kvinnorna hade högre medianlönesummor än männen i de yngsta åldersgrupperna.

För arbetspendlarna var medianlönesumman 148 000 SEK. Den stora skillnaden i medianlön mellan löneinkomsttagare och arbetspendlare beror på att personen måste uppnå en viss inkomstnivå för att räknas som arbetspendlare och att löneinkomsten skall vara högre från arbetet i Sverige än från en eventuell löneinkomst i Finland.

För männen var medianlönesumman högst i åldersgruppen 55-59 år, 245 000 SEK. För kvinnor var den högst i åldern 45-54 år med 197 000 SEK.

Tabell 3b**Medianlönesumman år 2001 för inkomsttagare och arbetspendlare fördelade efter kön och ålder. SEK**

Ålder	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
15-19	13 424	20 035	17 842	21 632	24 217	23 105
20-24	33 814	33 831	33 826	66 872	47 165	53 402
25-34	74 899	54 730	63 570	167 375	135 455	149 284
35-44	78 125	82 727	81 080	217 617	190 110	204 185
45-54	67 899	71 226	70 622	224 960	196 724	208 260
55-59	87 696	36 904	63 753	245 000	185 467	216 864
60+	18 426	34 098	20 777	161 967	95 500	118 191
Summa	52 254	37 898	43 549	189 893	114 235	148 443

⁵ Medianlönesumman är den lönesumma som ligger i mitten när lönesummorna sorterats i storleksordning.

3.2 Utbildning

Utbildningsnivån är indelad i tre grupper förgymnasial, gymnasial och eftergymnasial utbildning samt gruppen okänd⁶. I finländska materialet kan man inte särskilja personer med okänd och förgymnasial utbildning. I tabell 4a och b redovisas därför personer med förgymnasial utbildning i gruppen Okänd. Den största gruppen för både arbetspendlare och inkomstagare var personer med gymnasial utbildning. Gymnasial utbildning, var också den största gruppen för både manliga och kvinnliga inkomstagare respektive arbetspendlare.

Tabell 4a
Antal inkomstagare respektive arbetspendlare efter utbildningsnivå och kön år 2001

Utbildning	Löneinkomstagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1 Förgymnasial utb.	-	-	-	-	-	-
2 Gymnasial utb. högst 3 år	1 183	1 341	2 524	534	517	1 051
3 Eftergymnasial utb. Inkl. 4-årig gymnasial utb	1 139	1 075	2 214	330	407	737
9 Okänd	967	630	1 597	475	262	737
Summa	3 289	3 046	6 335	1 339	1 186	2 525

Medianlönesumman var högst i gruppen med eftergymnasial utbildning. För löneinkomstagarna var den 51 000 SEK och för arbetspendlarna 211 000 SEK. De manliga löneinkomstagarna hade däremot högst lön i gruppen med gymnasial utbildning och lägst i gruppen med eftergymnasial utbildning. I övrigt var medianlönesumman högst i grupp tre, eftergymnasial utbildning.

Tabell 4b
Medianlönesumman i SEK för löneinkomstagare och arbetspendlare efter utbildningsnivå år 2001

Utbildning	Medianlönesumma					
	Löneinkomstagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1 Förgymnasial utb.	-	-	-	-	-	-
2 Gymnasial utb. högst 3 år	57 701	35 888	41 758	164 278	69 561	107 424
3 Eftergymnasial utb. Inkl. 4-årig gymnasial utb	40 482	62 276	51 255	275 003	180 097	210 985
9 Okänd	54 810	27 068	38 300	144 473	105 580	134 028
Summa	52 254	37 898	43 549	189 893	114 235	148 443

⁶ Indelningen bygger på ISCED 97.

3.3 Näringsgren⁷

De klart största näringsgrenarna för både löneinkomsttagare och arbetspendlare var Hälso- och sjukvård, där majoriteten var kvinnor (ungefär 85 procent) och Transport och kommunikation, där majoriteten var män. Dominansen var däremot inte lika tydlig som inom hälso- och sjukvården. Tillsammans gav dessa två näringsgrenar löneinkomster till 40 procent av löneinkomsttagarna och 50 procent av arbetspendlarna.

Övriga näringsgrenar av betydelse var Tillverkning, Fastighets- och uthyrningsverksamhet och företagstjänster och Utbildning.

Tabell 5a

Antal löneinkomsttagare och arbetspendlare efter näringsgren och kön år 2001

Näringsgren	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Jordbruk, jakt och skogsbruk	153	34	187	78	15	93
Fiske	0	0	0	0	0	0
Utvinning	22	3	25	14	0	14
Tillverkning	505	133	638	224	51	275
El-, -gas-, värme- och vattenförsörjning	7	0	7	5	0	5
Byggverksamhet	318	23	341	132	9	141
Partihandel och detaljhandel	141	103	244	64	32	96
Hotell- och restaurantverksamhet	58	144	202	22	49	71
Transport, magasinering och kommunikation	702	467	1 169	438	264	702
Finansiell verksamhet	40	25	65	15	16	31
Fastighets- och uthyrningsverksamhet, företagstjänster	442	403	845	126	128	254
Offentlig förvaltning och försvar	122	75	197	23	24	47
Utbildning	310	259	569	46	69	115
Hälso- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet	231	1230	1 461	86	493	579
Andra samhällsreliga och personliga tjänster	217	138	355	58	34	92
Förvärvsarbete i hushåll	0	0	0	0	0	0
Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader	0	0	0	0	0	0
Okänt	21	9	30	8	2	10
Summa	3 289	3 046	6 335	1 339	1 186	2 525

Medianlönesumman varierade kraftigt mellan näringsgrenarna. För inkomsttagarna var medianlönesumman högst inom branscherna Transport m.m. och El-, gas-, värme- och vattenförsörjning. För arbetspendlarna var medianlönesumman klart högst inom Utvinning, men hänsyn bör tas till att den branschen endast sysselsatte 14 arbetspendlare.

För arbetspendlare var medianlönesumman även förhållandevis hög inom Transport och Utbildningen, vilka också sysselsatte förhållandevis många finländare.

⁷ Redovisning på näringsgren följer EU:s näringsgrensstandard NACE Rev 1. Redovisningen sker på ensiffrig nivå, vilken omfattar 17 avdelningar.

Tabell 5b
Medianlönesumma år 2001 efter näringsgren fördelad efter kön. SEK

Näringsgren	Medianlönesumma Inkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Jordbruk, jakt och skogsbruk	27 986	10 046	23 061	78 583	27 120	66 872
Fiske	0	0	0	0	0	0
Utvinning	161 048	31 036	75 720	306 566	0	306 566
Tillverkning	69 736	50 502	66 194	163 207	115 428	158 052
El, -gas-, värme- och vattenförsörjning	100 335	0	100 335	192 964	0	192 964
Byggverksamhet	53 534	42 168	52 212	104 705	67 442	101 812
Partihandel och detaljhandel	77 702	35 925	58 523	154 596	135 208	148 915
Hotell- och restaurantverksamhet	19 780	18 741	19 515	50 750	28 782	35 680
Transport, magasinering och kommunikation	198 277	112 399	164 535	234 483	198 625	217 370
Finansiell verksamhet	25 000	75 347	45 600	67 879	94 492	75 347
Fastighets- och uthyrningsverksamhet, företagstjänster	21 624	22 680	22 212	135 962	84 715	105 623
Offentlig förvaltning och försvar	7 277	28 800	14 418	92 746	176 666	131 720
Utbildning	8 000	11 200	9 000	141 060	142 759	142 759
Hälsa- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet	61 438	40 587	42 664	138 049	88 324	95 456
Andra samhälls- och personliga tjänster	23 694	16 479	19 150	132 887	46 210	86 507
Förvärvsarbete i hushåll	0	0	0	0	0	0
Verksamhet vid internat. organisationer, utl. ambassader	0	0	0	0	0	0
Okänt	47 378	24 828	27 386	95 413	62 805	94 239
Summa	52 254	37 898	43 549	189 893	114 235	148 443

3.4 Sektor

Redovisningen av sektor sker i två grupper nämligen Offentlig förvaltning och service samt Näringslivet inklusive offentliga bolag.

71 procent av inkomsttagarna och 79 procent av arbetspendlarna arbetade inom näringslivet. Männerna fanns i större utsträckning än kvinnorna i näringslivet, 80 procent av de manliga löneinkomsttagarna och 90 procent av arbetspendlarna fick sina inkomster från näringslivet. För kvinnorna var jämförande siffror 62 respektive 66 procent.

Tabell 6a
Antal löneinkomsttagare och arbetspendlare efter sektor år 2001 fördelade efter kön

Sektor	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Offentlig förvaltning och service	663	1 163	1 826	124	409	533
Näringslivet inkl. offentliga bolag	2626	1 883	4 509	1 215	777	1 992
Summa	3 289	3 046	6 335	1 339	1 186	2 525

Medianlönesumman var också högre i näringslivet än i offentlig förvaltning. Enda undantaget var kvinnliga arbetspendlare, som tjänade mer i offentlig sektor än i näringslivet, 126 000 SEK jämfört med 106 000 SEK.

Tabell 6b**Medianlön i SEK för löneinkomsttagare och arbetspendlare efter sektor år 2001**

Sektor	Medianlönesumma Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Offentlig förvaltning och service	11 000	35 886	30 000	179 615	126 211	135 047
Näringslivet inkl. offentliga bolag	66 149	39 853	52 252	190 624	106 376	152 939
Summa	52 254	37 898	43 549	189 893	114 235	148 443

3.5 Födelseregion

Löneinkomsttagarna respektive arbetspendlarnas födelseland har grupperats på tre regioner, Finland, Sverige och övriga.

En klar majoritet av de finländska löneinkomsttagarna respektive arbetspendlarna var födda i Finland, 88 procent respektive 87 procent.

Tabell 7a**Antal inkomsttagare och arbetspendlare efter födelseregion och kön**

Födelseregion	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Finland	2 834	2 752	5 586	1 123	1 084	2 207
Sverige	362	258	620	175	92	267
Övriga	93	36	129	41	10	51
Summa	3 289	3 046	6 335	1 339	1 186	2 525

Medianlönesummorna i Sverige var relativt lika mellan de tre grupperna. För inkomsttagarna var den högst för de personer som var födda i Finland, 44 000 SEK, medan de för arbetspendlarna var den högst i gruppen övriga världen, 158 000 SEK.

Medianlönesumman för män och kvinnor fördelade sig lika över grupperna. För inkomsttagarna var det männen som var födda i Sverige och kvinnorna som var födda i Finland som hade den högsta medianlönen. För arbetspendlare var medianlönesumman högst för båda könen i gruppen som hade Finland som födelseregion.

Tabell 7b**Medianlönesumma i SEK för löneinkomsttagare och arbetspendlare efter födelseregion år 2001**

Födelseregion	Medianlönesumma Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Finland	51 427	39 276	43 836	198 448	116 752	152 736
Sverige	58 254	27 358	41 605	134 112	76 042	115 428
Övriga	40 077	30 842	35 497	158 421	94 978	158 009
Summa	52 254	37 898	43 549	189 893	114 235	148 443

3.6 Regional fördelning

Den landgräns som förbinder Sverige och Finland ligger längst i norr och är glest befolkad. Kontaktytorna i gränsområdet är dock väl utbyggda, vilket kan belysas med att ungefär hälften av Haparandas befolkning är född i Finland. Haparanda ligger i direkt anslutning till finska Torneå. Kommunerna ligger på var sin sida om Torne älv. I övrigt avgränsas Sverige och Finland av relativt breda vatten som Bottenviken, Norra och Södra Kvarken samt Bottenhavet. Stockholm ligger relativt nära Åland och Åbo i Egentliga Finland. Helsingfors ligger i Finska viken långt från gränstrakterna till Sverige. De befolkningstäta delarna av Finland ligger framför allt i landets sydöstra del. På den svenska sidan är det framförallt Stockholm och Uppsala län som är tätbefolkade och som ligger nära det skärgårdshav som förbinder Sverige med finska Åland och Egentliga Finland.

Löneinkomsttagare

Antalet personer som var folkbokförda i Finland 2001 och som hade inkomster i Sverige under samma år var 6 335. Av dessa var 27 procent folkbokförda i Helsingforstrakten (Nyland) och 15 procent var folkbokförda i det nordligaste landskapet Lappland, som också är det landskap som landvägen gränsar till Sverige. Av 6 335 löneinkomsttagare hade mer än hälften, 53 procent, inkomster från ett arbetsställe i Stockholms län. 17 procent eller 993 personer hade inkomster från Norrbotten, 61 procent av dessa hade dessutom inkomster från en gränskommun i Sverige (Haparanda, Övertorneå, Pajala och Kiruna). Förutom dessa två län hade relativt många finländare inkomster från Västra Götalands län, 525 st.

Arbetspendlare

Av de 6 335 finländska inkomsttagarna i Sverige klassificerades 2 525 personer som arbetspendlarna över riksgräns. 975 av dessa var folkbokförda i Lappland, varav Torneå stod för en övervägande del. Andelen arbetspendlare av totala antalet inkomsttagare i respektive region var dessutom högst i Lappland där nästan 60 procent av inkomsttagarna definierades som arbetspendlare över riksgräns. Andelen arbetspendlare var också hög på Åland, drygt 50 procent.

I Stockholms län fanns mer än 50 procent av samtliga 2 525 arbetspendlare. Andelen arbetspendlare var däremot inte lika hög som i Norrbottens län, 58 procent i Norrbottens län jämfört med 41 procent i Stockholms län, se tabell 9.

Tabell 8

**Antal personer folkbokförda i Finland med löneinkomster i Sverige år 2001.
Fördelade efter bostadskommun eller -landskap i Finland**

Bostadslandskap	Antal inkomst- tagare	därav arbets- pendlare	Andel arbets- pendlare
Torneå	336	232	69,0
Muonio	17	11	64,7
Enontekis	19	10	52,6
Kolari	61	39	63,9
Pello	88	47	53,4
Övertorneå	127	87	68,5
Övriga Lappland	327	153	46,8
Nyland	1 714	503	29,3
Åland	515	264	51,3
Egentliga Finland	811	356	43,9
Övriga Finland	2 320	823	35,5
Totalt	6 335	2 525	39,9

Tabell 9

**Antal personer folkbokförda i Finland med löneinkomster i Sverige år 2001.
Fördelade efter arbetskommun eller -län i Sverige.**

Arbetslän/kommun	Antal inkomst- tagare	därav arbets- pendlare	Andel arbets- pendlare
Haparanda	331	231	69,8
Pajala	54	33	61,1
Övertorneå	152	97	63,8
Kiruna	71	46	64,8
Övriga Norrbotten	385	169	43,9
Stockholms län	3 350	1 384	41,3
Västra Götalands län	525	162	30,9
Övriga Län	1 467	403	27,5
Totalt	6 335	2 525	39,9

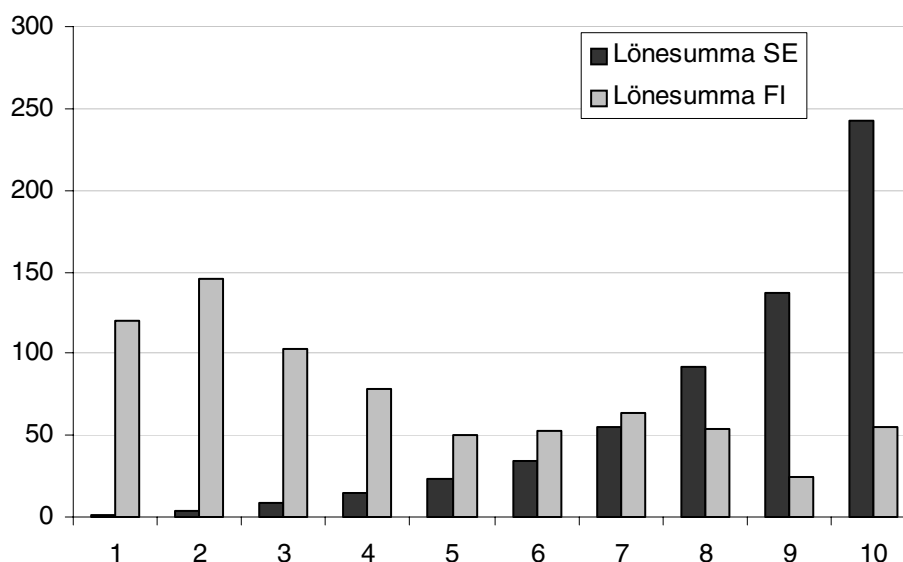
3.7 Lönesummor

2 474 av de totalt 6 335 finländare som hade inkomster från Sverige hade högre summerad inkomst i Finland än i Sverige. Andelen norrmän med inkomster i Sverige som hade högre summerad inkomst i bostadslandet var 57 procent, vilket är betydligt mer än andelen finländare, 39 procent.

I diagram 1 redovisas löneinkomsttagarnas lönesummor fördelade efter deciler, som baserats på inkomster från Sverige. De 10 procent av finländarna som tjänade mest i Sverige hade enligt staplarna i decil 10, inkomster i Sverige till en summa av 242 miljoner kronor och i Finland hade de 55 miljoner kronor, omräknat till svensk valuta. Lägst summerad lönesumma i bostadslandet hade personerna i decil 9, 24 miljoner SEK, och i decil 5, 50 miljoner SEK. De högsta summerade inkomsterna från bostadslandet

återfanns inte helt oväntat i de lägsta decilerna 1 och 2. I tre av tio grupper hade finländska inkomstagare i Sverige högre summerade lönesumma i Sverige än i Finland. Störst var skillnaden i decil 10, där lönesumman i Sverige nästan var 5 gånger så stor som i Finland.

Diagram 1
Finländska löneinkomsttagares decillönesummor i Sverige och Finland år 2001. Miljoner SEK

Näringsgren

Den högsta summerade lönesumman för både inkomstagare och arbetspendlare över riksgrens återfanns inom transport och kommunikation, se tabell 10.

Tabell 10
Lönesummor fördelade på näringsgren år 2001. SEK

Näringsgren	Total lönesumma Inkomstagare			Arbetspendlare		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Jordbruk, jakt och skogsbruk	9 148 160	1 512 810	10 660 970	7 447 329	966 332	8 413 661
Fiske	0	0	0	0	0	0
Utvinning	3 935 726	81 166	4 016 892	3 621 451	0	3 621 451
Tillverkning	66 556 857	11 994 005	78 550 862	44 143 915	7 112 014	51 255 929
El, -gas-, värme- och vattenförsörjning	1 169 388	0	1 169 388	979 036	0	979 036
Byggverksamhet	28 305 782	2 383 540	30 689 322	18 502 567	1 893 578	20 396 145
Partihandel och detaljhandel	19 685 807	7 700 892	27 386 699	12 458 599	4 352 593	16 811 192
Hotell- och restauranthverksamhet	2 234 545	4 865 612	7 100 157	1 470 162	2 795 955	4 266 117
Transport, magasinering och kommunikation	126 987 011	57 595 661	184 582 672	106 824 469	46 453 297	153 277 766
Finansiell verksamhet	6 637 105	2 935 074	9 572 179	5 400 955	2 015 812	7 416 767
Fastighets- och uthyrningsverksamhet, företagstjänster	48 606 097	24 787 678	73 393 775	32 992 466	15 528 219	48 520 685
Offentlig förvaltning och försvar	4 957 659	5 103 224	10 060 883	3 475 903	3 683 714	7 159 617
Utbildning	14 080 117	14 306 429	28 386 546	7 758 184	10 755 222	18 513 406
Hälsa- och sjukvård, soc. tjänster, veterinärverksamhet	31 678 384	90 506 568	122 184 952	20 821 325	60 590 031	81 411 356
Andra samhällsreliga och personliga tjänster	15 641 463	4 996 898	20 638 361	9 760 305	2 472 741	12 233 046
Förvärvsarbete i hushåll	0	0	0	0	0	0
Verksamhet vid int. organisationer, utl. ambassader	0	0	0	0	0	0
Okänt	1 933 826	362 838	2 296 664	1 550 705	125 609	1 676 314
Summa	381 557 927	229 132 395	610 690 322	277 207 371	158 745 117	435 952 488

De tre branscher som stod för den klart största delen av den totala lönesumman som utbetalats från arbetsställen i Sverige till personer folkbokförda i Finland var Transport och kommunikationer, Hälso- och sjukvård och Tillverkning, dessa utgjorde ungefär två tredje delar av den totala lönesumma.

Tabell 11
Lönesummornas procentuella fördelning på kön och näringsgren år 2001

Näringsgren	Andel av inkomsttagarnas lönesumma i procent			Andel av arbetspendlarnas lönesumma i procent		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Jordbruk, jakt och skogsbruk	1,5	0,2	1,7	1,7	0,2	1,9
Fiske	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utvinning	0,6	0,0	0,7	0,8	0,0	0,8
Tillverkning	10,9	2,0	12,9	10,1	1,6	11,8
El, -gas-, värme- och vattenförsörjning	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2
Byggsamhet	4,6	0,4	5,0	4,2	0,4	4,7
Partihandel och detaljhandel	3,2	1,3	4,5	2,9	1,0	3,9
Hotell- och restaurangsamhet	0,4	0,8	1,2	0,3	0,6	1,0
Transport, magasinering och kommunikation	20,8	9,4	30,2	24,5	10,7	35,2
Finansiell verksamhet	1,1	0,5	1,6	1,2	0,5	1,7
Fastighets- och uthyrningsverksamhet, företagstj	8,0	4,1	12,0	7,6	3,6	11,1
Offentlig förvaltning och försvar	0,8	0,8	1,6	0,8	0,8	1,6
Utbildning	2,3	2,3	4,6	1,8	2,5	4,2
Hälso- och sjukvård, soc. tjänster, veterinärverks.	5,2	14,8	20,0	4,8	13,9	18,7
Andra samhälls- och personliga tjänster	2,6	0,8	3,4	2,2	0,6	2,8
Förvärvsarbete i hushåll	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhet vid int. Org., utländska amb.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Okänt	0,3	0,1	0,4	0,4	0,0	0,4
Summa	62,5	37,5	100	63,6	36,4	100

Personer folkbokförda i Nylands län (inkluderar Helsingfors samt personer i tre av de fyra län som i tabell 8 kallas gränstrakter) tjänade klart mest, de stod för 71 procent av den totala lönesumman.

Arbetsställen från samtliga 21 län i Sverige betalade ut lönesummor till personer folkbokförda i Finland 2001. Högst summerad lönesumma betalades ut från arbetsställen i Stockholm, mer än 55 procent av den totala lönesumman, och nästan 20 procent betalades ut från Norrbotten. Lägst lönesumma betalades ut från Gotland och Blekinge.

Tabell 12
Lönesumman år 2001 för finländska löneinkomsttagare med löneinkomst i Sverige fördelad efter Bostadslandskap i Finland och arbetslän i Sverige

Bostadslandskap	Lönesumma i SEK	i %	Arbetslän	Lönesumma i SEK	i %
Nyland	169 914 441	27,8	Stockholms län	340 955 167	55,8
Egentliga Finland	80 714 429	13,2	Uppsala län	10 724 420	1,8
Satakunta	13 165 152	2,2	Södermanlands län	3 691 279	0,6
Egentliga Tavastland	3 819 028	0,6	Östergötlands län	9 206 073	1,5
Birkaland	20 285 956	3,3	Jönköpings län	4 870 349	0,8
Päijänne-Tavastland	9 393 458	1,5	Kronobergs län	3 246 150	0,5
Kymmenedalen	4 825 395	0,8	Kalmar län	1 229 228	0,2
Södra Karelen	3 716 759	0,6	Gotlands län	1 022 717	0,2
Södra Savolax	3 661 369	0,6	Blekinge län	1 463 012	0,2
Norra Savolax	8 186 697	1,3	Skåne län	22 207 867	3,6
Norra Karelen	4 324 252	0,7	Hallands län	2 544 274	0,4
Mellersta Finland	11 388 861	1,9	Västra Götalands län	41 716 543	6,8
Södra Österbotten	5 297 495	0,9	Värmlands län	3 320 677	0,5
Österbotten	43 975 743	7,2	Örebro län	4 487 589	0,7
Mellersta Österbotten	4 610 529	0,8	Västmanlands län	11 002 236	1,8
Norra Österbotten	23 032 624	3,8	Dalarnas län	3 369 572	0,6
Kajanaland	4 900 139	0,8	Gävleborgs län	8 748 385	1,4
Lappland	110 676 004	18,1	Västernorrlands län	6 180 680	1,0
Östra Nyland	11 428 770	1,9	Jämtlands län	2 272 444	0,4
Åland	73 373 221	12,0	Västerbottens län	9 956 093	1,6
			Norrbottnens län	116 523 406	19,1
			Okänt	1 952 161	0,3
Totalt	610 690 322	100	Totalt	610 690 322	100

4 Rörlighet från Sverige till Finland

I detta kapitel beskrivs pendlingsflödet från Sverige till Finland år 2001. Populationen omfattar de personer som i slutet av år 2001 stadigvarande bor i Sverige och som under år 2001 fått löneinkomster från Finland. I rapporten och i tabellerna indelas personerna i två grupper: löneinkomsttagare och arbetspendlare. Dessa två begrepp har beskrivits mer ingående i stycke 1 och i bilaga 1.

I slutet av år 2001 fanns det totalt 4 206 personer, vilka bodde i Sverige och som under år 2001 haft löneinkomster i Finland. Se tabell 1. Av dessa definierades 1 599 personer som arbetspendlare. De personer som bodde i Sverige fick totalt 44 miljoner euro i Finland och deras genomsnittliga löneinkomst var 10 000 euro i Finland och 16 000 euro i Sverige. De personer som fastställts som pendlare fick totalt 27 miljoner euro i löneinkomster från Finland. Deras genomsnittliga löneinkomst var 17 000 euro i Finland och 200 euro i Sverige.

Tabell 13

Personer folkbokförda i Sverige med löneinkomster i Finland efter kön och ålder år 2001

	Antal	deras			
		löne- summa i Finland, Euro	genom- snittliga löneinkomst i Finland	löne- summa i Sverige, Euro	genom- snittliga löneinkomst i Sverige
Antal löneinkomsttagare	4 206	44 054 802	10 474	66 486 029	15 807
därav arbetspendlare över riksgräns	1 599	26 775 283	16 745	339 546	212

4.1 Ålder

Av personer med löneinkomster var 58 procent män och 42 procent kvinnor. Av pendlarna var 56 procent män och 44 procent kvinnor. Till sin åldersstruktur är de svenskar som arbetar i Finland unga. Drygt hälften av dem som fått löneinkomster var under 35 år. Av pendlarna hörde 58 procent till den här åldersgruppen.

Tabell 14a
Personer folkbokförda i Sverige med inkomster i Finland efter kön och ålder
år 2001

	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	4 206	2 460	1 746	1 599	897	702
15-19	209	77	132	129	48	81
20-24	852	354	498	444	172	272
25-34	1 128	656	472	354	223	131
35-44	834	552	282	286	191	95
45-54	744	511	233	260	183	77
55-59	260	178	82	73	49	24
60+	179	132	47	53	31	22

Det fanns fler män än kvinnor bland löneinkomsttagare och bland pendlare i alla åldersgrupper förutom bland de som var yngre än 25 år (diagram 2 och 3). Bland dem under 25 år var kvinnornas majoritet mycket dominerande. Åldersgruppen 20–24 år var den största för båda könen. Antalet kvinnor minskar, speciellt bland pendlarna, brant efter 25 år medan åldersgrupperna minskar långsammare bland männen och i de äldre åldersgrupperna är männens antal 2–3-tre gånger större.

Diagram 2
Personer folkbokförda i Sverige med löneinkomster i Finland efter kön och ålder år 2001

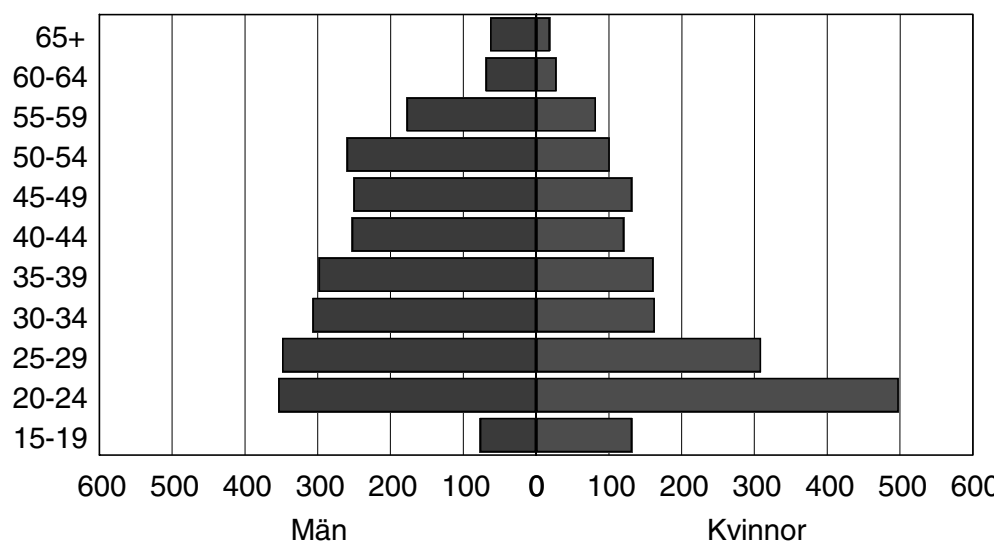
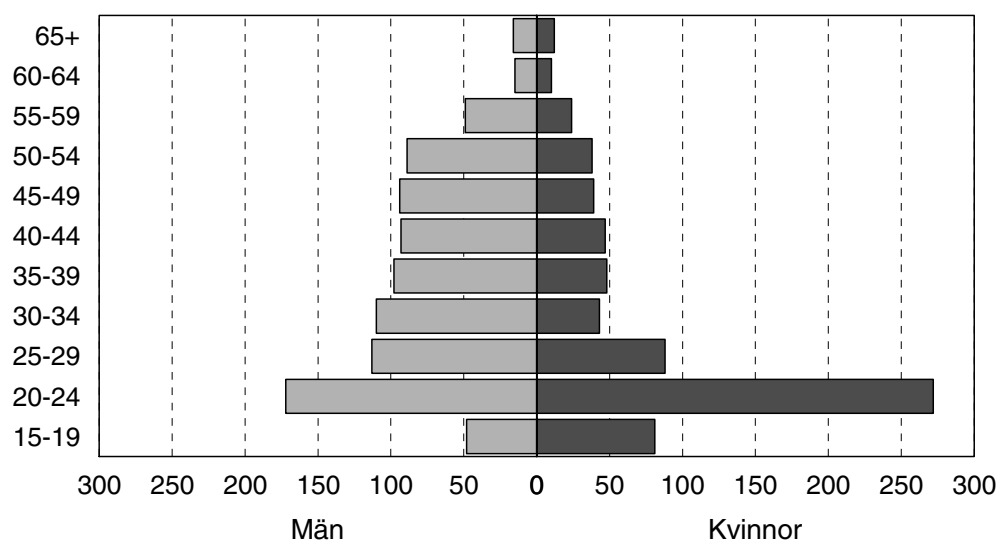

Diagram 3
Arbetspendlare efter kön och ålder 2001

Medianinkomsterna för alla löneinkomsttagare var omkring 3 500 och för pendlare omkring 6 300 euro (tabell 14b). Medianinkomsterna var högst i åldersgruppen 35–44 både bland löneinkomsttagare (4 500 €) och pendlare (18 500 €).

Det fanns inte någon stor skillnad mellan männens och kvinnornas medianinkomster, skillnaden var bara omkring 700 euro. Bland pendlarna var männens medianinkomster däremot två och en halv gång större än kvinnornas. Medianlöneinkomsterna för män som arbetade i Finland var 10 800 och för kvinnor 4 300 euro. Bland pendlarna var männens medianinkomster störst i åldersgruppen 35–44 år (20 700 €) och kvinnornas i åldersgruppen 55–59 år (18 500 €). Visserligen fanns det bara 24 kvinnor i den här åldersgruppen.

Tabell 14b
Medianlönesumman år 2001 för löneinkomsttagare och arbetspendlare efter kön och ålder (euro)

	Medianlönesumma					
	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	3 466	3 794	3 114	6 331	10 764	4 290
15-19	1 680	1 680	1 667	2 047	1 823	2 051
20-24	3 291	3 913	2 944	3 918	4 593	3 541
25-34	4 289	4 999	3 654	8 790	12 561	6 341
35-44	4 510	4 158	5 045	18 500	20 724	14 890
45-54	4 359	4 373	4 212	17 705	17 678	17 505
55-59	2 145	2 402	1 710	17 577	16 431	18 528
60+	1 001	1 170	763	1 921	2 000	1 681

4.2 Utbildning

Redovisningen av utbildningsnivå sker i klasserna 1–2 omfattande utbildning på grundnivå, klasserna 3–4 avser utbildning på gymnasienivå och kort högskoleutbildning och klasserna 5–6 omfattar eftergymnasial utbildning längre än två år och forskarutbildning. Dessutom ingår gruppen med

okänd utbildning. Indelningen bygger på den internationella ISCED97-klassificeringen.

Omkring 67 procent av löneinkomsttagarna hade utbildning på minst mellannivå. Se tabell 15a. Ungefär en fjärdedel hade utbildning på mellannivå och 44 procent hade utbildning på högre nivå. Andelen personer med okänd utbildningsnivå var 23 procent. Detta torde tyda på att det i denna grupp finns många som kommer från andra länder och att det därför saknas uppgift om deras utbildningsbakgrund i det svenska utbildningsregistret. Av kvinnorna hade nästan hälften utbildning på högre nivå, medan bara 40 procent av männen hade det.

Av pendlarna hade 55 procent utbildning på minst mellannivå, 58 procent av kvinnorna och 53 procent av männen. Av kvinnorna hade 36 procent utbildning på högre nivå och 25 procent av männen. Andelen personer med okänd utbildning var större bland pendlarna än bland alla löneinkomsttagare. Okänd utbildning hade nästan en tredjedel av arbetspendlarna. I båda grupperna var kvinnornas utbildningsnivå något högre än männens. Jämförelsen försvåras dock av den stora andelen personer med okänd utbildning.

Tabell 15a
Antal löneinkomsttagare respektive arbetspendlare efter utbildningsnivå och kön år 2001

	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	4 206	2 460	1 746	1 599	897	702
Grundnivå (ISCED 1–2)	404	275	129	204	136	68
Mellannivå (ISCED 3–4)	1 006	674	332	414	257	157
Högre nivå (ISCED 5–6)	1 833	977	856	473	220	253
Okänd	963	534	429	508	284	224

Medianinkomsten för löneinkomsttagare var störst i gruppen med okänd utbildningsnivå. När det gäller pendlare hade personer med utbildning på mellannivån de största medianinkomsterna. För kvinnornas del var medianinkomsterna också störst bland personer med okänd utbildningsnivå. Uppskattningen av utbildningsnivåns betydelse för inkomsterna försvåras av det stora antalet personer med okänd utbildningsnivå.

Tabell 15b
Medianlönesumman år 2001 för löneinkomsttagare och arbetspendlare efter kön och utbildningsnivå (euro)

	Medianlönesumma					
	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	3 466	3 794	3 114	6 331	10 764	4 290
Grundnivå (ISCED 1–2)	3 340	4 036	2 328	6 861	10 091	3 324
Mellannivå (ISCED 3–4)	3 371	3 700	2 688	7 825	12 753	4 143
Högre nivå (ISCED 5–6)	2 478	2 082	2 772	5 504	8 345	4 115
Okänd	5 457	7 798	4 269	6 521	10 091	4 783

4.3 Näring

Största andelen löneinkomsttagare och pendlare i Finland arbetade inom servicesektorn. Av löneinkomsttagarna arbetade omkring 67 procent i servicebranscher och omkring 16 procent i industrin. Av pendlarna arbetade 61 procent inom servicesektorn och närmare en fjärdedel inom industrin. Skillnaden mellan män och kvinnor var tydlig. Männen arbetade i högre grad inom industrin än kvinnorna. Andelen manliga löneinkomsttagare inom industrin uppgick till 22 procent och för kvinnorna var andelen 9 procent. Bland arbetspendlarna var motsvarande andel 32 procent att jämföra med 13 procent för kvinnorna.

Bland löneinkomsttagarna var de största näringsgrenarna Utbildning med 12 procent och Tillverkning med 11 procent. Bland arbetspendlarna sysselsatte Tillverkningsindustrin flest personer med 16 procent. Handel, Hälso- och sjukvård samt Fastighets-, uthyrnings-, forsknings- och företagstjänster sysselsatte vardera ungefär 10 procent av arbetspendlarna. Den dominerande näringsgrenen för män var Tillverkning medan för kvinnorna var Hälso- och sjukvård den dominerande branschen.

Tabell 16a
Antal löneinkomsttagare respektive arbetspendlare efter näringsgren och kön år 2001

	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	4 206	2 460	1 746	1 599	897	702
Jordbruk, jakt och skogsbruk	3	3	-	3	3	-
Fiske	-	-	-	-	-	-
Utvinning	6	2	4	2	1	1
Tillverkning	473	346	127	257	184	73
El-, gas-, värme- och vattenförsörjning	6	4	2	3	2	1
Byggverksamhet	201	184	17	117	103	14
Parti- och detaljhandel	330	182	148	153	78	75
Hotell- och restaurangverksamhet	235	150	85	69	28	41
Transport, magasinering och kommunikation	308	200	108	135	90	45
Finansiell verksamhet	55	32	23	22	10	12
Fastighets- och uthyrn.verks., företagstjänster	396	246	150	159	102	57
Offentlig förvaltning och försvar	267	131	136	88	39	49
Utbildning	504	307	197	116	54	62
Hälso- och sjukvård, sociala tjänster	359	80	279	145	30	115
Andra samhällliga och personliga tjänster	357	212	145	94	42	52
Förvärvsarbete i hushåll	-	-	-	-	-	-
Verksamhet vid int.org. och utländska beskickn.	2	2	-	1	1	-
Okänd	704	379	325	235	130	105

Medianinkomsterna varierade i stor utsträckning mellan de olika näringsgrenarna. Se tabell 16b. När det gällde löneinkomsttagare varierade medianinkomsterna från 900 euro inom Hotell- och restaurangbranschen till närmare 11 000 euro inom Tillverkning. Pendlarna hade de minsta medianinkomsterna inom Samhällliga och Personliga tjänster, 3 600 €, och de största inom tillverkning, 17 600 €. Männen tjänade mest inom näringsgrenen Tillverkning, både bland löneinkomsttagare och pendlare. Av löneinkomsttagare hade kvinnorna åter de största medianinkomsterna inom finansiell verksamhet (5 200 €) och av pendlarna inom näringsgrenen utbildning, närmare 11 000 euro.

Tabell 16b

Medianlönesumman år 2001 för löneinkomsttagare och arbetspendlare efter näringsgren och kön (euro)

	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	3 466	3 794	3 114	6 331	10 764	4 290
Jordbruk, jakt och skogsbruk	..	..	..	..	..	..
Fiske	..	..	..	..	..	..
Utvinning	2 344	..	..	..	..	..
Tillverkning	10 828	13 808	4 715	17 578	24 101	5 387
El-, gas-, värme- och vattenförsörjning	2 186	4 426	308	4 781	4 781	308
Byggverksamhet	6 861	7 222	2 298	9 481	10 764	2 386
Parti- och detaljhandel	4 819	6 782	3 304	5 802	10 349	3 545
Hotell- och restaurangverksamhet	893	420	2 596	3 725	2 498	4 290
Transport, magasinering och kommunikation	4 547	4 816	3 582	8 079	12 369	5 089
Finansiell verksamhet	6 501	8 935	5 246	6 662	8 935	5 172
Fastighets- och uthyrn.verks., företagstjänster	5 015	7 556	3 323	7 082	10 905	4 129
Offentlig förvaltning och försvar	4 433	4 551	4 271	6 586	8 703	4 837
Utbildning	1 099	630	2 312	14 330	19 000	10 965
Hälso- och sjukvård, sociala tjänster	3 743	3 794	3 610	3 610	3 410	3 610
Andra samhällseliga och personliga tjänster	1 100	816	1 499	2 884	1 947	2 944
Förvärvsarbete i hushåll	..	..	..	..	..	..
Verksamhet vid int.org. och utländska beskickn.	..	..	..	..	..	..
Okänd	1 850	1 880	1 796	3 967	5 144	3 246

4.4 Sektor

Sektorindelningen återspeglar ägarskap och företagsform. I tabell 17a redovisas personerna efter om de arbetar i offentlig förvaltning och service eller inom näringslivet inkl. aktiebolag med statsägd aktiemajoritet.

Av både löneinkomsttagarna och pendlarna arbetade över 80 procent inom företagssektorn. Skillnaden mellan män och kvinnor var tydlig. Av kvinnorna arbetade 26–28 procent inom den offentliga sektorn, medan bara 10 procent av männen gjorde det. Detta förklaras naturligtvis av att kvinnorna arbetade inom hälso- och sjukvård och sociala tjänster.

Tabell 17a

Antal löneinkomsttagare respektive arbetspendlare efter sektor och kön år 2001

	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	4 206	2 460	1 746	1 599	897	702
Offentlig förvaltning och service	701	246	455	283	86	197
Näringslivet inkl. offentliga bolag	3 505	2 214	1 291	1 316	811	505

Av samtliga löneinkomsttagare tjänade de som arbetade inom den offentliga sektorn mest både bland män och kvinnor. Medianinkomsten var omkring 4 100 euro (tabell 17b). Av pendlarna tjänade däremot männen inom den privata sektorn nästan dubbelt så mycket än inom den offentliga sektorn. Kvinnornas medianlöneinkomster var däremot större inom den offentliga sektorn än i den privata sektorn.

Tabell 17b**Medianlönesumman år 2001 för löneinkomstagare och arbetspendlare efter sektor och kön (euro)**

	Löneinkomstagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	3 466	3 794	3 114	6 331	10 764	4 290
Offentlig förvaltning och service	4 144	4 077	4 144	5 383	6 566	5 144
Näringslivet inkl. offentliga bolag	3 279	3 753	2 792	6 555	11 738	3 993

4.5 Födelseregion

Största delen av både löneinkomsttagarna och pendlarna var födda i Finland, se tabell 18a. 63 procent av löneinkomsttagarna och 81 procent av pendlarna var födda i Finland. I vardera gruppen var en större del av kvinnorna födda i Finland. Av alla löneinkomsttagare var 33 procent födda i Finland och av pendlarna 16 procent. Endast några få procent var födda utanför Finland eller Sverige.

Tabell 18a**Antal löneinkomsttagare och arbetspendlare efter födelseregion och kön**

	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	4 206	2 460	1 746	1 599	897	702
Finland	2 651	1 367	1 284	1 290	700	590
Sverige	1 366	961	405	252	158	94
Övriga	189	132	57	57	39	18

Medianinkomsterna var i alla grupper störst för personer födda i Finland (tabell 18b). Skillnaden var tydligast bland pendlare män. Medianinkomsterna för män födda i Finland var 13 000 euro, för män födda i Sverige 4 200 euro och 4 900 euro för personer födda någon annanstans.

Tabell 18b**Medianlönesumman år 2001 för löneinkomsttagare och arbetspendlare efter födelseregion och kön (euro)**

	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	3 466	3 794	3 114	6 331	10 764	4 290
Sverige	1 279	1 208	1 345	3 444	4 230	2 281
Finland	4 973	7 243	3 835	7 067	13 033	4 596
Övriga	1 946	2 267	1 173	4 227	4 947	3 971

4.6 Regionala indelningar

I slutet av år 2001 fanns det totalt 4 206 personer som bodde i Sverige och som under året erhållit löneinkomst i Finland. Omkring 60 procent var bosatta i något av de s.k. gränslänen, dvs. Stockholms, Norrbottens eller Västerbottens län (tabell 19). Flest personer var folkbokförda i Stockholms län (1 649 personer). Näst flest personer kom från Norrbottens län (659), därefter Västra Götalands län (366), Uppsala län (322) och Skåne län (228). Det norra gränslänet, Västerbotten, var först sjätte län i ordningen med 182 lö-

neinkomsttagare. Av alla löneinkomsttagare definierades 1 599 som pendlare. Deras regionala fördelning liknade den för löneinkomsttagarna.

I båda grupperna fanns det överraskande många personer som kom från län som varken genom land- eller vattenområde gränsar till Finland. Dessa var främst Västra Götaland och Skåne men också Östergötland.

Tabell 19
Personer folkbokförda i Sverige och som hade löneinkomst i Finland år 2001 fördelade efter bostadslän

	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	4 206	2 460	1 746	1 599	897	702
Stockholms län	1 649	945	704	468	275	193
Norrbottens län	659	423	236	423	274	149
Västerbottens län	182	91	91	72	27	45
Summa gränstrakter	2 490	1 459	1 031	963	576	387
Västra Götalands län	366	213	153	134	78	56
Uppsala län	322	177	145	124	48	76
Skåne län	228	137	91	100	49	51
Östergötlands län	127	73	54	49	20	29
Övriga län	673	401	272	229	126	103

Nästan en fjärdedel av alla löneinkomsttagare, dvs. omkring tusen personer, hade sin löneinkomst från arbetsplatser i Södra Österbotten. Därefter kom Nyland med 20 procent, Åland med 13 procent och Lappland med 10 procent.

Bland pendlarna låg samma landskap i topp i någon annan ordning. Största andelen eller 22 procent arbetade i Nyland, därefter kom Lappland med 19 procent samt Södra

Tabell 20
Personer folkbokförda i Sverige med löneinkomst i Finland år 2001 fördelade efter arbetslandskap

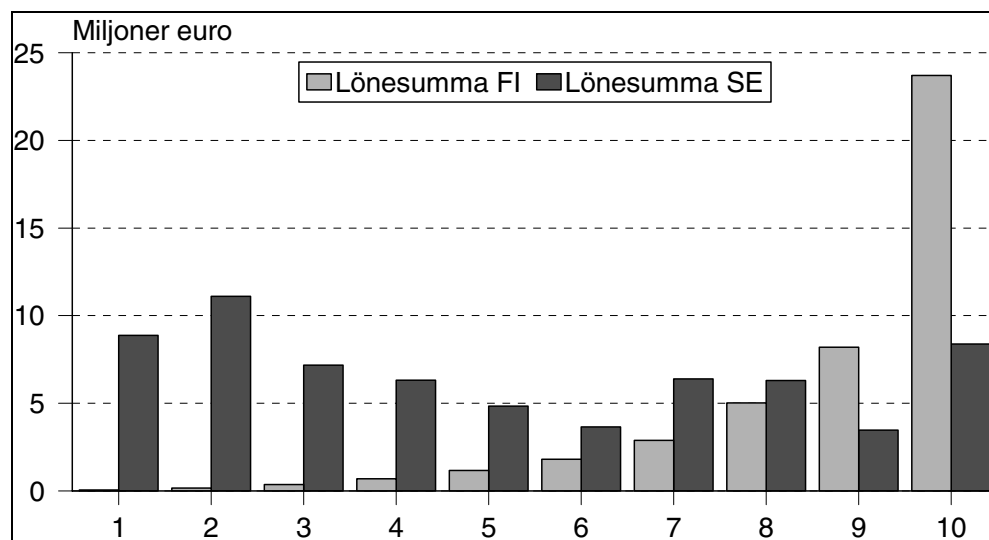
	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	4 206	2 460	1 746	1 599	897	702
Södra Österbotten	1 007	628	379	195	114	81
Nyland	841	456	385	353	188	165
Åland	545	332	213	188	92	96
Lappland	408	252	156	302	187	115
Österbotten	273	124	149	94	40	54
Egentliga Finland	176	97	79	65	37	28
Norra Österbotten	117	74	43	52	29	23
Birkaland	104	69	35	45	28	17
Övriga landskap	318	195	123	122	79	43
Okänd	417	233	184	183	103	80

4.7 Lönesummor

I figur 3 redovisas alla löneinkomsttagare indelade i deciler på basis av de löner som förtjänats i Finland. De 10 procent av svenskarna som tjänade mest i Finland hade, enligt staplarna i decil 10, inkomster i Finland till en

summa av 24 miljoner euro och i Sverige hade de 8 miljoner euro. Lägst summerad lönesumma i bostadslandet hade personerna i decil 9 – 3,5 miljoner euro, och i decil 6 – 3,7 miljoner euro. De högsta summerade inkomsterna från bostadslandet återfanns inte helt oväntat i de lägsta decilerna 1 och 2 men också i decil 10. I två av tio grupper hade svenska inkomsttagare högre summerad lönesumma i Finland än i Sverige. Störst var skillnaden i decil 10, där lönesumman i Finland var nästan tre gånger så stor som i Sverige.

Diagram 4
Svenska löneinkomsttagares decillönesummor 2001. I miljoner euro.

De löneinkomsttagare som i slutet av år 2001 bodde i Sverige och som samma år erhållit löneinkomst i Finland tjänade omkring 44 miljoner euro i Finland enligt skattemyndigheternas årsanmälningsuppgifter. Av denna lönesumma tjänade personer som definierats som pendlare nästan 60 procent, dvs. 26 miljoner euro (tabell 13, sidan 26). Av hela lönesumman tjänades nästan tre fjärde delar av män (tabell 21). Fördelat efter näringsgren tjänade män som arbetade inom Tillverkning den största andelen av lönesumman. Sett till lönesumman var följande näringsgrenar mest betydande nämligen Fastighets-, uthyrningsverksamhet m.m. företagstjänster, Handel samt Transport och kommunikation.

När det gäller pendlare var fördelningen efter näringsgren liknande, även om Tillverkningens andel av hela lönesumman var ännu större, den uppgick till drygt en tredjedel av den totala lönesumman. Fördelat efter lönesumman var kvinnornas mest betydande näringsgrenar Hälso- och sjukvård och sociala tjänster samt Utbildning. Kvinnornas lönesummor från dessa näringsgrenar var dock mindre än 10 procent av den totala lönesumman både vad gäller löneinkomsttagare och pendlare. Kvinnorna hade större löneinkomster än männen endast inom Hälso- och sjukvård och sociala tjänster) samt Hotell- och restaurangverksamhet.

Tabell 21
Lönesummornas procentuella fördelning på kön och näringsgren år 2001

	Löneinkomsttagare			Arbetspendlare		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Totalt	100,0	73,2	26,8	100,0	76,1	23,9
Jordbruk, jakt och skogsbruk	..	..	..	..	..	..
Fiske	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utvinning	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,0
Tillverkning	27,7	25,0	2,7	36,1	33,0	3,2
El-, gas-, värme- och vattenförsörjning	0,0	..	..	..	..	..
Byggverksamhet	5,7	5,5	0,2	5,9	5,6	0,3
Parti- och detaljhandel	8,2	6,4	1,9	8,7	6,8	1,9
Hotell- och restaurangverksamhet	1,8	0,9	0,9	1,7	0,7	1,0
Transport, magasinering och kommunikation	8,4	6,3	2,0	7,7	5,7	1,9
Finansiell verksamhet	2,1	1,5	0,5	1,3	0,9	0,4
Fastighets- och uthyrn.verks., företags-tjänster	11,1	8,3	2,8	8,4	6,3	2,1
Offentlig förvaltning och försvar	5,6	3,0	2,6	5,2	3,0	2,2
Utbildning	8,1	4,3	3,8	8,2	4,3	3,9
Hälso- och sjukvård, sociala tjänster	6,8	2,0	4,7	5,1	1,5	3,6
Andra samhällsliga och personliga tjänster	4,2	2,9	1,3	2,5	1,4	1,1
Förvärvsarbete i hushåll	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhet vid int.org. och utländska beskickn.	..	..	..	..	..	..
Okänd	10,0	6,7	3,3	8,9	6,6	2,3

Både när det gäller antal individer och lönesumma var Tillverkningsindustrin den mest betydande näringsgrenen. Se diagram 5a–b. Ser man till antalet löneinkomsttagare och storleken på lönesumman hade tillverkningsindustrin en mycket stor betydelse jämfört med de övriga näringsgrenarna. Av samtliga personer arbetade 11 procent av alla löneinkomsttagare och 16 procent av pendlarna inom tillverkningen. 27 procent av löneinkomsttagarnas och 36 procent av pendlarnas lönesumma betalades ut inom Tillverkningsindustrin.

Diagram 5a
Antal löneinkomsttagare och lönesumma efter näringsgren (i procent). År 2001

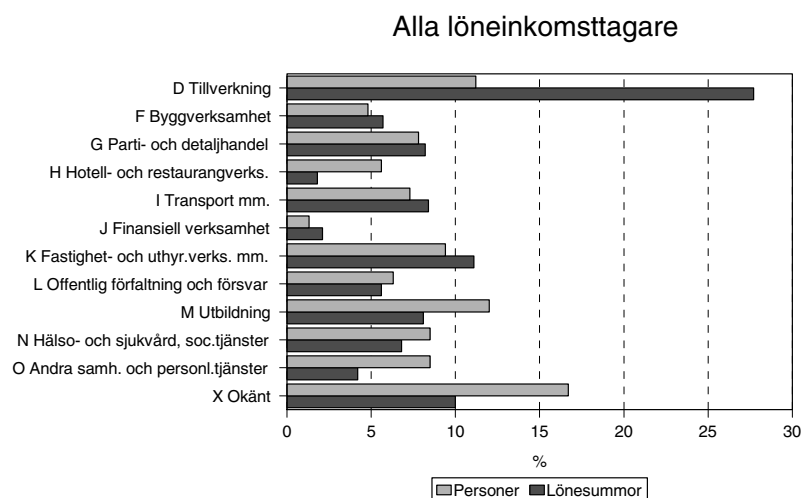
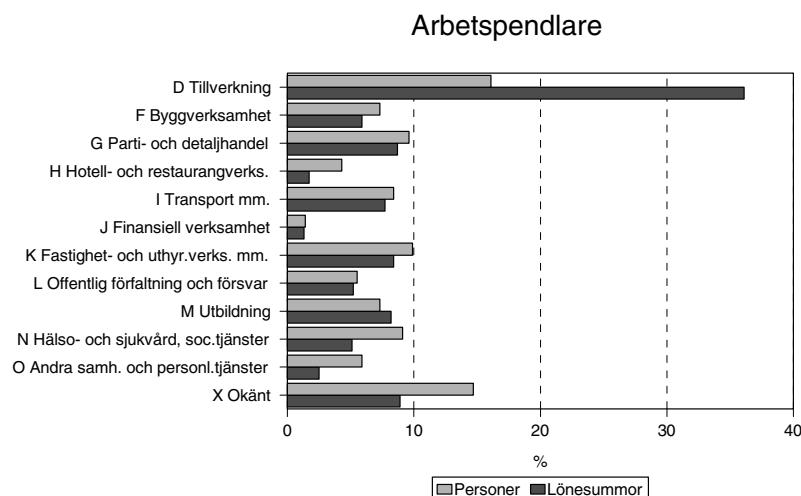

Diagram 5b**Antal arbetspendlare och lönesumma efter näringsgren (i procent). År 2001**

Fördelat efter bostadsregion hade Stockholms län den största andelen av den totala lönesumman, dvs. 37 procent. Se tabell 22. Därefter följer Norrbottens län med 22 procent, Östergötlands län med 12 och Västra Götalands län med 7 procent. Fördelat efter arbetsställereion i Finland var lönesumman störst i Nylands landskap med 38 procent. Därefter kom Lappland med 17 procent, Södra Österbotten med 13 och Åland med 6 procent. 75 procent av lönesumman intjänades i dessa fyra landskap.

Tabell 22**Lönesumman för svenska löneinkomsttagare med löneinkomst i Finland efter bostadslän i Sverige och arbetslandskap i Finland. År 2001**

Bostadslän	Lönesumma		Arbetslandskap	Lönesumma	
	i Euro	%		i Euro	%
Totalt	44 054 802	100,0	Totalt	44 054 802	100,0
Stockholms län	16 304 640	37,0	Nyland	16 743 709	38,0
Uppsala län	1 940 325	4,4	Egentliga Finland	1 467 400	3,3
Södermanlands län	660 445	1,5	Satakunta	320 641	0,7
Östergötlands län	5 095 476	11,6	Egentliga Tavastland	128 840	0,3
Jönköpings län	733 693	1,7	Birkaland	1 182 611	2,7
Kronobergs län	134 573	0,3	Päijät-Häme	307 027	0,7
Kalmar län	225 568	0,5	Kymmenedalen	108 583	0,2
Gotlands län	66 070	0,1	Södra Karelen	264 406	0,6
Blekinge län	83 385	0,2	Södra Savolax	122 104	0,3
Skåne län	1 836 050	4,2	Norra Savolax	307 906	0,7
Hallands län	222 413	0,5	Norra Karelen	209 833	0,5
Västra Götalands län	3 093 173	7,0	Mellersta Finland	414 862	0,9
Värmlands län	406 600	0,9	Södra Österbotten	5 647 271	12,8
Örebro län	458 192	1,0	Österbotten	1 601 466	3,6
Västmanlands län	588 509	1,3	Mellersta Österbotten	165 761	0,4
Dalarnas län	636 435	1,4	Norra Österbotten	958 958	2,2
Gävleborgs län	412 946	0,9	Kajanaland	11 868	0,0
Västernorrlands län	470 218	1,1	Lappland	7 550 027	17,1
Jämtlands län	195 003	0,4	Östra Nyland	351 349	0,8
Västerbottens län	844 550	1,9	Åland	2 536 715	5,8
Norrbottens län	9 646 538	21,9	Okänd	3 653 465	8,3

5 Att studera ytterligare

Utveckling över tiden:

Den redovisning som ingår i projektet Nordisk pendlingskarta avser förhållanden under år 2001. Därför ger resultaten endast en uppfattning av nivåerna på de företeelser som redovisas. Med uppgifter från flera år är det möjligt att följa vad arbetsmarknadskonjunkturer betyder, gränshinders betydelse o.s.v.

Redovisning på karta

Andel av förvärvsarbete per kommun.

Varifrån kom de som hade löneinkomst i arbetslandet, antalsmässigt

Arbetspendlare över riksgräns

Vad har gränspendlarna för sysselsättningsstatus i befintlig sysselsättningsstatistik.

Flyttare

Hur många arbetspendlare över riksgräns hade flyttat året före/året efter.

Flyttar man till arbete i samma bransch eller byter man bransch med flyttningen.

Flyttar man från arbetslöshet till sysselsättning.

Tidig indikator på omfattning av gränsöverskridande verksamhet

Det finns troligen möjligheter att redovisa preliminära data om antal löneinkomsttagare/löntagare före det slutliga fastställandet av statistiken.

Bilaga 1 Metodbeskrivning

I Sverige, Danmark, Norge och Finland finns en registerbaserad sysselsättningsstatistik som är likartat uppbyggd och kan användas för att beskriva integrationen på den nordiska arbetsmarknaden. Metoden utgår från personer som finns registrerade med inkomst i arbetslandet men som saknas i centrala personregister. Dessa personer har anställning i arbetslandet och är inte folkbokförda i landet i fråga. Genom att utbyta uppgifter om dessa personer mellan två länder är det möjligt att identifiera personernas bostadsland. Resultatet blir en grupp människor som bor i ett land och har löneinkomst i ett annat. Från denna grupp kan man därefter utifrån särskilda kriterier avskilja personer som betraktas som arbetspendlare över riksgräns.

Metodmässigt finns en brist i statistiken då vi utgår från personernas bostadsland vid slutet av året och inte tar hänsyn till att flyttning kan ha skett mellan Sverige och Finland tidigare under året. Detta kan ge en överskattning av antalet arbetspendlare. Det innebär också att en del av lönesumman kan vara utbetald när personen fortfarande bodde i samma land som lönen intjänats.

Det finns flera syften med att belysa antalet personer som arbetar i ett land och bor i ett annat:

- Mått på integrationen mellan länderna
- Rörligheten på nordisk arbetsmarknad
- Flödet av arbetsinkomster mellan länderna
- Förbättra den nationella sysselsättningsstatistiken. De personer som arbetar i ett land och bor i ett annat kommer inte med i arbetslandets statistik och redovisas som ej förvärvsarbetande i bostadslandets statistik.
- Fördjupa jämförelserna mellan de nordiska ländernas arbetsmarknader (benchmarking)

Personnummer och matchning

De nordiska länderna har väl utbyggda administrativa system för bl.a. folkbokföring och taxering. I dessa system identifieras personer med unika personnummer. Numren är olika konstruerade i de olika länderna, varför det inte utan vidare går att matcha på personnummer mellan ländernas register. Däremot finns uppgifter om födelsedatum, kön och namn registrerade i registren. Genom att kombinera dessa uppgifter är det möjligt att göra jämförelser mellan de uppgifter som finns om de aktuella personerna i båda ländernas register. Då namnregistrering kan ske på olika sätt i respektive land, t.ex. genom annorlunda stavning eller olika antal förnamn, är systemet inte helt vattentätt. Även efter manuella genomgångar där namnuppsättningar jämförs kan det hända att ett fåtal personer inte betraktas som matchande och därför inte kommer med i statistiken fast de borde ha räknats med.

Sekretess

Utlämnandeprövning ur sekretessynpunkt har skett vid respektive statistikmyndighet eller av därför särskilt utsedd funktion i landet. Vid denna

prövning har värdet av att få en statistisk bild av arbetsflöden mellan de nordiska länderna och att åstadkomma en förbättrad statistik i respektive land vägts mot det faktum att materialet överlämnas till en annan nordisk statistikmyndighet. I samtliga fall har tillstånd givits för utlämning av material utom ett fall. Den finska lagstiftningen tillåter inte utlämnande av uppgifter om enskilda personer till annat land, vilket har resulterat i att en särskild lösning har fått tillämpas i kontakterna med Finland. Resultaten publiceras enbart i form av tabeller där enskilda personer inte kan identifieras.

Sambearbetning av registerinformation

Steg 1. Identifiering av eventuella arbetspendlare

Utlämnandeprövning ur sekretessynpunkt har skett vid respektive statistikmyndighet eller av därför särskilt utsedd funktion i landet. Vid denna prövning har värdet av att få en statistisk bild av arbetsflöden mellan de nordiska länderna och att åstadkomma en förbättrad statistik i respektive land vägts mot det faktum att materialet överlämnas till en annan nordisk statistikmyndighet. I samtliga fall har tillstånd givits för utlämning av material utom i Finlands fall.

Steg 2. Utlämnande av bakgrunds- och arbetsmarknadsdata från det eventuella bostadslandet (land B)

I bostadslandet (land B) matchas födelsedatum och namn mot befolkningsregistret för att se vilka som är folkbokförda där. För de personer som identifierats i bostadslandet framställs ett dataset med demografiska uppgifter och uppgifter om personen även har ett arbete i bostadslandet. Detta material lämnas till arbetslandet, och omfattar således de personer som återfunnits som folkbokförda i land B och som haft arbete i land A. Därmed vet man hur många personer som bor i land B och som haft ett anställningsförhållande i land A.

Steg 3. Komplettering med data från arbetslandet (land A)

När materialet återkommer till arbetslandet kompletteras det med data om personernas arbete i arbetslandet. Därmed är möjligt att avgöra i vilket land som personernas huvudsakliga arbete bedrivits. Utifrån dessa uppgifter fastställs vilka personer som skall klassificeras som arbetspendlare över riksgräns. När detta arbete är färdigt sänds det aktuella materialet till bostadslandet (land B).

Steg 4. Ett komplett material sänds åter till bostadslandet (land B)

I och med att bostadslandet erhållit det färdiga materialet från arbetslandet är det möjligt att redovisa statistik om den aktuella populationen.

I bilagan *Variabelbeskrivning för arbetspendling över riksgräns* redovisas variabelutbytet i detalj.

Löntagare med inkomst i annat land

Begreppet löntagare med inkomst i ett annat land omfattar dels de personer som klassats som arbetspendlare över riksgränsen, dels övriga löntagare med inkomst i landet.

Detta begrepp ger en helhetsbild av flödet av arbetsinkomster över en riksgrens. I redovisningen ingår förutom antalsredovisningar av antalet personer även tabeller över lönesummor m.m.

Arbetpendlare över riksgrens, klassificering

För att räknas som arbetspendlare över riksgrens ska den aktuella personen inneha ett jobb som täcker november månad när Sverige är arbetslandet och i december när arbetslandet är Finland. Dessutom ska en eventuell inkomst i hemlandet överstiga inkomsten i arbetslandet för samma kalenderår. Antalet arbetspendlare är en delmängd av antalet löneinkomsttagare

Statistik med nordiskt perspektiv är oftast sammanställningar av nationella uppgifter. I projektet "Nordisk pendlingskarta" har de nordiska statistikmyndigheterna framställt statistik genom att sambearbeta uppgifter från de olika länderna. Syftet med projektet har varit att beskriva den gränsöverskridande arbetsmarknaden. I detta Bakgrundsfakta, till Arbetsmarknads- och Utbildningsstatistik – 2005:3- redovisas de fyra delrapporter som legat till grund för Huvudrapporten om den Nordiska pendlingskartan.

Delrapport 1: Sverige och Norge

Delrapport 2: Sverige och Danmark

Delrapport 3: Danmark og Norge

Delrapport 4: Sverige och Finland

Huvudrapporten presenteras i Bakgrundsfakta, till Arbetsmarknads- och Utbildningsstatistik – 2005:2.

55 600 personer hade under 2001 en löneinkomst i annat nordiskt land än bostadslandet. Av dessa klassificerades 25 400 som arbetspendlare över riksgräns. Den norska arbetsmarknaden var den mest attraktiva. Drygt 50 procent av de uppmätta arbetsrörelserna gick till Norge, drygt 20 procent till Danmark, knappt 20 procent till Sverige och 6 procent gick till Finland. Arbetsmarknaden i Sverige var framför allt intressant för finländarna medan både Norge och Danmark var betydligt mer intressant för svenskar än Sverige var för norrmän respektive danskar.

ISSN 1103-7458

Statistikpublikationer kan beställas från SCB, Publikationstjänsten, 701 89 ÖREBRO, e-post: publ@scb.se, telefon: 019-17 68 00, fax: 019-17 64 44. De kan också köpas genom bokhandeln eller direkt hos SCB, Karlavägen 100 i Stockholm. Aktuell publicering redovisas på vår webbplats (www.scb.se). Ytterligare hjälp ges av Information och bibliotek, e-post: information@scb.se, telefon: 08-506 948 01, fax: 08-506 948 99.

Statistical publications can be ordered from Statistics Sweden, Publication Services, SE-701 89 ÖREBRO, Sweden (phone: +46 19 17 68 00, fax: +46 19 17 64 44, e-mail: publ@scb.se). If you do not find the data you need in the publications, please contact Statistics Sweden, Information and Library, Box 24300, SE-104 51 STOCKHOLM, Sweden (e-mail: information@scb.se, phone: +46 8 506 948 01, fax: +46 8 506 948 99).